KINESISK BY 20 ÅR SENARE

RAPPORT MED FRÅGETECKEN

Jan Myrdal Gun Kessle (foto)

P. A. Norstedt & Söners Förlag Stockholm

ISBN 91-1-823451-8 Omslag och typografi: Leif Zetterling Produktion Beyronds AB, Malmö 1983

Förord till den elektroniska utgåvan

Boken digitaliserades direkt från original och anpassades och OCR-tolkades för Projekt Runeberg i juni 2014 av Bert H. Detta sedan Jan Myrdal tillkännagivit att alla hans böcker får spridas fritt, vilket Projekt Runeberg har tolkat som den fria licensen Creative Commons, Erkännande, Dela lika (CC-BY-SA). Detta torde gälla även för de illustrationer som Myrdals hustru Gun Kessle har bidragit med.

”Sedan många år har bönderna icke varit så lyckliga som de är i dag. ”

Hu Yaobang 1 september 1982 i Kinas kommunistiska partis elfte centralkommittés rapport till den tolfte partikongressen.Företal

1982 reste jag i Kina för sjätte gången. 1962 kom jag till Kina från bondenödens Indien. Under dessa tjugo år har jag tillbringat 23 månader i Kina - på resor eller med skrivande. När jag skrivit har jag varit bosatt i Beijing eller Qingdao. Bosatt är nog för övrigt fel ord. Jag har befunnit mig i Beijing och befunnit mig i Qingdao.

Sedan krigsåren när jag första gången läste Edgar Snows Red star over China har jag sökt förstå det kinesiska skeendet. För mig liksom för många andra var Mao Zedong och Yanan inspiration och förhoppning och övertygelse om kommunismens möjlighet redan långt före befrielsen 1949. Yanan hade större symbolvärde för mig än Stalingrad under andra världskrigets slutskede. Böcker som Hogg, I see a new China påverkade mig mycket. Senare - under kriget mot KMT (guomindang) - satt jag i Stockholm och översatte till svenska för Ny Dag de rapporter som kom från Xinhua via Jack Chen (tror jag) i London.

I det internationella ungdomsarbetet efter kriget (den anti-impe-rialistiska sidan) lärde jag känna kinesiska kamrater. Den mest begåvade bland dem, Zhen Dawei - som var en av det kinesiska ungdomsförbundets mest lovande kadrer - sägs vara död. (Han skulle avlidit på landsbygden. Av hjärtslag. Men naturligt. Inte av misshandel eller förföljelse.)

Kina har alltså spelat en stor roll för mig. Men det innebär inte att jag vill hävda att jag vet särskilt mycket. Fast jag har försökt så korrekt som möjligt återge kinesisk verklighet och kinesiskt skeende. Jag har ända från det jag började kunna ta politisk ställning i mitten av tonåren sett det kinesiska folkets stora revolution som det avgörande skeendet under detta århundrade. Jag har aldrig haft orsak ändra denna uppfattning. Men jag har aldrig upplevt mig själv som ”Kina-expert” eller ”specialist”. Kina är mycket stort. Mina kunskaper begränsade. Mitt synfält omfattar blott en mindre del av de 1 000 000 000 kinesernas vardag.

Nu 1982 reser jag åter i Kina. Jag besöker åter - för femte gångenLiu Lin brigad. När jag nu skildrar detta besök och andra besök och återger diskussioner och frågeställningar och försöker sammanfatta min syn på dessa årtiondens skeenden så är min grunduppfattning densamma som den femtonårings som för fyrtio år sedan läste Red star over China. Världen är inget schackbräde där stora makter spelar mot varandra; ytterst är det folket som bestämmer historien. I det är jag övertygad om att jag har rätt. I annat kan jag ta miste, se fel, dra oriktiga slutsatser.

Diskussionen i denna slutrapport har Liu Lin brigad som exempel - om Liu Lin kan jag uttala mig med en viss tillförsikt - men söker belysa skeendet i Liu Lin med uppgifter, diskussioner och material också från annat håll. Jag tror att den bild som till slut träder fram är riktig. Jag skulle vilja hoppas att den inte är det. Men det kan jag inte.

Nice, november 1982 Jan MyrdalFörutsättningar

Sinologer vid vetenskapsakademien i Moskva har - enligt tidskriften TEL i Paris den 4 november 1982 - utarbetat ett internt referensmaterial om Lin Biao enligt vilken denne och hans hustru Ye Qun avrättades i badorten Beidaihe och icke befann sig i det plan vilket störtade i Mongoliet den 13 september 1971. Det är möjligt att detta är sovjetisk desinformation, det är möjligt att något sådant dokument från vetenskapsakademien i Moskva inte existerar, det är möjligt att dokumentet existerar och att det är riktigt återgivet och att informationen därtill är korrekt. Det är intressanta frågor att diskutera. Men de har bara marginell betydelse för den som intresserar sig för Kinas utveckling.

I den mån personstrider och intriger i den kinesiska ledningen blir av betydelse är beroende av hur de olika personerna i ett givet läge uttrycker verkliga sociala krafter. Ledarna leder inte. Om Lin Biao - eller de fyras gäng för den delen - en kort tid såg ut att leda massorna så var det som när Chaplin i Moderna tider tar upp den röda varningsflaggan och plötsligt blir demonstra-tionsledare.

Den ende verklige folkledare som funnits i Kina under senare decennier och som kan leda ännu länge efter sin bortgång är Mao Zedong. Och han ledde genom att inte leda. Han förmådde också mitt under de stora hyllningar då han förklarades ledare inse ledarskapets orimlighet. När Zhou Enlai skulle ha berättat för honom om Lin Biaos flykt till Sovjetunionen skulle Mao Zedong ha svarat:

- Man kan inte hindra regnet att falla; man kan inte hindra en kvinna att gifta sig med en annan. Låt honom göra vad han vill!

Om han nu sade just det just då och om Lin Biao verkligen flydde.

Naturligtvis är centrala politiska beslut av betydelse. Frågor om inköpspris för spannmål och direktiv om partiets arbete för att upplösa kollektiven får inflytande. Ibland blir inflytandet stort. Men de centrala besluten styr ingen utveckling; de fungerar som förstärkare och de återkopplar starka redan existerande krafter. De ut-trycker klassernas kamp och bidrar sedan att forma och utveckla denna kamp.

Kinas framtid avgörs inte i Beijing även om det är viktigt för Kinas utveckling vem eller vilka som det ena året eller det andra har den centrala makten och ger direktiv.

Den ledande sinologen i Förenta staterna, den som fostrat två generationer kinaexperter och sinologer och som haft och har ett stort inflytande över det sätt på vilket Kina och kinesisk utveckling nu beskrivs i Förenta staterna och de länder som befinner sig inom dess inflytelsesfär, John King Fairbank, har med förakt talat om sådana som rapporterar från svinstiorna. Han ser de kinesiska intellektuella som de ledande och betydelsefulla i Kina. Det är en uppfattning han delar med de kinesiska ämbetsmannaintellektuella fostrade i en två-tusenårig mandarintradition. Tanken styr och handen lyder. Jag menar att det tvärtom är så att det är vägen till svinstian och synen underifrån som ger de stora och mänskliga perspektiven och att det är de traditionella intellektuella som är trångsynta, okunniga och slagna med blindhet även om de blivit kommunister och höga kadrer. Mao Zedong ville att de skulle befria sig till att bli latrintömmare och svinskötare. Uppgifter som inte krävde den fysiska styrka som fordrades för vanligt jordbruksarbete och som därför i byarna kunde överlåtas till orkeslösa gamlingar och intellektuella från städerna.

Detta anser kinesiska ämbetsmannakadrer - och deras vänner i såväl Förenta staterna som Sovjetunionen och alla länder inom supermakternas inflytelsesfärer - vara ett av Mao Zedongs ruskigaste brott mot mänskligheten. Men det var vad också Gandhi krävde. Braminer och mandariner - båda fostrade inom tusenåriga lärdomstraditioner - kunde växa till verkliga intellektuella blott genom att byta kast.

Mao Zedongs andra stora brott i de inom traditionen intellektuellas ögon var att han uppmanade ungdomen att bryta upp från föräldrar och familj och ge sig ut på landet och själv ta upp kampen. Han uppmanade dem att gå västerut. Han uppmuntrade dem att dra ut på långa marscher genom landet för att uppleva Kinas storhet och det kinesiska folkets storhet och inte snävt sitta fast i Shanghais eller Beijings kråkvinklar. Han uppmanade dem att göra rent hus med konfucianismen och dess falska anständighet.

Och han gjorde som kommunistisk partiledare det som ingenkommunistisk partiledare i något land kunde förlåta honom - han uppmanade till kritik från massorna och han ifrågasatte partiet. Det var högkvarteret som skulle bombarderas. Och i förlängningen av den tanken visade sig insikten att partiet var ett nödvändigt verktyg för att genomföra en nationell befrielse och en social revolution men att det sedan själv automatiskt höll på att slå om till en förtryckar-maskin och utsöndra en ny klass i en stat av fascistisk typ som i Sovjetunionen. Mot den utvecklingen var det rätt att göra uppror även om upproret gick rakt mot partiorganisation och partiledning. Och det var just som ledare för partiet och med kontroll över olika centrala befogenheter - genom olika skiftande personintriger - som Mao Zedong kunde uppmuntra till bombardemang av högkvarteret och kunde bromsa partimaskineriets ansträngningar att slå tillbaka.

Genom att frigöra och formulera fattigböndernas och massornas tusenåriga krav och samtidigt frigöra och formulera de upproriska unga studenternas förhoppningar och förena dem med den stora traditionen från kinesisk folklig taoism och den europeiska traditionens största utformning - Marx’ språng från socialism som utopi till socialism som vetenskap - blev Mao Zedongs insats världshistorisk. Det finns en gränslinje i vår tid. Före Mao och efter Mao. Aldrig kan politik återgå till förhållandet före Mao liksom ekonomi aldrig kunnat återgå till förhållandet före Marx eller biologi till förhållandet före Darwin. Detta helt oberoende av vad de agerande anser om de stora märkesmännen.

I den stora revolutionen med de långa perspektiven där det förblir rätt att göra uppror om tusen år och tiotusen år består Mao Zedongs verk. Men under hela denna tid täcker en tendens en annan, höger eller vänster byter plats: makten skiftar förtecknen och partiledare och politiker och generaler strider om ledarskap och massorna fortsätter att driva historien framåt. De fyras gäng försökte flyta ovanpå. Men de höll inte. De dög inte. De förmådde blott komma med fraser. Mao Zedong sökte utnyttja dem. Men verktygen brast. Vänster förmådde de inte vara. Mao Zedong såg med en viss förhoppning på Wang Hongwen. Han lät denne få makt och möjligheter. Men Wang Hongwen visade sig oduglig när han skulle ta itu med verkliga sociala strider i Hangzhou. Han flydde från de svåra avgörandena. Han trodde sig mäktig och reste ut att fiska. Bakom sig i Hangzhou lämnade han ett kaos som inte växte till duglig revolt. Mao Zedongtvangs gripa till den skicklige byråkraten och militären Deng Xiaoping och sända honom till Hangzhou. Han tystade det som Wang Hongwen inte förmått utveckla. Då släppte Mao Zedong Wang Hongwen. Denne bländades av den höjd dit han nått i världens folkrikaste nation och omgav sig med lyx och överflöd. Men han hade inte hållit och hans position var tillfällig. Mao Zedong förstod vad som skulle komma. Vänstern dög inte. Dess ledare fanns inte. Högern hade ledare. Det skulle bli högern som tog över. Men så småningom skulle allt oundvikligen vända igen. Tider skall komma när massorna gör uppror mot högern. Men det kan bli långt efter hans egen bortgång och nya generationer löser sina problem på sitt sätt.

Mao Zedong var gammal och visste att han skulle dö. Han orkade blott arbeta och läsa några timmar om dagen. Då var han klar. Annars var han trött. Till Zhou Enlai skrev han strax innan dennes död:

”Nu när landet blivit rött, vem är dess väktare?/Den uppgift som var vår förblir oavslutad, den tar kanske ännu tusen årjStriden har tagit våra krafter och vårt hår har grånat./Gamle vän! Kan du och jag förbli åskådare när våra ansträngningar sopas bort?yj

Efter Zhou Enlais bortgång sökte Mao Zedong en sista gång skapa en personkombination som skulle tillåta krafterna att hållas i balans till dess vänstern vuxit sig stark och utvecklingen kunde ta ett nytt språng. Med Hua Guofeng kunde Mao Zedong känna sig säker på att Kinas landsbygd skulle fortsätta att ta Dazhai till exempel. Detta mönster vilket upprättats till stora kostnader för staten som en förevisningsbrigad och en mottagningscentral dit miljoner kinesiska bönder - och flera tusen utländska besökare - kommit för att lära sedan år 1963. De 83 familjerna i denna fattiga brigad skulle vara ett åskådningsexempel på Mao Zedongs ord om ”den gamle mannen som tog bort berget”. Med hårt och medvetet arbete var ingenting omöjligt. Mao Zedongs direktiv från år 1964: ”Inom jordbruket — lära av Dazhai!” blev sedan riktningsgivande under kulturrevolutionen och Dazhais partisekreterare Chen Yonggui blev medlem av politbyrån; den ende med lång erfarenhet av kroppsarbete. Mao Zedong visste att Hua Guofeng var beredd att hålla fast vid de stora principerna.Den kritik som den kinesiska pressen kom med mot Dazhai år 1980 var densamma som den vilken kadrerna kring Liu Shaoqi framfört ända från kampanjens början; förevisningsbrigaden Dazhai kostade staten

pengar. Jag fann den synpunkten ungefär lika relevant som ett kritiskt påpekande att lantbruksskolor får statsbidrag.

Att Hua Guofeng höll fast vid Mao Zedongs linje och hävdade att det Mao Zedong sagt och det Mao Zedong gjort var riktigt och förblev riktningsgivande brännmärktes senare som en avvikelse från ett verkligt maozedongtänkande. Detta kallas nu kampen mot ”de två vad-än”. Uttrycket myntades i en ledare i Folkets Dagblad den 7 februari 1977, godkänd av Hua Guofeng: ”Vi kommer beslutsamt att slå vakt om alla politiska beslut som ordförande Mao fattat; vi kommer orubbligt att rätta oss efter alla instruktioner som ordförande Mao givit.” På kinesiska börjar bägge satserna med ”Fanshi Mao zhuxi . . ”Vad än ordförande Mao . . .”

För detta tvangs Hua Guofeng så småningom göra självkritik och det var för att han dock vägrade att helt överge denna ståndpunkt han avsattes.

Detta vill jag skriva här och nu. Ty det räcker inte med att skriva att denna text är en rapport med frågetecken. Ordet rapport har ofta feltolkats. Det är som om det funnes rappporter vilka var direkta skivor av rå verklighet som kunde läggas fram på disken och iakttas. Men varje rapport har en upphovsman. Synen bestämmer vad han väljer att se. Det är i detta fall jag som med mina förutsättningar ser en kinesisk verklighet. Detta innebär inte att jag förvränger. Det innebär bara att jag aldrig begått det naturalistiska misstaget (Zola!) att blunda för att synen strukturerar seendet.

Läsaren skall inte behöva undra över mina ståndpunkter. Jag ser på människorna i Liu Lin och lyssnar på dem och gör så övertygad om att det är folket som är den drivande kraften i historien och att det är i byar som Liu Lin och inte i Folkets Stora Sal i Beijing som Kinas öden bestäms. Jag har aldrig sett världen som ett schackbräde där de stora spelar och gör sina bondeoffer och flyttar pjäserna som de önskar.

Men samtidigt är detta en rapport. Jag har sökt återge så korrekt som det varit möjligt vad man sagt. Jag har följt mina anteckningar. Men jag har uteslutit vad jag ansett vara upprepningar. Jag har strukturerat. Avsikten med denna form är att det skall bli läsarenmöjligt att ta avstånd från mig och dra egna slutsatser. Rapportformen är en form som möjliggör distansering och egen syn.

Men det är också en rapport med frågetecken. Jag söker visa var jag anser mig inte kunna avgöra och var jag anser mig kunna göra en kommentar. Frågetecknen är dock inte bara frågetecken om texten; de är frågetecken inför skeendet i Kina. Jag menar att jag här har visat krafter som står varandra emot och därmed också olika utvecklingsmöjligheter. Av erfarenhet vet jag att många läsare önskar en entydig bild. De vill ha ett svar. Jag är entydig när det gäller att redovisa mina förutsättningar men den rapport jag strukturerar är icke — får icke bli - entydig. Själv ser jag olika möjligheter. Kanske ser jag inte alla de rapporterade möjligheter som kan återfinnas i texten. Detta är en text vilken medvetet utformats så att läsaren själv måste ta sitt ansvar.

Det finns andra sätt att se Kina. I går såg jag ett sådant annat Kina på TV här vid Medelhavet. Det har varit officiellt franskt besök i Kina med parlamentariker från olika partier. De har haft överläggningar på högsta nivå. Det har också varit banketter och mottagningar och en rundresa för inbjudna franska journalister. Nu tittar jag på programmet från resan. Det visar ett nytt Kina. De olika politikerna intervjuas och de är alla ense. Med de senaste årens politik går det bättre för Kina.

(I TV-nyheterna har jag också sett hur Frankrikes Kommunistiska Partis generalsekreterare Georges Marchais gjort sin uppvaktning inför Mao Zedongs balsamerade lik och hört honom uttala sig om likets förtjänster och fel i livstiden. Detta roar mig. Mao Zedong skulle slagit sig på knäna och skrattat och sagt:

- Knulla mormor! Snygg kamrat som gjort karriär i revolution genom att aldrig göra revolution och som gjort karriär i patriotism genom att arbeta frivilligt åt ockupanterna och som gjort karriär i partiet genom att buga uppåt och sparka nedåt. Nu fjäskar han för liket!)

Man visar varuhus och konsumtionsvaror på överfyllda diskar och man visar också ett bondhem med järnsäng. Sängen har madrasser och i bondhemmet finns skåp och länstolar och TV.

Jag kritiserar inte de franska journalisterna. De har redovisat ett diplomatiskt besök inom protokollets ram. Men jag anser att dedelar den allmänna felsynen, den att det är städerna som är det intressanta och att det är antalet TV-apparater i bondhemmen som är framsteget.

Men om Kina i morgon dag drabbades av en serie väldiga katastrofer där kuststäderna sjönk i havet och inlandsmetropolen ödelädes av jordbävningar skulle Kina leva vidare och fortsätta att utvecklas. Ty Kina är inte ett litet myller av några tiotal miljoner intellektuella och ämbetsmän eller ens av något hundratal miljoner stadsbor utan den väldiga majoriteten fattiga och hårt arbetande bönder. Kina är de 800 000 000 eller så gamla hundra namnen ute på landsbygden. Med sina spannmålsleveranser och sina skatter och sitt arbete bär de nu som förr städernas befolkning och hela staten och dess apparat på sina axlar. De försörjer de intellektuella ämbetsmännen och stadsborna. Kina är ett fattigt bondeland i Tredje världen.

Efter den väldiga bonderevolutionen vilken Mao Zedong förde till en viss politisk seger började detta gamla mönster förändras och majoriteten lärde sig ställa verkliga krav på trygghet, hälsa, utbildning och ett anständigt liv. De lärde sig också att kejsaren kan kastas ur sadeln. Om de fortfarande fattiga 800 000 000 eller så inte inom kort kan tillfredsställa sina krav, om den revolutionära överheten visar sig bli samma sorts överhet som alltid tidigare utvecklats ur bondekrigens segerrika ledare, då kan Kina rasa samman.

Då hjälper inga beslut i plenarmöten hur enhälliga de än är.

Framtiden är inte given. En värld av likar - kalla det socialism -är en möjlighet. Men en elitär och hierarkisk och folkmördande fascism är också en möjlighet. Dess ledare kan kalla sig kommunister eller liberaler eller gudfruktiga; orden gör varken till eller från. I båda fallen kommer konster och vetenskaper att utvecklas. Föreställningen att konstnärlig skönhet och vetenskapliga framsteg inte kan förenas med folkmord och förtryck och allmän korruption är en vanföreställning. Det enklaste museibesök visar att det tyvärr är så att också knivar för människooffer är sköna. Man skall inte låta sig luras av konsten. Eller vetenskapen.

Det finns också en ny möjlighet. En som ännu blott skymtar. Folkmorden kan bli förnuftiga. De kan bli helt respektabla. De fattiga är för många. Världen sägs överbefolkad. Man enar sig i de mer välbärgade länderna och i de fattiga länderna enar sig de väl-bärgade med varandra om att mängden av fattiga är upphovet till allt elände. Och ur befolkningspolitik växer en alltmer aktiv befolk-ningsminskande politik. Det tysta samförstånd med vilket de härskande i våra länder (och inte bara våra) iakttar hur Sovjetunionens ledare gör slut på afghanerna är inte bara samma tysta samförstånd som det med vilket de iakttog sultanen göra slut på armenier eller Hitler göra slut på judar; det kan vara inledning till en ny

samförståndets epok. Det finns så många kineser och de blir bara fler och fler och det finns så många indier och de blir bara fler och fler och . . . som den indiske ämbetsmannen i Orissa sade:

”De stackars fattiga lever ju som grisar i sina hålor. De lider.”

Det kan komma en tid när de rika hjälper det onödiga flertalet till en bättre värld.

Eller rättare sagt:

Det kan komma en tid när frågan för de många fattiga ställs så att de har att välja mellan att utplånas eller att göra uppror mot hela denna skändligheternas värld.

Inte än. Men snart kanske.

Vad som nu sker i Kina kan bli av stor och kanske avgörande betydelse. Om där åter blir den stora klyftan mellan en härskande överklass i städerna och en alltmer fattig och växande underklass som hungrar på landsbygden, då tror jag vi går mot de stora folkmordens tid.

Men frågorna står öppna; svaren har ännu inte vuxit fram. Det blir i Liu Lin jag försöker ana mig till dem i samtal och diskussioner med folk jag känt länge och har djup respekt för. Ty det är där på Kinas landsbygd som framtiden bestäms. Viktigare än någon partiledare - viktigare än till och med Mao Zedong - blir hur de gamla hundra namnen ställer sig och vilken politik som blir deras.

Denna rapport anknyter till vad jag förut skrivit från Liu Lin och bör läsas i det sammanhanget. Det var i augusti 1962 jag första gången kom till Liu Lin brigad. I september 1982 återvände jag. Under det jag var i Liu Lin första gången inleddes den uppgörelse i partiet som sedan skulle utmynna i kulturrevolutionen med Mao Zedongs varning:

- Glöm aldrig klasskampen!

Under det jag var i Liu Lin nu tjugo år senare hölls den partikongress som hade i uppdrag att en gång för alla lägga locket på. Undermellantiden har jag varit i Liu Lin vid olika tillfällen; under kulturrevolutionen 1969; under kampanjen mot den borgerliga rätten 1975; under den sista stora lära-av-Dazhai-kampanjen 1978.

I denna slutrapport från Liu Lin tar jag med såväl vissa diskussioner med företrädare för olika politiska linjer i kinesisk jordbrukspolitik och politik som i samtal i ett distrikt där den nuvarande politiken tillämpas och utvecklas på ett annat sätt än i Liu Lin.

Men jag inleder med en text jag skrev hösten 1978. Den har tidigare inte varit publicerad. Jag skrev den som speakertext till en film om Liu Lin i TV. Den kan tjäna som presentation.

Så menade jag att det var riktigt att se Liu Lin för fyra år sedan. Nu är bilden en annan. Politiken har förändrats. Hur den kommer att förändras i framtiden växer fram ur dagens konflikter.

Jag är tacksam över att ha fått denna möjlighet att besöka Liu Lin igen. Denna gång har jag heller inte haft några konflikter med de vänner från Kinesiska folkets sällskap för vänskap med främmande länder vilka följde mig och hjälpte mig. De kände min grundinställning. Vi behövde inte diskutera den. De ansträngde sig för att jag skulle kunna få svar på de frågor jag ställde.1978: De gamla hundra namnen Liu Lin brigad

De som nu avgör Kinas öde är inte en handfull ledare runt ett bord i Beijing. De som ytterst bestämmer landets utveckling det är de gamla hundra namnen.

De gamla hundra namnen är alla dessa Wang och Li och Zhang och Gao och så vidare som utgör Kinas folk. Det är deras arbete som byggt Kina. Och det är de gamla hundra namnen som kommer att avgöra om Mao Zedongs och Zhou Enlais stora plan på Kinas modernisering kommer att förverkligas eller om den blott blir till ord och siffror skrivna på papper.

Liu Lin produktionsbrigad uppe i lösslandet i norra Shaanxi består av 204 hushåll som bor i 4 byar. Sammanlagt omfattar brigaden 1 005 personer. Det som nu sker - eller inte sker - i Liu Lin och alla de brigader där de hundratals miljonerna ute på Kinas landsbygd arbetar, det blir avgörande.

Det är sommarmorgon i Liu Lin. En arbetsdag har börjat. Men dessa ungdomar är inte födda i Liu Lin. De har kommit från städerna. De är ungdomar som gått ur skolan. De flesta av dem kommer att lämna brigaden igen. Några av dem kommer kanske att studera vidare. Andra kommer att gå till industrin eller handeln. Någon kommer kanske att bli antagen till Folkets befrielsearmé.

I Kina fanns förr i tiden en oöverstiglig mur mellan studerande ungdom som skulle bli ämbetsmän och folket som grävde i jorden och bar tunnor med folkskit och slet med tungt arbete och svettades och fick valkar i händerna och grov solbränd hy. Stadsungdomar hade ofta heller aldrig sett annat av sitt land än den egna stadens gator och gränder och - i bästa fall under detta århundrade - dess parker och universitet. Det var nödvändigt riva denna mur.

Sedan femtiotalet har studerande ungdomar kommit från städerna ut till byarna för att arbeta i jordbruket och lära sig förstå Kinas verklighet. År 1978 kom tolv ungdomar till Liu Lin. De skulle stanna några år. De skulle också lära sig leva utanför familjen, stå på egna ben och ta vara på sig själva och bli vuxna. De bor tillsammansi en av de nybyggda längorna. Staten betalar brigaden för att den tar hand om dem och sätter dem i arbete. Det första året eller så är de alltför okunniga och alltför ovana vid arbete för att ens kunna uträtta tillräckligt för att få mat för dagen med eget arbete. Men de lär sig.

De lär också ut sina egna erfarenheter från städerna. Det finns daghem i Liu Lin. Det är nytt. De skapades för blott några år sedan. Det var ungdomar från staden som drev på. De visade att det var möjligt med daghem och de övertygade föräldrarna och de byggde upp daghemmen med hjälp från brigadens ledning.

Om de stora planerna för Kinas modernisering kan genomföras då kommer dessa lekande barn i Liu Lin att som vuxna verka i ett utvecklat och högteknologiserat socialistiskt land. Man kan säga att det är för dessa barns skull som folk i Kina slitit och strävat och försakat genom krig och revolution och långa år av segt uppbygge. De är - som Mao Zedong sade - som den stigande morgonsolen. De är framtiden. Nu går alla barn i skola. En del av dem fortsätter från Liu Lin skola till högre studier och blir nya intellektuella.

Liu Lin ligger norrut i Shaanxi. Det är ett kargt landskap. Lössplatån är sönderskuren av djupa raviner. Höjderna täcks av risiga buskar. Erosionsbranterna gapar som stora sår.

Den gula lössjorden är rik. Den kan ge goda skördar. Men den förmår inte suga upp vattnet. När regnen kommer äter vattnet slammiga fåror i marken. Varje rännil skär sönder jorden och växer till ravin.

Klimatet är hårt. Missväxten vanlig. Torka, frost och hagelstorm utgör de ständiga hoten. På tre år kan man räkna med en god skörd, en dålig skörd och en medelmåttig skörd.

Här i norra Shaanxi har bönderna ofta rest sig. Det är en revolutionär landsända. Härifrån kom de bondehärar som krossade Ming-dynastin på 1600-talet. För hundra år sedan reste sig bönderna här i det stora muslimkriget. När de kejserliga trupperna lyckats krossa dem var mer än två tredjedelar av befolkningen död.

Det är ett landskap av hungersnöd och svält. År 1931 beräknade regeringen i Nanjing att 2 000 000 människor svultit ihjäl i den här provinsen under den dåvarande stora hungern. Tusentals byar stod öde. 400 000 människor hade sålts som slavar.

I norra Shaanxi drev bönderna i början på 1930-talet bort jord-ägare och skatteindrivare och upprättade sin egen sovjetrepublik och sin egen Röda armé med den legendariske Li Qitan som anförare. Det var hit till detta basområde som Mao Zedong förde Kinas Röda arbetar- och bondearmé efter Långa marschen. Här upprättade han sitt högkvarter under det anti-japanska kriget och härifrån inleddes den kamp som slutade med att kinesiska folkets befrielsearmé segrat över hela Kina.

I inbördeskriget efter segern över Japan plundrades och förstördes byn när KMT-trupperna erövrade Yanan. Det har tagit trettio år av hårt arbete att efter krigsårens härjningar bygga upp den huvudby med bygata och längor av nya tunnvalvshus man nu kan se.

Ännu i början av sextiotalet bodde de flesta familjer i jordgrottor ingrävda i kullen. De var varma om vintern och svala om sommaren. Då var det ett stort framsteg att folk hade husrum och mat för dagen.

I mitten av sextiotalet började man använda traktorer ibland. Liu Lin brigad lånade dem då från traktorstationen. Under kulturrevolutionen genomfördes väldiga investeringsprogram genom kampanjer då slänterna terrasserades och åkrarna planades ut. Avkastningen steg och det blev möjligt att skönja början till ett visst välstånd.

Det har varit trettio år av fred. Genom samverkan och med hårt arbete har skördarna ökat. Steg för steg har kollektivet byggts ut. De som var misstrogna mot kollektivisering har sedan vunnits för nya reformer. Liu Lin brigad i Liu Lin folkkommun har nått vissa framgångar.

Ingen svälter. Generationer av fattigbönder har drömt om den tid då vanligt folk kan äta sig mätta var dag och ändå ha råd att någon gång bjuda släktingar och vänner och grannar på festmat. Numera händer det att folk äter herrskapsmat flera gånger om året. Politiskt har detta varit avgörande. Revolutionen höll sitt löfte.

Kollektivet är starkt och samverkan underlättar för envar. Kollektivet kunde skaffa kvarn och kvinnornas arbete blev lättare. Fast också kvarnen är en politisk fråga i första hand. Kvinnans frigörelse har varit en huvudfråga under hela revolutionen. Den nya äkten-skapslagstiftningen som kom efter befrielsen var ett steg framåt. Den erkände blott frivilliga äktenskap mellan vuxna personer. Men det var den nya kollektiva elektriska kvarnen som befriade kvin-norna från det tyngsta hushållsarbetet och det blev daghemmen som gjorde kvinnornas befrielse möjlig.

Med egna råvaror tillverkar kollektivet nudlar. Nudeltillverk-ningen har lång tradition. Det var härifrån nordvästra Kina som konsten att göra nudlar spreds till Europa av medeltida resenärer. Liu Lin brigad tillverkar nu nudlar inte bara för de egna behoven. Nudlar från Liu Lin säljs i Yanans affärer. Det ger kontantin-komster.

Avfallet från nudeltillverkningen går till svinen. Kollektivet sköter modersuggorna och svinaveln. Det är de gamla bönderna som sköter grisarna. Det är inget tungt arbete som att plöja uppe på sluttningarna. Också medelålders intellektuella som var i Liu Lin för omskolning kunde sköta grisar fast de inte orkade vanligt jordbruksarbete. Svinaveln är kollektiv. Familjerna köper sedan smågrisar billigt och föder upp dem med hushållsavfall. Det kött de inte själva äter upp säljer de till staden. Marknaden spelar en stor roll för familjernas ekonomi liksom den privata jordlotten.

Genom samverkan har det också varit möjligt att bygga upp hälsovården. Steg för steg genomfördes de stora reformerna. Kampanjerna för goda latriner och rent dricksvatten. Kampanjerna för spädbarnshygien och flugbekämpning. Strax efter folkkommunre-formen 1958 började arbetet för en kollektiv sjukvård i Liu Lin. Nu — sedan slutet av sextiotalet - omfattar den kollektiva sjukvården alla medlemmar i brigaden. Man kan säga att det är ett sjukkasse-system. Det finns barfotaläkare i varje arbetslag. De är sjukvårdspersonal som genom ständiga fortbildningskurser utbildas till att kunna ta hand om mer och mer komplicerade fall. I brigaden finns en egen sjukstuga.

Att Kinas folk i samverkan kunnat upprätta ett sjukvårdssystem som ger envar grundtrygghet och rätt till behandling vid sjukdom är av nästan lika avgörande betydelse som att man uppnått att kunna garantera mat för dagen.

I Liu Lin — liksom över hela Kina - arbetar man både med västlig medicin och med örtmediciner och klassisk kinesisk medicin. Man har rensat bort allt som är skadligt och behållit allt som visat sig användbart. Skolbarnen plockar medicinalväxter uppe bland kullarna och många mediciner tillreds av brigadens egen sjukvårdspersonal.Alla barn vaccineras. Dessa vaccin skaffas till brigaden av folkkommunen från de stora statliga läkemedelsfabrikerna. Om någon får en så svår sjukdom att den inte kan botas inom brigaden eller kommunen då remitteras patienten till specialisterna i Yanan eller Xian eller - om så är nödvändigt är - till Beijing eller Shanghai.

Man har uppnått mycket av vad den gamla generationen bonderevolutionärer hoppades på under trettiotalet och fyrtiotalet. Men de flesta av dessa — som Mao Keye eller Gamle sekreteraren Li Youhua är redan borta och Gamle sekreterare Lis efterträdare har redan hunnit bli Gamle sekreterare Feng och har också själv fått en efterträdare.

Men basen är fortfarande ett jordbruk som är efterblivet och ger låg avkastning. Det fanns - som Mao Zedong sade - bara en väg framåt ur detta: mekanisering och modernisering av jordbruket. Bonderevolutionären Mao Keyes son hade gått till staden. Blivit arbetare och elektriker. Han var partimedlem. År 1964 uppmanade partiet honom att återvända till byn och ta upp kampen för mekanisering. Han blev drivande både i den

teknologiska revolutionen på byplanet och under kulturrevolutionen. Men han tog inga poster. Nu har brigaden byggt upp en ordentlig verkstad. Det är en av förutsättningarna för den vidare utvecklingen. Det var Mao Keyes son Mao Peixin som var en av initiativtagarna till att brigaden år 1972 skickade ut några personer för att lära sig svetsa och svarva. De kom tillbaka efter tre månader på yrkesskola och då kom verkstaden i gång på allvar. 1975 togs nästa stora steg. Då började brigaden tillverka egna reservdelar. Nu utför verkstaden sprinkler-anläggningar både för Liu Lin brigad och åt andra brigader. 1980 skall brigaden kunna tillverka egna såningsmaskiner, plogar, skördemaskiner och pumpanläggningar. År 1990 skall det finnas en ordentlig verkstad för varje arbetslag.

Detta dammbygge är gemensamt för flera brigader. Det är ett projekt för hela Liu Lin folkkommun. Dammen kommer att kunna förse också Liu Lin brigad med vatten under torrperioden. Dammen skapar därtill ny åkermark. Men den här dammanläggningen ingår också i en plan långt större än folkkommunens eller ens provinsens. Med hjälp av dammbyggen, terrassering och trädplantering bekämpas erosionen. Detta arbete har pågått i Gula flodsområdet nästan en generation. Om ännu en generation skall människan ha segratöver naturen. Då skall Kina vara helt annorlunda.

De stora regleringsarbetena i Gula floden är världsberömda. Men de är inte avgörande. De hjälper blott på kort sikt. Sedan slammas också de igen. Verkligt avgörande är vad brigader som Liu Lin åstadkommer. Det är här i små dalgångar där regnen äter raviner i lössjorden som det avgörs om Kina skall kunna besegra erosionen och därmed uppslamningen och översvämningskatastroferna. Om Kina tvingades välja mellan de stora teknologiskt hypermoderna och våldsamt dyrbara och därför också berömda projekten och de små projekten ute bland arbetslag och brigader då vore det de små och tillsynes obetydliga och inte de stora och världsberömda projekten som vore de som till varje pris måste föras vidare om Kina skall överleva.

Många ungdomar från städerna arbetar med detta bygge. De flesta bland dem stannar ute på landsbygden blott några år. Men det är här — och inte i Shanghai - de lär sig förstå Kinas verkliga problem. Stora planer som Gula flodsplanen kan ritas upp på papper men de förverkligas av arbetande människor under långvarigt och hårt slit. Alla dessa ungdomar förändras av denna erfarenhet. Men de bidrar också till att förändra landsbygden. Några bland dem väljer att stanna för hela livet. Som Li Lin, officersdotter som varit armételefonist i Lanzhou.

Ännu i början på sextiotalet bröt brigaden ny mark uppe på höjderna. Då ökades vetearealen. Nu planteras träd däruppe bland de forna åkrarna. Arealen minskas. Det betyder att politiken förändrats. Men att politiken ändrats betyder inte att inriktningen ändrats. Man ökar spannmålsproduktionen. Man väljer blott mer lönsamma metoder.

Inne i brigadens sammanträdesrum hänger en målning på väggen. Den är utförd av ungdomar från staden. Där kan man se hur Liu Lin kommer att se ut om några år när planerna genomförts. Då skall växa fruktträd på alla höjder. Då skall alla bostäder vara nya. Då skall finnas bevattningsdammar fulla med fisk. Och då skall ravinerna ha förvandlats till bördiga åkrar. Där skall de nya vetesorterna växa.

Det är en stor plan och ett stort arbete. Man har hållit på sedan 1975 och redan börjar resultaten visa sig. Ravinerna skall fyllas igen. Kullarna skall grävas bort. Av det sönderskurna landskapetskall formas ett erosionsbeständigare landskap med breda och bördiga dalar där fälten är lämpade för traktordrift. Regnen skall fångas upp i dammar och avrinningen skall vara noga reglerad. De höga kullarna skall täckas av trädplanteringar. Man genomför arbetet både med modern teknik som vattenkanoner att spola ner lössjorden med och med hacka och spade. Landet grävs om.

Det är en vetenskapligt och tekniskt inriktad jordbrukargenera-tion som nu tar över i Liu Lin. Den experimenterar med ny jordbruksteknik så som den nyss experimenterade med nya politiska metoder. Brigadens nuvarande ordförande är Li Qisheng. Han växte upp här i byn på Li Youhuas tid. Sedan var han ledande och revolutionär rödgardist i Yanan under kulturrevolutionen och kom som sådan tillbaka till Liu Lin för att arbeta som lärare och blev sedan vald till ansvarig för produktionen.

Nu arbetar produktionen med nya metoder. Jordbruket skall bedrivas vetenskapligt och rationellt. Brigadens representanter kommer tillbaka från möten och konferenser inne i Yanan och de har med sig nya anvisningar och nya bekämpningsmedel. Mindre giftiga och mer effektiva.

Liu Lin brigad har också upprättat ett eget laboratorium. Det blev nödvändigt då de nya metoderna krävde analyser och undersökning. Nu räcker det inte längre med bara erfarenhet och god vilja. Det blev också möjligt då det kom utbildade ungdomar från städerna. De ungdomar som arbetar i brigadens laboratorium har också fått jordbruksteknisk undervisning.

Men ledare för denna verksamhet är Luo Hanhong. Han är den som bär ansvaret. För tjugo år sedan var han en girigt läsande bondpojke. Redan då var han lidelsefullt intresserad av moderniseringar och talade om den framtid då det skulle finnas elektricitet i byn. Sedan blev han brigadens bokhållare. År 1975 valdes han till praktisk ledare för brigadens experimentgrupp. Det räcker ju inte med en högutbildad intelligentia i städerna. Det är som ordförande Hua Guofeng sade på den nationella vetenskapskonferensen i mars 1978 att det är hela den kinesiska nationens vetenskapliga och kulturella nivå som måste höjas.

För två år sedan ställde Luo Hanhong upp med sin experimentgrupp mot veteranbönderna. Det hade ju varit hårda diskussioner om de nya jordbruksmetoderna. Det skulle bli en avgörande tävlanom vilken politik som var den riktiga för Liu Lin. Experimentgruppen och de misstrogna veteranböndema fick var sitt fält bredvid varandra och fick välja metoder. Experimentgruppen fick betydligt större avkastning med de nya vetenskapliga metoderna. Då gav de gamla bönderna upp sitt motstånd mot det nya. Nu har de nya metoderna införts i hela brigaden.

Sedan 1975 arbetar Luo Hanhong och hans experimentgrupp samman med Shaanxi jordbrukstekniska institut för att med röntgenbestrålning få fram en mer frostbeständig hirs-sort för norra Shaanxi.

Det är på en ökande jordbruksavkastning i brigader som Liu Lin Kinas framtid byggs. Om avkastningen inte ökar då lyckas inte Kina genomföra sina planer. Men den stigande produktionen måste också innebära stigande standard för jordbrukarna. En av Mao Zedongs huvudanmärkningar mot den ekonomiska politiken i Sovjetunionen var att den innebar utsugning och utsvettning av bönderna.

I Liu Lin brigad har man sedan flera år haft planen att förse alla familjer med nya och beständiga bostäder. Nu har man nästan uppfyllt planen. Det återstår blott ytterligare någon vinters arbete. Husen kallas ibland grottor. Det är fel. De är tunnvalvshus med mycket tjock jordisolering. Konstruktionen är stadig. Husen har också den fördelen att de är svala om sommaren men lätta att värma upp om vintern.

I Liu Lin ligger nu folkkommunens huvudaffär. Den tjänar många brigader. Det finns sedan smärre försäljningsställen ute i de olika byarna. Man strävar efter att ständigt öka tillgången på konsumtionsvaror ute på landsbygden. Priserna hålls fasta. Detta är en hörnsten i den ekonomiska

politiken. Den låga levnadsstandarden måste höjas snabbt och radikalt men utan inflation.

De statliga inköpspriserna på jordbruksprodukter hålls uppe för att kollektiven skall få möjligheter att på ett planerat sätt öka sina inkomster och därmed kunna investera och bygga ut sin produktion och få upp medlemmarnas inkomster. Liu Lin tillhör inte de bästa brigaderna. Men den tillhör inte de dåliga. Det finns brigader där produktionen står stilla och folk har det så svårt att det är snudd på nöd. Det är ett politiskt kärnproblem i Kina att övervinna detta.

Liu Lin har varit politiskt stabilt under lång tid. Så har de flesta brigader i Kina varit. De strider som förekommit har rört verkligaproblem om produktionens inriktning och investeringsplaner och frågor om hur stor del av brigadens inkomster som skall gå till konsumtion och hur stor del av denna konsumtion som skall vara social konsumtion och hur stor del som skall vara direkt bunden till prestation. Det har ofta förekommit kritik. Men därefter har de förtroendevalda fått nytt förtroende.

När styrelsen samlas för att rapportera och diskutera inför sommarskörden är diskussionen saklig.

De gamla bonderevolutionärerna hade deltagit i striderna på trettiotalet och varit med om att jaga bort jordägare och skatteindrivare. Deras yngre bröder deltog i striderna mot de japanska trupperna. Deras söner deltog i guerrillakampen mot KMT:s trupper under ockupationen år 1947. Nu är deras barnbarn - flickor som pojkar -med i hemvärnet; den väpnade folkmilisen.

Krigshotet är en verklighet för folk i Liu Lin. Folkmilisen övar hembygdsförsvar. I händelse av krig skall den fungera som lokalförsvar i samverkan med Folkets befrielsearmé. Om fienden tränger fram och ockuperar hembygden skall folkmilisen utgöra kärnan i guerrillakampen. Den skall kunna mobiliseras på kortast möjliga tid vid ett överraskande anfall eller en plötslig luftlandsättning.

När kvällen kommer repeterar ungdomsförbundets amatörteatergrupp nere vid brigadkontoret. Stycket handlar om den teaterbitne gamle snickaren som gått till byn för att se den pjäs hans svärson satt ihop. Men pjäsen handlade om snickaren själv. Den kritiserade honom för att han hade kapitalistiska idéer och drog runt på landsbygden och gjorde ströarbeten i stället för att arbeta åt brigaden. Nu klagar han inför sin dotter.

Den som spelar den gamle snickaren är son till Mao Peixin, elektrikern och lastbilschauffören, och sonson till Mao Keye, bonderevolutionären. Själv är han ledande i folkmilisen. Han är känd för sin röst och sin teaterbegåvning.

Många bland de äldre är nöjda med tillvaron som den är. De har uppnått vad de en gång strävade efter. De känner inget större behov att utveckla brigadens jordbruk från ett jordbruk med oxe och skära till ett med traktor och sprinkleranläggningar. De ser inte denna nödvändighet och de är inte missnöjda med vad som uppnåtts. Men de flesta bland de yngre är otåliga. Flera bland dem är nu pådrivande i utvecklingen av jordbruket. Kina behöver dessa otåliga i LiuLin och runtom i landet för att förmå omvandla jordbruket och snabbt öka avkastningen. Otåligheten är en drivkraft.

Isoleringen är borta. Tidningar och radio når fram. Partiets paroller förs ut genom de olika massorganisationema. Nu når också televisionen till Liu Lin. Som nästan överallt i Kina är TV-apparaten kollektiv. Man samlas för att se film i TV. Målmedvetet används televisionen för att sprida otåligheten och sporra till utveckling fram ur den gamla fattigbyn.

Till sent på nättema sitter ungdomarna från städerna över sina böcker. De förbereder sig för att delta i de statliga prövningarna. Kina har en stor brist på utbildat folk i denna långa nya marsch som skall föra de gamla hundra namnen - hela Kinas folk - upp ur fattigdomen.Frågeställning

Skildringen av Liu Lin i detta speakertextunderlag från 1978 var positiv. Så såg jag brigaden. Man kan säga att det jag berättade om hade mer än tillfälliga likheter med ett svenskt folkhemsmotiv från trettiotal eller fyrtiotal med nybyggd Konsumbutik från KF:s arkitektkontor mitt i byn och ett Folkets Hus med studiecirkelrum och estrad för ortens amatörteatergrupp. Gamle sekreterare Feng rör sig genom texten som en svensk kommunalman och stolt - utan överdrifter dock - berättar han om planerna för framtiden. Där det nya radhusområdet och där de blivande industrierna.

Ja, det var så mycket i Liu Lin som gjorde mig glad då. Inte bara det att brigadens ekonomi utvecklats och produktionen stigit och familjerna fått det många gånger bättre än i början av sextiotalet. Det var fattigbonderevolutionen som nu förverkligade sig. Med egen kraft byggde brigaden en verkstad och verkstaden började utvecklas från reparationsverkstad till småindustri. Fjorton år efter det att Mao Peixin sänts åter till byn för att som kommunist driva teknologiseringsfrågorna var byn inte bara elektrifierad och hade traktor utan den började själv kunna tillverka sprinkleranläggningar och med självklar stolthet berättade man om planerna för framtiden.

När beskäftiga kadrer från Beijing sökte knäppa Mao Peixins skjorta när han skulle filmas föste han bort dem. Han var arbetare och stolt över det. Han ville inte se ut som kontorist och gjorde sig inte till när han skulle intervjuas.

Det var byns egna ungdomar som uppförde egna amatörskådespel. Redan i början på sextiotalet hade man haft amatörteater, nu fortsattes den traditionen av en ny generation. Och dessa amatörteaterstycken var politiska agitationsstycken anpassade direkt till förhållanden och diskussioner inom brigaden.

De som varit intellektuellt vakna ungdomar 1962 var nu vuxna och drev den modernisering de då talat om. Luo Hanhongs experimentgrupp vars första diskussioner jag hört 1975 hade nu kunnat visa de misstrogna äldre bönderna att de nya jordbruksmetodernavar bättre. Och gruppen hade kunnat göra detta då den utnyttjade de stadsungdomar som skickats ut på landet. Det var brigadens eget folk - den kloke Feng och den klipske Luo Hanhong - som hade ledningen men de utnyttjade stadsungdomarnas kunskaper och färdigheter och styrde dem så deras kunnande blev nyttigt.

Dessa stadsungdomar var heller inte så deklamatoriskt överspända som under kulturrevolutionen. Många bland dem gjorde stora insatser. Så till exempel de flickor som några år tidigare kunnat öppna daghem och ta hand om barnen. Det betydde mycket för kvinnornas frigörelse i Liu Lin. Men det betydde än mer för barnen. Ty stadsbarnens överlägsenhet i studierna berodde ju till stor del på de extra skolår de fått i daghemmen. Där hade de lärt sig läsa, där hade de lärt sig arbeta i grupp, där hade de lärt sig grunderna. Daghemmen var nödvändiga om klyftan mellan stad och land skulle kunna överbryggas.

De stora investeringsplanerna som på några år skulle förvandla brigaden var rimliga. De krävde inte lika stora insatser som under kulturrevolutionen då konsumtionen inskränkts till förmån för investeringar (som nu gav sjufalt igen och hade lagt grunden för det nuvarande relativa välståndet). Balansen mellan investering och konsumtion tycktes rimlig. Att folk i Liu Lin - då i synnerhet de yngre - insåg nödvändigheten av att gräva för att

få framtida skördar var uppenbart. De var bönder. Men dessa planer var därtill av yttersta vikt för Kina och ett snabbt förverkligande av dessa planer i Liu Lin och tusentals andra brigader krävdes för att inte de stora floderna skulle fortsätta att slamma igen och under kommande årtionden och sekel regelmässigt åstadkomma väldiga katastrofer i låglandet.

Det vilade ju inga direkta skatter på medlemmarna av Liu Lin brigad; men kollektivet använde en del av intäkterna till social grundtrygghet, sjukvård och kultur. Resten fördelades enligt arbetsinsats. Man kan säga att den del som i Liu Lin användes för social konsumtion motsvarade de skatter som i länder liknande Sverige används till att finansiera välfärdsprogram. Det är inte helt korrekt. De ekonomiska systemen i våra länder är helt olika. Dock var frågan om hur mycket av arbetsinkomsten som skulle betalas ut direkt till den arbetande för hans/hennes arbetsinsats och hur mycket som skulle hållas inne för social konsumtion och välfärdspro-gram den mest diskuterade politiska frågan bland vanligt arbetande folk i Liu Lin som i Sollentuna.

Relationerna mellan den del som gick till social konsumtion och den del som kunde användas direkt för privat konsumtion hade förändrats flera gånger. Efter ett överslag hösten 1975 då andelen social konsumtion ökat så starkt att - som Feng sade 1978 - många tappat arbetslusten var Liu Lin 1978 åter tillbaka till vad som gällt i mitten på sjuttiotalet. Var och en var tillförsäkrad viss grundtrygghet oavsett ålder och hälsa och därtill kom den direkta och personliga inkomsten för utfört arbete.

I Sverige skulle motsvarande problem ha diskuterats med ord som skattetryck och skatte trötthet. Men liksom i Sverige så fanns heller i Liu Lin ingen vad jag vet som föreslog att kollektivet helt skulle avskaffas. Det gällde marginella justeringar av relationerna mellan kollektiv och personlig inkomst liksom mellan investeringar och konsumtion.

Det fanns alltså diskussioner och problem i Liu Lin men dessa var - ansåg jag då och anser än - inte av den arten att de skulle kunna leda till någon kursändring. Det fanns inga sådana krafter inom Liu Lin alltså.

Fyra år senare har situationen förändrats. Nu ligger Liu Lin i en förort. Redan i slutet av sextiotalet hade staden ryckt närmare. I mitten av sjuttiotalet hade det tagits beslut om järnväg till Yanan och banan skulle gå nere i dalen där också stationen skulle byggas så småningom. På så sätt skulle Liu Lin förlora god jord. Men brigaden beredde sig på att kompensera förlusten genom anläggningsarbetena uppe i ravinerna där de nya fälten skapades. Nu år 1982 vet ingen när järnvägen skall byggas. Men staden växer ut. Den har vuxit över floden. Den har vuxit ut över åkerjorden. De nya stora bostadskvarteren bygger sig fram genom vad som en gång var Sju-milabyn och den nya stora vägen plöjer fram över åkrar och gammal bebyggelse. Redan innan järnvägen hinner byggas kommer Liu Lin att förlora den goda åkerjorden nere i dalen.

Bortom Liu Lin, längre in i dalen, ligger nu tre fabriker. Från den utbyggda nya cementfabriken ligger röken tjock över Liu Lin. Folk hostar.

- Vi har fått många luftvägsinfektioner nu efter det att cementfabriken byggts ut, säger doktor Wang Youneng. Särskiltför barnen har det blivit svårt.

Men om brigaden håller på att byggas in i den stad som för tjugo år sedan låg så långt borta håller också folkkommunen på att bygga in sig över brigadens mark. Folkkommunen har fått lämna sina små och gamla kontor i Sjumilabyn dit staden sträckt sina förorter i väntan på järnvägen och i stället har Folkkommunen byggt stora administrationsbyggnader på vad som varit de fält som iordningsställts för traktorplöjning.

Brigadens verkstad har fått nya lokaler men det sägs att den inte lönar sig. Dess arbetare straffas med löneavdrag. Den tillverkar inga sprinkleranläggningar längre. Den tillverkar järnsängar åt marknaden. De stora planerna från 1978 kommer inte att förverkligas. Mao Peixin har lämnat arbetet i Liu Lin och blivit chaufför åt folkkommunen.

Experimentgruppen och dess laboratorium har upphört fast nu används de nya metoder som då utprovades. Ungdomarna från staden är borta. Daghemmen har stängts. Den nye partisekreteraren i skolan tittar på mig och säger:

- Intelligensen avgör vem som skall studera vidare. Då blir det inte så många från landet.

Inte ens Li Lin som satt i brigadstyrelsen och hade beslutat sig för att stanna hela livet och enligt vad man sade också hade blivit kär och därför inte ville lämna är kvar.

Och de stora planerna på erosionsbekämpning har inte förverkligats. Man investerar mindre och fördelar mer. När regnet kommer gräver vattnet fåror i marken och lössjorden flyter ner mot floderna som gult slam.

Vid nyår avskaffades sjukkassan. Sjukvården skulle betala sina egna omkostnader.

— Men massorna var inte överens och vi sjukvårdsarbetare menade att beslutet var felaktigt, sade Wang Youneng. Man kan inte göra hygienkampanjer och vaccineringar och hälsovård till en verksamhet som går med profit. Massornas och vår kritik blev så stark att man nu upphävt beslutet att upplösa sjukkassan. Det blir som förut under åren.

Planerna har dock uppfyllts - kanske överträffats - när det gäller antalet privata tunnvalvshus. Några familjer har nog också fått en högre standard. De cyklar in till staden för att sälja på marknadenoch handla i affärerna. Den stora affären i Liu Lin har stängts. Den behövs inte längre när staden kommit så nära. För sådana som inte kan ta sig in till staden finns en bod med de nödvändigaste dagligvarorna.

Klockan sex på morgonen börjar högtalarna i folkkommunens stora administrationskomplex skråla in över brigaden. Luften är tung och folk hostar och spottar. På fälten är det redan sedan länge arbetsdag.

Jag är mycket kluven inför utvecklingen. Den tycks mig olycksbådande. Jag fyller anteckningsblocken med frågor utan svar. Det mest oroväckande är att jag denna gång - till skillnad från också Kulturrevolutionens 1969 - inte kan se att initiativen till förändringarna fått sin drivkraft från folk i Liu Lin. Motsträvigt ändrar de sig. Men avgörandet ligger inte i deras händer.Beriken Eder!

I Beijing redogör direktör Qin Qiming, ställföreträdande institutionschef vid Avdelningen för folkkommunforskning och Zhang Houyi, forskningsassistent vid samma institut för den nya jordbrukspolitiken.

- Under de senaste åren har såväl spannmål som övrig jordbruksproduktion ökat. Spannmålsskörden år 1978 var 304,75 miljoner ton. År 1981 var den 325,02 miljoner ton. Ökningen utgjorde alltså 6,7 %. När det gäller sådant som bomull, oljeväxter och socker var ökningen än större. Bomullsproduktionen steg från 2,17 miljoner ton till 2,97 miljoner ton. Ökningen utgjorde således 37 %. Oljeväxterna ökade från 5,22 miljoner ton

till 10,21 miljoner ton. En ökning med 95,6 %. Sockerrör steg från 21,12 miljoner ton till 29,67. Alltså en ökning med 40,5 %. Sockerbetor från 2,70 miljoner ton till 6,36 miljoner ton, alltså en ökning med 135,4 %. Detta är bara några exempel för att belägga påståendet att såväl spannmålsproduktionen som övrig jordbruksproduktion ökat.

- Orsaken till denna förändring är besluten på Kinas kommunistiska partis elfte centralkommittés tredje sammanträde mellan den 18 och 22 december år 1978. Mötet utförde en genomgripande kursförändring och rättade till de misstag av så kallad vänsterkaraktär som begåtts före och under den så kallade kulturrevolutionen. Därmed upphörde det partiets vacklande som pågått ända sedan de fyras gäng störtades i oktober 1976. Mötet antog ett beslut av grundläggande karaktär rörande den politiska och ekonomiska strategin; ett beslut som innebar en vändpunkt i det nya Kinas historia.

(Det var vid detta möte som beslut fattades att det var oriktigt att som riktlinje för arbetet hålla fast vid ordförande Maos politik och följa ordförande Maos anvisningar. Det uttrycktes som att de två ”vad-än” skulle bekämpas. Klasskampen var inte längre huvudlänken. Den passade inte i ett socialistiskt samhälle. Det gällde i stället en socialistisk modernisering.)- Vilken var då den situation som rått på Kinas landsbygd innan den elfte centralkommittén korrigerade kursen på sitt tredje sammanträde?

1) Produktionen leddes i blindo. Skälet till det var att de politiska och de ekonomiska beslutsfunktionerna sammanföll. Beslut vilka rörde produktionen togs i administrativ ordning och icke på verkliga skäl. Ledningen bestämde alltför mycket. Tidpunkten för sådd och skörd bestämdes av partikommittéema. Det blev så att det i hela häradet fattades ett enda beslut och att massorna blev helt utan inflytande.

2) Arbetet utfördes kollektivt. På en given order skulle alla ut på åkern. Alla skulle utföra samma arbete. Ingen hade ansvar för någonting. Resultatet blev dåligt arbete. Kvaliteten var låg och produktionen likaså.

3) Distributionen var jämlik. Alla åt från samma gryta, som vi säger. Jämlikheten var kanske det allvarligaste. Alla fick nästan samma standard. De goda arbetarna tappade arbetslusten när de såg att de dåliga arbetarna åt lika mycket. De lata uppmuntrades inte att bli flitiga.

- Dessa politiska misstag innebar att Kinas ekonomi utvecklades långsamt. Jordbruket borde kunna utvecklas snabbare. Speciellt under kulturrevolutionen visade detta sig.

- I december 1978 beslöt centralkommittén rätta till dessa fel och antog beslut vilka innebar:

1) Ansvarighet skulle införas. Direkt ansvar för att arbetet utfördes väl. Direkt ansvar om det utfördes dåligt. Betalning enligt utfört arbete.

2) Böndernas privata jordlotter vilka förbjudits under kulturrevolutionen skulle befästas och marknader införas där bönderna fritt sålde sina produkter.

(I Liu Lin fanns de privata jordlotterna också under kulturrevolutionen. Marknader besökte jag på olika ställen i Kina 1975, 1976 och 1978 - ett halvår före beslutet. Även mitt under den stora kampanjen sommaren 1976 blomstrade de fria marknaderna.)

3) De statliga inköpspriserna på jordbruksprodukter skulle höjas för att jordbrukarnas ekonomi skulle förbättras och samtidigt skulle stadsborna kompenseras. I mars 1979 genomförderegeringen detta. Inköpspriserna på 18 olika jordbruksprodukter som till exempel spannmål, oljeväxter, bomull och grisar höjdes med i genomsnitt 25,8 %.

— Om man ser till den verkliga situationen i landet framgår tydligt att jordbruksproduktionen måste öka. I allmänhet visar utvecklingen efter elfte centralkommitténs tredje sammanträde en markant uppgång.

Mellan år 1953 och år 1981 ökade spannmålsproduktionen i genomsnitt 2,4 %.

Mellan år 1978 och år 1981 var ökningen 2,2 %, 1979 var ett rekordår, 1980 nästan rekordår trots svårigheter och 1981 bättre än året innan trots stora naturliga svårigheter.

Bomullsproduktionen ökade i genomsnitt 2,9 % mellan 1953 och 1981. Men mellan 1979 och 1981 var ökningen 11 %. Oljeväxter ökade 3,1 % mellan 1953 och 1981. Men mellan 1979 och 1981 var ökningen 25,1 %.

Och så vidare. Alltså utvecklingen för den del av jordbruksproduktionen vilken går direkt till marknaden, bomull, oljeväxter, sockerrör och sockerbetor, teblad och så vidare visar en snabb ökning. Spannmålsproduktionen däremot ökar inte mycket.

— Den genomsnittliga per capitainkomsten på landsbygden är låg. Men under senare år har den markant ökats. I 1970 års fasta priser räknat var den:

år 1976: 113yuan.

år 1978: 134 yuan.

år 1979: 160 yuan.

år 1980: 191 yuan.

år 1981: 223 yuan.

Detta omfattar såväl inkomster från kollektivet som hushållens inkomster från egen produktion och försäljning samt inkomster från hushållsmedlemmarnas arbete i städerna; alltså vad de sänder tillbaka hem till byn.

— I princip har bönderna tillräckligt med mat. Men det finns stora olikheter mellan olika områden. Det finns också olikheter mellan olika familjer. Vissa har det bättre än andra. Detta är inte fel. Det är tvärtom en allmän snabb ekonomisk utveckling. Det är inget fel att några blir rika före andra. Vår politik innebär tvärtom att några rika bör berika sig före de andra. Förr fanns det restriktioner. Ingenskulle få mer än si eller så. Detta dämpade arbetslusten. De starka och initiativrika tappade lusten att arbeta och de fattiga satt slött och väntade på att få sin tilldelning. Nu skapar vi en medveten ojämlikhet. En ojämlikhet såväl mellan individer som mellan provinser och regioner.

- Den rike är ett gott exempel för de andra. Rikedomen är föredömlig. Staten blir starkare. Hela samhällsekonomin utvecklas snabbare. Denna

politik är en effektiv politik. Den tvingar fram utveckling. Fakta visar att med denna politik har under senare år alltfler brigader passerat den gräns där medlemmarna tjänar mer än 300 yuan per capita och år.

(När man talar om ojämlikhet mellan olika provinser i Kina bör man komma ihåg att den - som i alla länder i Tredje världen - är mycket stor. Den totala per capitaproduktionens värde - industri och jordbruk - var 5 558 yuan i Shanghai men blott 473 yuan i Sichuan år 1981. I Yun-nan, Tibet och Guizhou var den än lägre. Görs jämförelsen sedan mellan stadsbor i Shanghai och bönder i landsbygdsområden i Sichuan eller norra Shaanxi eller västra Gansu blir förhållandet än mer markant. Liu Lin tillhör de bättre brigaderna kring Yanan. Per capitaproduktionens värde var där år 1981 335 yuan . . . mindre än en sextondedel av genomsnittet i Shanghai!)

- Förr flyttade vi fabriker från Shanghai in i landet. Nu går vi den mer lönsamma vägen att låta fabrikerna vara kvar i de utvecklade områdena. Efter december 1978 följer vi de ekonomiska lagarna och producerar där det är billigast. I längden lönar det sig för Shanghai att bidra till utvecklingen i inlandet varifrån det får sin energi och sina råmaterial.

- Speciellt i de fattiga och efterblivna delarna av landet kommer ojämlikheten att öka. Det är nödvändigt. Där behövs till exempel goda kadrer. I Kina som i alla andra länder finns en naturlig tendens för folk att flytta till platser där de får bättre förhållanden. De kan visserligen inte riktigt flytta hur de vill men tendensen finns där. För att motverka detta och se till att också de efterblivna delarna av landet får goda kadrer bör man genomföra en politik som gör att de intellektuella vill stanna kvar. Om de behandlas väl och ges relativt goda materiella villkor är de beredda att stanna kvar i inlandet ocharbeta där. Men det innebär också att ojämlikheten blir som allra störst just i de områden som är allra fattigast. Det behövs ju extra mycket för att få de intellektuella att vilja stanna där.

- Det här gäller inte chaufförer och sådana. De har det bra i alla fall. Det gäller de avgörande kadrer av teknisk och administrativ art som annars skulle flytta ner mot kuststäderna.

- Denna nya politik kommer att gälla för lång tid framåt. Det kommer inte att bli några plötsliga förändringar. Bönderna kan lita på att partiets kurs nu ligger fast. Många bönder har visat sin oro över politiken men ingen ändring kommer att ske och

1) Kina fortsätter socialismens väg. I det fallet sker ingen ändring.

2) Produktionsmedlen blir inte privata.

3) Ansvarigheten kommer att gälla under mycket lång tid.

4) Såväl det statliga intresset som kollektivets och individens intresse har tagits hänsyn till.

- Speciell hänsyn vid genomförandet av den nya politiken skall tas i vissa områden. Dessa är:

1) Gamla revolutionära baser och basområden under kriget.

2) Bergsområden.

3) Minoritetsområden.

4) Avlägsna områden och gränstrakter.

- Regeringen understryker behovet av planering och i de områden där bönderna föredragit saluproduktion så att spannmålsproduktionen minskats vidtas naturligtvis åtgärder. Planeringen skall se till att det inte uppstår obalans. Det gör man genom att ge bönderna ett materiellt intresse av spannmålsodling. Men politiken att importera spannmål kommer att fortsätta länge än ty den är lönsam. Den gör det möjligt att använda jorden på bästa sätt. Likaså fortsätter politiken att steg för steg ändra matvanorna så att folk övergår till vete och det därmed blir möjligt att exportera ris. Ris ger goda exportinkomster. Förr ökades vetearealen på ett sådant sätt att produktionen av mer lönsamma grödor eftersattes. Nu odlar vi den lönsammaste grödan och exporterar vad som ger goda inkomster och importerar vete.

- Ansvarighetssystemet kan genomföras på många olika sätt. Allt efter de lokala förhållandena utformas systemet så att ansvarigheten gäller ett helt arbetslag eller en individuell familj. I vissa fallinnebär detta att kollektivet fortfarande kan betala för lärare och sjukvård och i andra fall innebär det att dessa välfärdssystem avskaffas. Men de grundläggande garantierna för de familjer vilka består av arbetsoförmögna och sjuka och åldringar utan anhöriga som kan ta hand om dem och familjer vilkas söner tjänar i Folkets befrielsearmé bör dock i sådana fall säkras genom att det upprättas kontrakt mellan de hjälpbehövande och det lokala kollektivet.

(Man gav också olika exempel på hur kontraktsystemet utformades. Men man sade samtidigt att jag borde se efter själv. Jag redovisar alltså hur systemet fungerar så som man beskrivit det på ort och ställe; det blir tydligare och begripligare.)Till den nya jordbrukspolitikens historia

Från slutet av år 1955 till de första månaderna år 1956 organiserades praktiskt taget samtliga bönder i socialistiska jordbrukskollek-tiv av högre slag och deras egna produktionsmedel blev kollektiv egendom. Bönderna blev icke lyckliga när löftet att betala dem för vad de hade överlämnat till kollektivet aldrig uppfylldes.

År 1957 började bönderna i vissa områden praktisera systemet att lämna produktionskvoter till hushållen. Detta kom dock snabbt att kallas ’spontan kapitalistisk tendens’ och stoppas.

Under de tre åren av allvarliga ekonomiska svårigheter (1959-1961) tog många bönder åter för att rädda sig från hungersnöd sin tillflykt till att lämna produktionskvoter till individuella hushåll. Denna gång uppmärksammades denna massrörelse av vissa ledande kadrer vilka fann systemet effektivt för att öka produktionen och förse bönderna med föda och kläder. Dessa kadrer föreslog partiets centralkommitté att ansvarighetssystemet i åkerbruket skulle erkännas. Strax därefter blev detta skarpt kritiserat som revisionism.

Efter den Elfte centralkommitténs tredje möte (december 1978) som rättade till ’vänster’-misstagen i landsbygdspolitiken gavs kvoter för jordbruksproduktionen till arbetslag i vissa områden. Bönderna föredrog ett ansvarighetssystem där kvoter gavs direkt till hushållen. På de ställen där de lokala ledarna, med centralkommitténs stöd, prövade detta system ökade produktionen.

I oktober 1980 upprättade Centralkommittén ett dokument som grundades på massornas erfarenheter och förespråkade olika former av

ansvarighetssystem i landsbygdsproduktionen och tillät bönderna att välja formen där hushållen var ansvariga. Böndernas entusiasm för produktion, vilken undertryckts under så många år, släpptes äntligen loss.

Du Runsheng, inlägg i gruppdiskussionen på Tolfte kongressen.Ett föredömligt härad

Fengyang härad i Anhui-provinsen är nu ett föredöme. Man kan säga att det för åttiotalets jordbrukspolitik har getts den roll som Dachai hade för Mao Zedongs jordbrukspolitik; det goda exemplets.

Det var ett fattigt härad. Det var ett tiggarhärad. Nio år av tio var missväxt. Det var i detta härad ansvarighetssystemet utvecklades till individuella kontrakt.

Vice ordförande Wang Zhangtai:

- Häradet har 540 000 invånare i 45 folkkommuner och 2 städer. Här odlas huvudsakligen ris och vete. Den totala odlade arealen är 1 200 000 mu. Till de antika bevattningsanläggningarna kommer vad som anlagts sedan befrielsen. Nu är 650 000 mu bevattnade därav 350 000 mu så ordentligt bevattnade och dikade att de ger god skörd helt oavsett vädret.

- Från 1949 till 1955 utvecklades jordbruksproduktionen väl och i lugnt tempo. Produktionen steg från 99 000 000 jin år 1949 till 260 000 000 jin år 1955. Därefter följde en sicksackutveckling. År 1978 producerades 295 000 000 jin, det bästa året hade varit 1977 med 360 000 000 jin. Häradet blev ökänt i hela landet för sin efterblivenhet.

- Mellan 1949 och 1978 förmådde vi inte förse staten med en enda jin spannmål. Staten fick tvärtom förse oss med 370 000 000 jin under denna tid för att hålla svälten borta. Under samma tid investerade staten 44 000 000 yuan i anläggningsarbeten och kommuner, brigader och arbetslag tog lån på sammanlagt 23 000 000 för att förbättra produktiviteten. Därtill gav staten 40 500 000 yuan i nödhjälp och 11 800 000 yuan för att avhjälpa hungersnöd.

- 90 % av befolkningen är bönder och de var djupt generade över denna efterblivenhet och brist på utveckling. Efter den Elfte centralkommitténs tredje plenum i december 1978 organiserade vi diskussioner bland bönderna och fann en ny utväg. Vi genomförde ansvarighetssystemet med direkta kontrakt mellan individuella hus-håll och kollektivet. Första året det nya systemet tillämpades var 1979, då producerade vi 440 000 000 jin, 1980 producerade vi 502 000 000 jin och 1981 642 000 000 jin. Är 1979 kunde vi till staten lämna och sälja 89 000 000 jin, 1980 hade detta stigit till 115 000 000 jin och 1981 till 230 000 000 jin. Detta har inneburit stora förändringar. År 1978 var den genomsnittliga per capitainkomsten 70 yuan, år 1981 var den 295 yuan. Under de senaste tre åren har bönderna byggt 30 000 rumsenheter hus med tak av bränt tegel, köpt 15 000 symaskiner, 16 000 cyklar, 42 000 armbandsur och 60 000 radioapparater. Den kollektiva ekonomin blomstrar. Brigaderna har byggt 160 kilometer landsväg som kan brukas såväl i torrtid som i regn och för 250 kilometer högspänningsledningar har 50 % betalats direkt av de individuella hushållen och 50 % av staten. Vi har byggt 30 biografer vilka också kan användas som teatrar. Biljettintäkterna täcker omkostnaderna.

- Det finns jordbrukskontrakt och kontrakt för specialiserade hushåll. De specialiserade hushållen sysslar med djuravel eller hön-serier eller hantverk eller handel eller annan serviceverksamhet. Men nio hushåll av tio sysslar med jordbruk. Kontraktet upprättas mellan kollektivet och hushållet. Det är familjens överhuvud som undertecknar det för hela sin familj med söner och döttrar och även sonhustrur om så är.

— Jord, djur och maskiner fördelas. Jorden är det enda som inte kan säljas och köpas. I detta härad fanns 40 000 djur, bönderna har sedan köpt ytterligare 20 000. Det fanns 15 000 traktorer, bönderna har köpt 15 000 till.

- Jorden fördelas på hushållen enligt antalet familjemedlemmar och efter allmän diskussion så att fördelningen blir hederlig. Den förblir kollektiv. Vi har förklarat för bönderna att vi garanterar två oföränderligheter:

1) Det kollektiva ägandet av jorden är oföränderligt. Jord kan icke säljas, icke köpas och icke arrenderas.

2) Ansvarighetssystemet är oföränderligt för överskådlig tid.

— Om familjen delas, om överhuvudet dör, om sönerna bildar egna hushåll, om döttrarna gifter sig angår detta icke kollektivet. Familjen får själv dela upp jorden. Den jord som en gång delats ut till en familj på grund av dess antal minskas icke om antalet familjemedlemmar minskas. Fördelningen står fast.(Arrende är icke tillåtet men samverkan är tillåten. Den kan till exempel ta sig den formen att den jordbrukare som framgångsrikt och skickligt odlar till exempel hybridris på sin egen jord åtar sig att odla detta också på andras jord och därvid åt markbesittaren lämna en del av skörden.)

- Kontraktet undertecknades mellan laget och det enskilda hushållet. I detta kontrakt fastställes de rättigheter och skyldigheter som tillkommer staten, kollektivet och det enskilda hushållet. Kontraktet fastställer den statliga jordbruksskatten. Den är fast. Den förblir oförändrad. Det fastställer den statliga inköpskvoten. Detta är kontraktsinnehavaren skyldig leverera till fastställt pris. Har han inte dessa produkter får han köpa in dem på öppna marknaden. Men kvoten är satt så att kontraktsinnehavaren utan vidare bör klara den. Kontraktet fastställer också kontraktsinnehavarens avgifter till kollektivet för avlönande av kadrer och andra kollektiva uppgifter. Kontraktet fastställer också den allmänna produktionsplan kontraktsinnehavaren har att följa. Det kontraktsinnehavaren producerar utanför och över kontraktet får han göra vad han vill med. Sälja på marknaden eller vad han vill. Kontraktet löper på ett år och kvoterna är naturligtvis föränderliga.

(Jordägandet är kollektivt men vilken är i verkligheten ägandeformen? Jord kan ärvas och behållas - samt även naturligtvis förloras . . . om man inte betalar skatt och fullgör de skyldigheter som är förknippade med jordbesittan-det - och jord kan också överlåtas åt andra att bruka mot del i skörd — även om det inte kallas arrende utan samverkan. Jorden kan däremot inte så som tidigare i Kina köpas och säljas och pantförskrivas.

Det formella argumentet att äganderätten förblivit oförändrad och är fastlagd i grundlag och lag tycks mig mycket formell. Det verkliga ägandet-besittandet-brukandet tycks mig mera besläktat med det gamla Indien där fursten ägde all jord men bönderna besatt och brukade den. Dock var Indien feodalt och Kina är socialistiskt. Men situationen är inte den som rådde vid tiden för jordreformen under befrielsen: jorden är visserligen fördelad bland bönderna igen men det pågår i dessa härad ingen utveckling fram mot arbetslag för ömsesidig hjälp; den samverkan som före-kommer mellan olika hushåll styrs av marknadens krav och möjligheter.

Tag en jämförelse:

Hantverket är åter fritt. Mot erläggandet av stadgad skatt och utan andra eller tillfälliga pålagor kan hantverkaren tryggt arbeta för att öka sina tillgångar. De är okränk-bara i ett socialistiskt samhälle då de är resultatet av hans egen arbetsinsats och icke härrör från utsugning. Sedan den 17 oktober år 1981 har dock hantverkaren rätt att i sin verkstad anställa två lönearbetande hjälpare och ha fem betalda lärlingar. Alltså sju personer. Fortfarande anses egendomen vara resultat av hantverkarens personliga arbetsinsats och icke härröra från utsugning och alltså vara okränkbar. Ord och verklighet täcker inte längre varandra.)

- Den kooperativa hälsovården har upphört. Läkarna har i stället bildat en kollektivklinik där läkarlaget självt bär ansvar för profit och förlust. Bönderna betalar för behandling och konsultationer. När det gäller den förebyggande hälsovården upprättas kontrakt mellan lärarkollektivet och staten. På så sätt genomförs åtgärder mot polio, malaria, mässling för vuxna, difteri och encefalit. Besluten om åtgärderna och taxorna fastställs centralt. De statligt anställda kadrer, tjänstemän, fabriksarbetare och anställda i den statliga handeln, får däremot sin sjukvård bekostad av staten. Kvinnor på landsbygden är inte skyldiga att uppsöka sjukhus eller läkare eller barnmorskor vare sig före eller efter barnafödandet men de kan naturligtvis göra det om de vill, men då kostar det.

- 93 000 ungdomar går i skola. 95 % av barnen i skolåldern går i skola i staden; på landsbygden är det färre. Vissa familjer vill nu inte släppa sina sjuåringar och åttaåringar till skolan utan behöver dem som arbetskraft. År 1978 gick 12 000 barn till första klass. Sedan sjönk det till 10 000. Nu är det något bättre, 11 000. Vi räknar med att ungefär 2 000 barn hålls i arbete hemma. Om ungefär tre år hoppas vi vara tillbaka till 1978 års siffror. Då har bönderna fått det såpass bra att de har råd att låta sina barn gå till skola.

- Av stadsbarnen går 50 % vidare till mellanskolan. Av lands-bygdsbarnen går 20 % vidare till mellanskola. De statliga utgifterna för skolväsendet belöper sig till 3 300 000 yuan. Kollektiven betalar540 000 yuan. Skolavgiften utgör 5 yuan per elev och termin i grundskolan och 12 yuan per elev och termin i mellanskolan. Avgiften är densamma på landsbygden som i städerna.

- Tidigare tog vi inte familjeplaneringen tillräckligt på allvar. För tio år sedan var tillväxten 30 per tusen. 1976 hade vi fått ned den till 23 per tusen. 1981 var den nere i 12,5 per tusen. Vi tror det är svårt att komma under 10 per tusen. Men vi har nu instiftat ett system med belöningar och straff och detta ger resultat. Av 53 000 kvinnor i fertil ålder vidtar 42 000 befruktningshindrande åtgärder. Dessa är: sterilisering, spiraler, injektioner, piller och kondomer för männen. Av steriliseringen utförs 98 % på kvinnor och 2 % på männen. Skälet till detta är att feodala föreställningar ännu är starka. Mannen är familjens överhuvud och den som skaffar inkomster till familjen. Han försörjer familjen. Om något händer eller om hans styrka avtar går det illa för familjen. Vi har försökt genomföra kampanjer för att männen skall sterilisera sig - det är ju också en så mycket enklare och ofarligare åtgärd - men även i de fali vi lyckats övertala männen satte sig kvinnorna emot det. Familjens kvinnor kom till kliniken och släpade bort mannen. De var rädda om hans kraft.

— Mellan 5 och 10 % av de kvinnor vilka genomför preventivåtgärder misslyckas. Varje vår och varje höst genomförs därför en kontroll och i fall av havandeskap vidtas abort.

- Vi ger belöning till enbarnsfamiljer. 5 yuan per månad från kollektivet om det är en pojke och 6 yuan per månad om det är en flicka. Enbarnsfamiljer erhåller därtill en extra privat jordlott. De privata jordlotterna berörs ju inte av kollektivets jordfördelning. Om det rör sig om en statligt anställd erhåller familjen extra bostadsutrymme. Endabarnet har därtill företräde till utbildning och annat.

— Tvåbarnsfamiljen drabbas däremot av straff. För det andra barnet måste familjen betala 5 yuan i månaden. Dessa pengar används för att belöna ettbarnsfamiljerna. Vid tredje barnet fördubblas böterna. Denna politik kommer att följas under lång tid framåt till dess befolkningstalet blivit stabilt. Då kan man tänka sig tillåta tvåbarnsfamiljer. Situationen är nämligen mycket allvarlig. Befolkningsökningen är ett svårt problem. För några år sedan trodde vi att vi med dessa åtgärder skulle kunna komma ner till enbefolkningstillväxt på 9 per tusen. Nu inser vi att vi inte klarar detta mål. Men vi har nått 12 per tusen.

- Det finns undantag naturligtvis. Om det första barnet är utvecklingsstört tillåts familjen skaffa ett andra barn utan att drabbas av några straffåtgärder.

- Familjer i svårigheter, familjer som förlorat sin familjeförsörjare, gamla utan anhöriga som kan försörja dem, sjuka som inte kan försörja sig och familjer med söner i Folkets befrielsearmé får hjälp och bidrag av kollektivet. Häradet har en kvot på 300 rekryter till Folkets befrielsearmé. Vi får 50 000 ansökningar. Det är en besvärlig tid när vi skall välja bland dem. Nu finns det 1 050 familjer i häradet som har en - eller i vissa fall två - i armén. De får ett årligt bidrag på 176,50 yuan per soldat från kollektivet. Om en familj alltså har två söner i armén får familjen mer än 300 yuan årligen från kollektivet.

- Med de familjer vilka har svårigheter upprättas ett kontrakt. De utgör inte ens ett hushåll på hundra. Enligt detta får de så och så mycket av det och det. Det beror på de individuella omständigheterna. De kan också få lån mot låg årlig ränta - 1,8 % - för att hjälpa sig ur tillfälliga svårigheter.

- Familjer med bara dotter eller döttrar räknas lika som barnlösa familjer när det gäller att få bidrag.

- Vi har nu praktiserat socialism i trettio år och lärt oss några allvarliga läxor. Det var alltför mycket dirigerande och alltför många kontroller. Allt initiativ dödades. Vi följde också en jämlik politik när det gällde distribution. Den flitige och den late fick nästan lika mycket. På så sätt blev de skickliga bönderna inte belönade och hade ingen entusiasm i arbetet. Det fanns ingen plats för begåvning och duglighet. De som arbetade hade också alltför många basar. Olika ledare gick omkring och bestämde över arbetet och de måste försörjas.

- Nu har vi kunnat avskaffa en tredjedel av kadrerna på brigadnivå. Deras arbete behövs inte då de enskilda bönderna själva sköter sitt arbete och sina räkenskaper. De kan arbeta med jordbruket i stället.

- Men det finns också negativa tendenser i denna utveckling som vi måste se upp med. Det kommer att ta fem eller tio år till att reda ut dessa problem. De är:1) Det politiska och ideologiska arbetet har blivit svårare. Förr när folk arbetade kollektivt var det möjligt att genomföra ett politiskt arbete där man förklarade den förda politiken och de problem landet och häradet står inför. Nu är detta svårt.

2) Förr var det färre gräl och konflikter och dispyter mellan de olika hushållen och de som förekom var lätta att lösa. Nu är det många konflikter och

de är svåra att lösa.

3) Det är svårare att kontrollera användandet av jorden. Förr sköttes jorden av laget och det kunde inte förekomma något intrång. Nu förekommer det att bönder tar av jorden för att göra soltorkat tegel och på så sätt skövlar den. Det har också förekommit att familjer bygger hus på den jord de erhållit.

4) Det är nu svårt att erhålla den mark som måste tas i anspråk för kollektiva och nödvändiga anläggningsarbeten.

5) Antalet skolelever på landsbygden har sjunkit.

6) Det är svårare att genomföra familjeplaneringsarbetet. Möjligheterna till belöningar och straff är mindre. Förr kunde laget dra böterna direkt ur distributionen. Nu måste kadrerna gå från hus till hus och be folk betala sina böter och det har visat sig svårt. Vi har diskuterat detta och kommit fram till att vad vi kan göra med sådana som vägrar betala sina böter är att vägra dem rätt att köpa konstgödsel. Då tvingas de betala.

- Men viktigast av allt förblir det ideologiska arbetet. Vi har talat om administrativa åtgärder men de ideologiska är avgörande. Därför har vi nu i varje folkkommun en heltidskader som sysslar med familjeplaneringens ideologiska problem.Bilder från Fengyang härad

General, stenskulptur, vägen upp till förste Ming-kejsarens föräldragrav (ca 1370). Damiao folkkommun, Fengyang härad. Just klassat som nationellt minnesmärke.För att förhindra översvämningar och möjliggöra bevattning under torka togs år 1970 - under kulturrevolutionen - beslutet att genomföra det stora Hui-flodsprojektet. 1973 inleddes anläggningsarbetena. Nu är floden under kontroll och 50 000 000 mu har räddats. De ledande teknikerna har arbetat här sedan kulturrevolutionen.Wang Zhangtai, vice ordförande i Fengyang härad. Kontraktssystemets förespråkare.Partisekreteraren i Zhangyong arbetslag Damiao folkkommun förklarar socialvårdens principer.

Zhang Qihai, 40 år. Åt den friske, starke och duktige ger kontraktssystemet välstånd och så småningom rikedom.I det fattigaste av arbetslag, Houyang arbetslag i Xisong brigad i Damiao folkkommun har den forne bokhållaren nu blivit rik bonde och kunnat bygga detta tvåvånings tvåfamiljshus ute på åkern.

En ung bonde av ny typ. Försörjer sig delvis som åkare och delvis som fotograf.Mao hade fel. Jag vet, förr var jag kader, nu är jag rik.Invägning av spannmålsleveranser Damiao folkkommunDär en dynasti grundades

Härifrån Fengyang härad kom den tiggare, munk och krigare som enade Kina och blev den förste kejsaren av den stora Ming-dyna-stien. Det var år 1368 Zhu Yuanzhang, kejsar Tai Zu, grundade dynastien och året därpå började han uppföra sin stora rikshuvud-stad här. Fem år byggdes Zhongdu. En stad med palats och murar och starka befästningar. En stad som täckte 76 km2. Men år 1375 ändrade kejsarens uppfattning och övergav sin huvudstad och lät bygga en ny i Nanjing. Men han lät bygga den efter mönster från Zhongdu och när dynastien år 1421 flyttade huvudstaden från Nanjing till Beijing, då formades det kejserliga Beijing efter mönstret från Nanjing som formats efter mönster från Zhongdu.

Man har nu återfunnit den första huvudstaden. Man har börjat utgrävningar. I mars 1982 förklarades Zhongdu vara ett nationellt minnesmärke. Man talar om Zhongdu. Man talar om kejsar Tai Zu och berättar om honom och vi besöker hans föräldragrav med dess gravallé av stenskulptur. Djur och gestalter stramare och stiligare än de vid Ming-gravarna som är intressantare än de vid Ming-gravama utanför Beijing.

Jo, Tai Zu var härifrån. Och staden fanns här. Och graven fanns här. Och skulpturerna är fascinerande och de var kända även om inte mycket besökta av utlänningar under senare år då hela området tillhörde de stängda.

Men Ming-dynastien var den sista stora han-kinesiska dynastien. Den enade det gamla Kina och återställde freden och det var till den dynastien patrioter och upprorsmän under Qing-dynastien såg tillbaka.

Det kan vara en tillfällighet att just det härad där den förste kejsaren av den stora Ming-dynastien hade sin hemort också blev det härad som över hela Kina skulle förklaras förebömligt när det gällde att återställa en god och beprövad jordbrukspolitik efter en tid av förvirring och förvillelse.

Det kan också vara ytterligare en tillfällighet att just som häradetförklaras politiskt ekonomiskt föredömligt förklaras resterna av den förste Ming-kejsarens första huvudstad (som ju blev föredöme) vara nationellt minnesmärke.

Men jag tror inte riktigt på sådana tillfälligheter. Minst av allt tror jag på dem i det historiemedvetna Kina.

Jag reser kring i Fengyang härad. Besöker folkkommuner, brigader och enskilda bönder som arbetar enligt nya kontrakt. Jag lyssnar och antecknar. Men jag kan inte skapa en helhetsbild. Jag saknar referens. Jag har inte varit här tidigare. Man säger mig att det för blott några år sedan här var så eländigt att bönderna försågs med officiella ”tiggarcertifikat” och gick och tiggde och man visar mig på överfyllda silor och säger att nu är allt helt annorlunda. Jag har inga skäl att tvivla vare sig på de ena eller de andra uppgifterna. Men jag får dem inte att stämma.

Detta är en viktig markering; mina värdar ljuger inte. Man brukar inte ljuga i Kina. Det har jag knappast varit med om. Man brukar också svara sanningsenligt på frågor. Det gäller blott att kunna ställa rätt frågor. Att ta fatt i de avgörande leden. Här i Fengyang härad lyckas jag aldrig ställa sådana frågor att jag når klarhet. Jag kan fortfarande inte förstå vilka faktorer som gjorde att Fengyang var så dåligt och därmed förmådde på en gång bli så föredömligt. Jag tror att förklaring finns i den lokala politiska situationen. Men den är mig okänd. Jag vet inte heller hur jag skall fråga för att få relevanta svar. Det är inte som i Liu Lin där jag känner folk sedan flera decennier och vet vilken politik de drev det året och det året och det året.

Men om jag inte lyckas nå klarhet i helhetsbilden och begripa hur det egentligen gått till att Fengyang tagit detta språng når jag däremot fram till en rad begripliggöranden som både besvarar och reser frågor.

- Hur i detalj styr den allmänna planen den enskilda kontrakts-jordbrukaren?

- Det finns en rätt detaljerad produktionsplan. Den kan han följa. Men kontraktsjordbrukarens skyldigheter i ordets egentliga mening uttrycks blott i spannmål eller gröda. Han kan själv välja efter lönsamhet och förmåga. Vi använder alltså priset som styrmedel. Det fanns stort behov av soja och priset var högt. Nu är lagren fyllda och vi sätter ner priset och jordbrukarna styrs över till annan produktion. Detta ger trygghet åt den genomsnittlige mensamtidigt möjligheter till verkligt lönsamma initiativ för den driftige. På så sätt kan vissa bli rika snabbt och därmed föredömen.

Zhang Qihai är 40 år. En kraftig man. Frisk och stark. Familjen har två och en halv arbetskraft. Han har 18 mu varav 16,8 på kontraktet och 1,2 i privat jordlott. I år har han byggt hus. Huset har tegeltak. Nu skall han köpa symaskin. När elektrifieringen blir klar skall han köpa TV. Han skall också köpa traktor.

- Det är bättre nu, säger han. Jag bestämmer själv. Jag kan gödsla precis när det är rätt tid. Ingen säger åt mig. Det blir inget spill. Det blir ingen spilltid. Det blir ingen inblandning. Jag vet vad jag skall göra för att få god skörd.

Totala produktionsvärdet var 6 000 yuan år 1981. Maten för familjen inte inräknad. Efter de olika omkostnaderna återstod 4 500 yuan i nettoinkomst.

Den statliga jordbruksskatten är 410 jin spannmål. Han har skyldighet sälja 509 jin till staten för 0,12 yuan per jin. Hans allmänna produktionskvot är 11 400 jin spannmål.

— Det vore omöjligt att inte överträffa den, säger han. För mig åtminstone.

Han har skyldighet att vart år betala:

14,56 yuan till kollektivfonden,

8,07 yuan till lagets välfärdsfond,

38,74 yuan till fonden för utbetalningar av olika understöd inklusive brigadens kadrer,

7,41 yuan till fonden för utbetalningar av olika understöd i laget. Han har 5 mu bevattnad jord för risodling. Han behöver vatten två gånger årligen. Var gång får han betala 5 yuan för varje mu till laget som sedan betalar vidare.

— Det går oss väl, säger han.

— Han är alls inte den mest framgångsrike, säger kadrerna.

- Det är ett samhälle för den som är ung och frisk och stark och kunnig, säger Gun.

På ett annat ställe är det en man som varit kader i tjugo år men som nu är kontraktsjordbrukare och har fått det bra. Han talar med stor och tigande entusiasm:

- Förr fanns det arbetsledare och bokhållare och allt möjligt. Men nu behövs sådana inte. Förr var alla så lata och ingen ville arbeta. Ledaren blåste i sin pipa men bonden bara vände sig påsidan och snarkade. Sedan blåste ledaren igen och då gick bonden ut och såg på vädret. Sedan blåste ledaren en tredje gång och då rökte bonden en pipa tobak. När ledaren blåst ytterligare några gånger behagade bonden traska mot åkern men han gick så sakta så sakta och sedan arbetade han så litet han kunde och gick hem så fort han fick möjlighet. Men alla fick tio arbetspoäng. Den late fick lika mycket som den flitige.

- Och de som sprang omkring och blåste i pipa och förde bok måste ju försörjas de med. Men bönderna tyckte inte om att arbeta. Så många som möjligt sökte bli kadrer och slippa arbeta. Från 1958 blev det bara värre och värre och mer och mer lättja.

- Nu är allt så bra. Nu slipper vi arbeta åt de lata. Nu slipper vi ha en mängd kadrer att försörja. Nu tvingas alla vara flitiga. Och nu är det inte som förr att en i toppen bestämmer. Nu kan varje hushåll avgöra.

- Nu blir det också mer vetenskapligt jordbruk.

Vid det laget var hans entusiasm så stor för det nya och hans förakt för det gamla så uttryckligt att jag frågade:

- Med andra ord var den politik ordförande Moa förespråkade helt felaktig?

Det blev tyst ett ögonblick sedan sade en häradskader:

- Vi har kanske olika uppfattning i principfrågan.

- Nej, sade jag, jag har ingen uppfattning när det gäller kinesiskt jordbruk just nu annan än att jag vill höra vad ni anser. Det är därför jag frågar om jag bör uppfatta detta som att ordförande Mao Zedongs politik var helt felaktig.

Men på det fick jag inte svar.

Men en stund senare tar en annan före detta kader upp frågan på nytt. Han har byggt sitt hus 1980. Skördarna är bättre. Utsädet är bättre. Nu kan man också använda såväl hushållsgödsej som konstgödsel. Förr ville man inte gärna ge den dyrbara hushållsgödseln till åkrarna utan sparade den för att använda den blott på den privata jordlotten.

- Nu är det också så att alla arbetar. Förr var vi fulltaliga bara vid skörd. De flesta stannade hemma. Vår erfarenhet är att vi nu har mer kontanter och mer spannmål och att vi är den första generation som fått möjlighet att bo i ordentliga hus. Levnadsstandarden har gått upp dessa senaste år.Utan socialism skulle Kina inte varit vad det är. Det är klart. Men i jordbruket har vi förlorat mer än tjugo år. Under denna långa tid har den förda politiken varit oriktig. Den har varit oriktig på två sätt.

— Politiskt har den varit oriktig genom att ta klasskampen som den avgörande frågan. Det var fel ty efter 1956 var Kina inte längre ett samhälle med klasskamp. Efter 1956 var huvudmotsättningen den mellan behov och låg produktivitet. Alltså skulle man sedan 1956 tagit produktiviteten som huvudlänk och satsat alla krafter på att höja produktionen. Men det gjorde man inte.

— Det andra var att politiken genomfördes med kommandometoder och genom centralisering. Allting blev till administrativa åtgärder med centraliserade beslut. All initiativförmåga lamslogs.

— Dessa två misstag rättades till i december 1978. Men vi fortsätter ju den socialistiska vägen och grunden är den kollektiva ekonomin. Jorden har inte gjorts till privategendom. Att det nu råder betalning enligt arbete betyder ju inte att den arbetande erhåller hela frukten av sitt arbete. En del går till staten och en annan del till kollektivet. Det behövs för att genomföra de stora gemensamma anläggningsarbetena till exempel.

— Marknaden används som supplement. Detta gäller också kon-traktsjordbrukaren. Först måste han uppfylla sin kvot. Sedan kan han bestämma själv. Om någon skulle koncentrera sig helt på tobak som lönar sig bra och menade att han kunde köpa spannmål för att fylla kvoten skulle vi ingripa. Vi måste ju vara vaksamma.Tendenser

I en kilometerlång kö står lastbilar. Chaufförerna sover i hytterna eller sitter på vägen och spelar kort. Bilarna kommer från olika brigader. De skall leverera tobak. Men det är söndag och vågen är stängd.

Också på måndag står bilarna där. Chaufförerna sover i hytterna eller spelar kort på vägen. Någonting kanske har gått fel i fabriken. Den ser helt stängd ut.

Ännu på tisdag står bilarna där när vi kör förbi på vägen till Da-miao folkkommun, Stora templets folkkommun. Där lät förste Ming-kejsaren uppföra templet åt sina förfäder. Där finns 9 brigader, 89 arbetslag, 2 100 hushåll med sammanlagt 10 772 invånare och från 1977 till 1981 har produktionen mer än fördubblats.

- 1977 var ett ganska gott år. Då producerade vi 4 950 ton. 1978 var det 4 175 ton men 1979 när vi började med produktionskvoter avtalade med arbetslagen steg det till 6 325 ton och år 1980 till 7 675 ton. 1981 hade vi gått över till att göra avtalen direkt med de individuella hushållen och då steg produktionen till 9 670 ton. Fakta visar alltså att politiken är riktig. Räknat per invånare blir produktionen nu 1 800 jin och till staten levereras 920 jin per invånare. Nu år 1982 räknar vi med minst 11 000 ton.

Utanför folkkommunens siloanläggningar och invägningscentral ringlade en väldig kö med bönder. De kom med spannmålssäckar på skottkärror och dragkärror och traktorkärror. De hade väntat hela dagen. Några hade varit där redan dagen innan. En del fick släpa sitt lass hem igen och försöka komma dagen därpå. Alla småvägar fylldes till trängsel av bönder som drog och sköt sina kärror och traktorerna hostade och folk ropade åt varandra men det var ingen glad stämning trots att det var rekordskörd som skulle levereras och trots att staten betalade mer än på fria marknaden för spannmål.

- Det finns ingen marknad för spannmål här. Ingen köper. Alla lager är fyllda.

- Bönderna är mycket kritiska mot oss nu, sade partisekretera-ren. Och de har rätt. Transporterna fungerar inte. Vi blir inte av med våra lager. Se på dessa jordnötter. De är från förra skörden. Redan förfars de. Och spannmålen ligger under bar himmel med blott presenningar över sig. Det är fel i den statliga planeringen. Det finns inga järnvägsvagnar. Skörden ruttnar bort. Vi har inte silos och vi har inte folk nog att väga in. Bönderna producerar och får betalt men mer blir det inte.

— Vi har gjort de starkaste protester till myndigheterna. Men ingenting händer. Det fortsätter att vara lika illa. Och vi här i folkkommunen har inga möjligheter att lösa frågan på egen hand.

Zhangyong arbetslag var en påver lerby; en fattig och fortfarande efterbliven folkkommun som varit känd för sin fattigdom i ett härad som sades ha blivit så efterblivet att dess invånare måste tigga och få nödhjälp för att inte svälta.

— Flickan som är ansvarig för familjeplaneringsarbetet här i laget är inte härifrån, sade partisekreteraren. Hon är från Shanghai. Hon blev kär i en pojke från byn och gifte sig och stannade kvar.

— Det var ovanligt, sade jag.

— Nej, sade partisekreteraren. Det är inte så ovanligt. Det var ungefär tvåhundra flickor från Shanghai som stannade kvar häromkring och gifte sig och några pojkar stannade också. Många bland dem har olika funktioner nu. De hade ju utbildning.

Senare, när vi talade om det på hemresan sade Gun:

— Kring Yanan har ingen från städerna stannat i någon brigad. Det hade man inte ens hört talas om. Till och med Li Lin som ville stanna och nog också förälskat sig och slagit rot har lämnat. Men i Fengyang stannade flickorna. Där tycks Mao Zedong ha lyckats med åtminstone den integrationen. Men har du tänkt på vad det innebär? Till Yanan kom bara de allra bästa. Dit kom de höga kadrernas barn. Dit kom aktivisterna. Vi känner ju många som kämpade för att komma dit eller få dit sina barn men inte lyckades. Det var fint att komma till Yanan som var gammalt basområde. Men Fengyang var bara efterblivet och fattigt. Så de flickor som kom till Fengyang var underklass. De var inga kaderflickor. De var arbetarflickor. De lät nog inte så revolutionära och hade inte så välsmort munläder som vissa av dem som tog sig till Yanan för att lära av massorna, som de sade. Men arbetarflickorna från Shanghais fattigkvarter kunde stanna och bli ett med fattigbönderna under det attkaderbarnen bara gjorde visit hos massorna. Kanske är det så det går till. Kanske är det också nu så som Zhou Enlai sade att en tendens täcker en annan och det gäller att se förbi tillfälligheterna till de långa skeendena. Men tänkvärt är det att ingen stannat i Yanan men så många stannade i det föraktade Fengyang.

- Särskilt med det nya systemet är det viktigt att ta hand om de familjer som råkat i svårigheter och är behövande, sade partisekreteraren i Damiao folkkommun. En kommunkader har det till sin heltidsuppgift. Det är en vice ordförande i folkkommunens styrelse. Dels gäller uppdraget de anhöriga till sådana som tjänar i Folkets befrielsearmé och dels de behövande.

I häradet som helhet är gränsen fastställd till 700 jin per invånare och år. Det hushåll som befinner sig därunder betecknas som behövande och måste få hjälp. Vi här i Damiao har höjt denna gräns nu när produktionen ökat och vi har satt gränsen till 1 000 jin och 150 yuan. De som befinner sig därunder måste ges stöd och hjälp av kollektivet.

- Vi hade år 1981 25 familjer under fattigdomsgränsen. Att hjälpa dem görs till en personlig ansvarighet för bestämda kadrer i kommunen och brigaden. I år har 8 familjer hjälpts upp över fattigdomsgränsen. Vi hoppas kunna hjälpa 12 familjer upp över gränsen. Vi har tre principer för detta arbete:

1) Den behövande familjens svårigheter blir bestämda kadrers speciella ansvarighet. Alltså ett personligt ansvar att hjälpa familjen och söka få den över fattigdomsgränsen. Ingen byråkrati.

2) Ge de behövande familjerna långfristiga räntefria lån från kollektivet så att de kan skaffa förutsättningar för att med egen produktion ta sig över fattigdomsgränsen.

3) Om familjen saknar familjeförsörjare, om mannen har dött eller är sjuklig och arbetsoförmögen, då organiserar vi grannarna att hjälpa till med plöjning och harvning och sådant. Vi understödjer goda gärningar och visar att goda människor hjälper varandra.

Zhao Chonghua i Zhangyong var ensamstående mor med 4 minderåriga barn. Mannen insjuknade 1976 och avled 1979. Hon är den enda arbetskraften i familjen. 1979 tvangs hon att gå ut för att tigga. Av den spannmål hon fick in tvangs hon sälja så mycket att hon och barnen inte hade nog att äta. År 1981 hade kollektivet upprättat kontrakt med henne. Då fick familjen in 8 000 jin spannmål och för-tjänade alltsomallt 400 yuan per person. Då hade hushållet kommit över fattigdomsgränsen.

- Men vår uppgift är att få upp familjen på hästen och sedan följa ett stycke på färden.

Två personer hade det direkta ansvaret för familjen. Vice partisekreteraren och arbetslagets ledare. Familjen befriades från jord-bruksskatt. 145 yuan i bidrag betalades ut utan återbetalningsskyl-dighet. Denna summa betalades ut i form av 700 jin ammoniumsul-fat och 600 jin fosfat. Nu kan också den äldsta dottern delta i arbetet. Arbetslagets ledare hjälpte till med att plöja, harva, skörda och vanna. Nu behövs inga penningbidrag längre men under en längre tid framåt måste hushållet få hjälp med arbete för att hålla sig över fattigdomsgränsen.

Man diskuterar olika fall. Visar böckerna. Den nya politiken och det nya kontraktssystemet och den nya individuella ansvarigheten innebär inte att kollektivet överger de fattiga och de som har det svårt menar man. Det är bara det att man nu får söka sig andra vägar. Detta system för att hjälpa familjer i svårigheter upp över fattigdomsgränsen har utarbetats i Nayang härad. Det är ett svar på de svårigheter som uppstod för vissa familjer när det nya ansvarighetssystemet med individuella kontrakt genomfördes.

Men det är de nya rika bönderna som är föredömen och goda exempel. I tidningarna berättas den sedelärande historien om rike bonden Wang Facai i Jiangxi. Han var alltid fattig trots att han arbetade hårt. Och trots att han också hade fem hårt arbetande söner förmådde han aldrig spara något vare sig före eller under kulturrevolutionen. Livet var bara hårt. Men efter den Elfte centralkommitténs tredje sammanträde i december 1978 blev allt helt annorlunda. Inom kort hade han byggt ett nytt hus, köpt fem möblemang för sönerna, fyllt 20 väskor med nya möbler och hade 30 000 yuan på banken och kontant i hemmet.

Men Wang blev ingen självisk man när han blev rik. Han var lika villig att hjälpa andra som förr. Ofta kom han med förslag om hur grannarna skulle öka sin risskörd så att också de skulle bli rika. På fritiden arbetade han som bokhållare åt kommunen. Och under den stora översvämningen i juni 1982 räddade han många grannars liv med fara för sitt eget och i stället för att söka rädda sin egendom ledde han sina grannar till säkerhet.När nu hans hus och hans egendom förstörts och grannarna såg den så rike Wang förvandlad till fattiglapp igen tyckte de synd om honom. Han hade offrat så mycket för deras bästa. Men Wang bara skrattade och sade (enligt vad tidningarna skrev):

”Så länge som alla räddats betyder det ingenting vad jag förlorat. Tack vare partiets utmärkta politik kommer jag med säkerhet att bli rik igen.”

En särskild ideologisk poäng med historien är att Wang Facais namn uttalas precis som ”fa cai” vilket betyder ”bli rik”. Detta uttryck används bara då det gäller privat egendom. Den dröm som fått så många miljoner utlandskineser att slita fjorton timmar om dygnet i Sydostasien eller Förenta staterna är just drömmen om ”fa cai”. Av den gamle mannen som flyttade berget har blivit herr Wang, ”bli rik”.

Vi besöker också de nya rika bönderna i de fattiga byarna i det som var det fattigaste av härad. De bygger nya hus. De bygger tvåvåningshus till och med. De kastar ut de gamla sängarna och köper nya riktiga järnsängar med riktiga dyra madrasser. Gun hittar de gamla sängarna i en sophög. De är typiska asiatiska sängar man kan träffa på från Sydeuropa till Kina. En träram på fyra ben med flätverksbotten som går att spänna. De är lätta att tillverka. Kostar mycket lite och är de mest funktionella och ryggvänliga sängar man kan ha. De är också lämpliga för klimatet. Hon frågar varför de kastats bort:

— De är gammalmodiga! De är fattigmanssängar.

— Men de är ju bättre än järnsängar med madrasser, säger Gun.

Man skrattar som om hon sagt något lustigt eller något lite skamligt genant. De köper möblemang med stoppade möbler.

Några bland dem visar sig så småningom inte alls vara bönder längre. En ung bonde har köpt en traktor samman med sin bror och nu letar de körningar. Han är också specialist på att ge råd för installation av metangasanläggningar. Råden är gratis. Staten betalar honom. Men han har en kamera med sig och fotograferar familjen som ber om råd:

— De beställer alla några kort.

Han samarbetar med fotograferna i Banpo. Kanske skall han börja syssla helt med fotografi. Fast han bor kvar i byn. Huset är nytt och bra.Men framgångsberättelserna utmynnar också de i frågetecken. Vilka är de nya rika bönder som är riktiga jordbrukare? Partimedlemmar ofta. Före detta kadrer. Bokhållare, lagledare. Den som nyss blåste i sin visselpipa och försökte få bönderna att arbeta snabbare och effektivare är nu ensamjordbrukare med framgång, har nått rikedom och skall vara ett föredöme.

- Jag hör inuti huvudet vad folk talar om man och man emellan, säger Gun till häradets kadrer när vi sett den förre bokhållarens nya tvåvåningshus som byggs ute på fältet utanför den gamla lerhydde-byn.

- Den där ja! Han håller sig framme minsann. Är det inte så bönderna egentligen säger om dessa som då var kadrer och nu blivit rika? Det är ju inget konstigt att det just blir dessa som blir de nya rika bönderna. Vilka andra har driftighet och kunnande och kontakter nog? Men är det inte så folk säger egentligen?

Kadrerna som följer oss svarar inte direkt. Men efter en stund säger en central kader:

- Kanske.

- Jag hör dem, säger Gun. De pratar så det surrar inne i huvudet när jag ser den gamla byn och det nya tvåvåningshuset.

- Hur kommer det sig att det går så mycket bättre nu, frågar jag bokhållaren som blivit rik bonde.

- Det är en ny politik nu, svarar han. Utsädet är bättre. Jordbruket sköts vetenskapligt och framförallt har produktionskostnaderna sänkts. I princip

behövs nu bara en tredjedel av den arbetskraft som behövdes tidigare.

- Hur då?

- Tag skördearbetet till exempel. Den åker som förr krävde tre mäns arbete en hel dag skördas nu av en man på en dag. Han går tidigare till arbetet och går senare hem och arbetar snabbare och ser till att det inte blir något spill ty han är själv ansvarig. Jag vet detta ty jag var själv ledare och måste fördela arbetet tidigare. Det var ett elände. Det tog tre eller fyra gånger så mycket arbetskraft att få något utfört då. Folk ville inte gå i tid till arbetet. De arbetar sakta. De ville hem för att äta. De ville hem om kvällarna. Det var bara ett fåtal som utförde ett ordentligt dagsverke. Men alla fick lika många arbetspoäng. Nu får den som gör ett ordentligt dagsverke också ordentligt betalt. Nu lönar det sig att gå tidigt tillåkern. Många går nu upp och till arbetet två timmar tidigare än förr. Och nu sköts jordbruket vetenskapligt.

I den nye rike bondens gamla lerhydda satt ett stort porträtt av ordförande Mao Zedong. Det var det enda porträtt av Mao jag såg i Fengyang härad.Famil jeplaneringsalternati v

Vem kan inte bli rik? Den som följde partiets uppmaning och gifte sig sent och skaffade blott ett eller två barn. Den får en liten jordtilldelning och ont om arbetskraft. När han blir äldre och tröttare blir han fattig.

Vem blir rik? Den friske, den starke, den kunnige med många friska, starka och kunniga söner. Honom går det väl.

Men nu är familjeplaneringen inte längre en uppmaning; nu är den en statlig plan. Nu är den en skyldighet.

Och folkkommunen uppfyller och överträffar den statliga planen:

- År 1980 var vi en framgångsrik enhet i familjeplaneringsarbe-tet. År 1981 överträffade vi planen:

80 kvinnor skulle steriliseras. Vi steriliserade 85.

80 kvinnor skulle få spiraler. Vi satte in spiraler på 110 kvinnor.

40 kvinnor skulle ha sena aborter. Vi lät utföra 48 sena aborter.

30 kvinnor skulle ha tidiga aborter. Vi lät utföra 35 tidiga aborter.

- I år föreskriver planen högst 123 födslar. Vi har haft 70 födslar och kommer att få ytterligare 23. Vi når alltså 93 i stället för 123 vilket är ett gott resultat.

- Två gånger om året havandeskapskontrolleras alla kvinnor i fertil ålder.

På kvällen säger Gun:

- Jag undrar vad kvinnorna säger om allt detta egentligen. De kvinnor som under kulturrevolutionen demonstrerade och bråkade och sade att de sannerligen var halva himmelen och att de ville ha egen arbetspoäng och inte bara räknas in i överhuvudets hushåll och som menade att familjeplaneringen inte var bara barnbegränsning och befolkningskontroll utan en fråga om kvinnornas självständighet och frihet.

- Det kanske inte fanns någon sådan rörelse i Fengyang, sade jag.

- Det fanns det inte i Indien heller, sade Gun, men där började kvinnorna bråka när Sanjay och de olika internationella familjepla-neringsexperterna gick för långt.- Bråket i Indien blev verkligt allvar först när männen utsattes för tvångssterilisering, sade jag.

- Men vad tror du de familjer säger där kvinnorna steriliserades så tidigt att hushållet inte fick jord ordentligt och inte får någon arbetskraft i framtiden? De som litade på kollektivet? De som trodde att löftena höll?Den bittre

Han har passerat åttiofem och går mot de nittio nu och menar att han snart skali dö. Fast han kämpar fortfarande mot sin sjukdom och har inte gett upp. Han är en veteran. Respekterad och pensionerad och jag vet inte om han har stort inflytande kvar. Men han var med redan på tjugotalet och utformade sedan en hel del av Mao Zedongs politik på landsbygden under fyrtiotalet. Ännu i år har han varit ute på inspektionsresor. Han tar emot oss två gånger. Var gång får vi en timme. Han är vital och fullständigt skarp och klar men mot slutet av timmen är han mycket trött och när vi går ser jag att han stöder sig tungt på sekreteraren och endast med stor ansträngning förmår se ut som han brukade göra på foto. Vi har stor respekt för honom. Nu år 1982 är han dock en mycket bitter man. Han talar om sin bitterhet och bryr sig inte om vem som lyssnar.

— Så man sade att nu gjorde en man tre mäns arbete! Och man sade att nu var allting så bra och förr var allting så dåligt! Fras-makeri. Ständigt samma eländiga frasmakeri. Sade man inte också att nu gick man med entusiasm upp klockan tre på morgonen och sprang till åkern fylld av lycka?

— Visst går det att göra tre dagsverken på en dag. Om man arbetar en dubbel arbetsdag genom att arbeta morgontimmar och middagstid och kväll och sliter dubbelt hårt och om man håller sina barn från skolan och kör ut dem på åkern klockan fyra på morgonen. Ty det är så det går till.

— Barnen går inte till skolan längre. Fattigböndernas barn hinner inte få utbildning. Inte har de råd heller. Och om de går till skolan då får de först göra ett halvt dagsverke på morgonen innan de går till skolan och sedan göra ett halvt dagsverke på kvällen när de kommit hem. Inte undra på att bondbarn blir dumma. Eller hur? Varför tror du bondbarn är dumma och slöa i skolan och sitter och sover när de andra är pigga och läraktiga? Så går det. Det ville vi ha slut på. Undervisning och kroppsarbete skulle förenas och kroppsarbete är stort och skapar människor och inte bara förlästa studenter. Men nuär det åter så att några barn får syssla med kroppsarbetet och andra barn får syssla med läsning och läxor. Och vilka tror du det är som tror sig om att bestämma i framtiden?

- Lönsamheten skall styra! Profiten skall styra! Men det blir usla människor när profiten styr. Det blir inte de bra människorna som leder och det blir de hala och sluga och smickrande som tar sig fram. Det blir ett ont samhälle.

- Nu skall vad de kallar den så kallade vänstern bort och apparaten skall rensas igen. Men vilka kastas ut och vilka blir kvar? Se till dem som klättrar! Vilka är det? Det är frasmakarna från kulturrevolutionens tid. De som sade det rätta i rätt tid. Kulturrevolutionen togs över av frasmakare och de fyras gäng och nu fortsätter dessa att klättra även om de fyra själva har fallit.

- Siffrorna är vilseledande. Jag frågade: Nå hur går det? Och de sade: Nu med ansvarighetssystemet och kontrakten går det äntligen bra. Men jag

tittade på siffrorna och jämförde med tidigare inspektioner och det var ingen annan förändring än att de sluga och driftiga som kunde hålla sig framme fått större del av skörden. Skörden själv hade inte blivit större. Bluff är det!

- Vi är tillbaks där vi började. Vi får börja om från början igen!

- Nu skriver alla om det stora språnget som katastrof år. Och det var svåra år med missväxt och de ryska försöken att sabotera vår ekonomi. Men om du undrar över hur det kom sig att det blev ett sådant uppsving för jordbruket åren efter upptäcker du att hela landet skaffade sig små bevattningsanläggningar då. Fråga själv när allt detta byggdes! 1959 och 1960. Det var då hela det småskaliga bevattningssystemet skapades. Det gjordes med massinsatser och det tog kraft från jordbruket och det blev mycket spill och många missgrepp gjordes men Kina fick det bevattningssystem som gjorde det möjligt för bönderna att sedan nå högre produktion och få en bättre standard. Se efter själv! Fråga! Då får du svar. Fast numera låtsas ingen om det officiellt. För det visar att det är kollektivets väg som är den riktiga.

- Ingen ensambonde styrd av profitbegär kan åstadkomma de anläggningsarbeten som behövs. På många håll kan de inte ens längre komma överens om att sköta de sprinklersystem som kollektivet iordningställde. Det blir till slut ett stort språng bakåt bara.- Skörden ökar med vetenskapligt jordbruk. Visst! Men vad blir det för slags vetenskap när ensambönder låter sig styras av profiten? Det blir som att ge en spruta åt en döende. Har du sett vilka mängder konstgödsel de olika ensambönderna nu vräker på? Utan kontroll och eftertanke. Och nitrat blir nitrit och redan håller grundvattnet på att förgiftas på olika håll. Det behövs kollektiv för att kunna genomföra ett verkligt vetenskapligt jordbruk och det behövs diskussioner bland massorna om vilka metoder som är bra och vilka som är mindre bra och vad man kan göra för att se till att det inte blir bara lönsamt i år och de närmaste tio åren utan att det blir bra även för lång tid framåt.

- Produktionen ökar. Den ökar på grund av de anläggningsarbeten vilka genomfördes 1959-60 och senare under de kampanjer då folk skulle lära från Dazhai. Men vad används inkomsterna till? Vad används de till? I städerna köper man onyttigheter och lyx. Man bygger skryt. Och på landet där de nya ensamjordbrukarna får pengar att röra sig med? Stoppade stolar och onyttigheter av alla slag. Men det finns inte pengar i landet att bygga skolor och man skrotar den kollektiva sjukvården och bygger inga nya sjukhus för folket. Allt går till flärd. Det är en massiv kapitalförödelse nu.

- Vi går mot katastrof ty ingen försöker längre rädda åkermarken. Städerna bara växer och växer och förstör all god åkermark kring sig och ute på landet är det likadant. Varje folkkommun söker bli en stad och varje brigad försöker bygga tegelhus på åkrarna och nu bygger också ensamjordbrukarna tegelhus på de åkrar de fått. Men Kina är ett fattigt land. Vi har ont om god jord. Nu slösas jorden bort och den går inte att ersätta. Och nu upplöses de kollektiv som kunde kontrollera jordförstörelsen och som arbetade med att förhindra erosion. Kinas fattiga jordbruk blir nu fattigare och det är själva grundkapitalet som slösas bort och görs till stadsgator och som man låter erodera bort. Och för de pengar man får in för att förgifta jorden köper man stoppade länstolar och krimskrams.

- I städerna kan man genomföra familjeplanering och ettbarns-system. Men vad blir det för följder av det? Tänk dig dessa små underverk som får all omsorg och all vård och all kärlek från föräldrar och släktingar. De blir fars ögonsten och mors och farmors och farfars och vill det sig så illa att också mor är endabarn blir det lilla barnet också mormors och morfars enda. Vad tror du det blir avdet barnet? Det blir den odrägligaste och omöjligaste och mest odugliga och bortskämda fjant man kan tänka sig. En liten herreman van att bli uppassad. Detta system skapar en totalt oduglig generation bortskämda och initiativlösa.

- Vi hade sådana herremän redan på trettiotal och fyrtiotal. De kom ut till basområdet och skulle göra nytta. Men de dög inte till att arbeta. De var vana att bli uppassade och omskötta. De kom för att göra revolution genom att åta sig att leda massorna. Några kunde omskolas men de flesta var odugliga och vi försökte skicka hem dem igen. Men nu skapas en hel generation sådana små herrar och fröknar som får för sig att Kinas folk är till för deras skull och för att sörja för deras välfärd under det de blir kultiverade och omskötta. De blir sämre än de gamla mandarinerna för de har inte ens deras strikta konfucianska uppfostran.

- På landsbygden fungerar familjeplaneringen inte alls. På det sättet får man inte bukt med befolkningsökningen. Det är bara stadsbor som kan tro något så dumt att man på en gång kan premiera flerbarnsfamiljen genom att se till att ju mer arbetskraft en familj har ju rikare kan den bli och samtidigt införa ett ettbarns-system genom administrativa åtgärder och straff och tvångs-aborter. Bönderna går inte med på det. Skall man få bönderna med på familjeplaneringen räcker det heller inte med ideologiskt arbete. Man måste visa att kollektivet kan ta ansvaret och att kollektivet kan garantera trygghet och säkerhet. Nu gör man tvärtom. Man avskaffar kollektivet och gör familjen till den ekonomiska enheten och gör familjesolidariteten till tryggheten på ålderdomen och vid sjukdom och sedan söker man övertyga familjerna om att avskaffa den enda garanti de har för sin trygghet -barnen. Det går inte. Det slutar med katastrof om man söker genomföra det med våld.

- Du vet väl att vi redan fått rövarband? Unga bönder som tycker att om det är så här det skall vara kan man lika gärna göra revolution på egen hand. Sedan gör man som unga fattigbönder alltid gjort i Kinas historia. Man samlas några stycken och blir bröder och går ut och gör uppror genom att som nu befria en bank eller ett kommunkontor där det finns pengar. Det har redan börjat.

- Men det finns inget skäl att misströsta. Kinas folk är ett stort folk och Kinas historia är en lång historia och massorna är kloka. Dehar lärt mycket under dessa femtio år och mer. Det blir bara att börja från början igen.

- För övrigt går den nya politiken med familjejordbruk inte att genomföra annat än i vissa delar av landet. Bortemot nordväst till exempel går det helt enkelt inte att dela upp jorden igen. Där är byarna också alltför fattiga. De kommer att tvingas behålla kollektiven och då finns alltid något kvar att bygga på när den tiden kommer.Ett tredje Kina

Det var sommaren 1976 jag första gången märkte att kadrer icke längre ville att Kina skulle jämföras med Indien. De talade om Korea och Japan. De talade om Kinas fattigdom, om lappade kläder och bärstång och efterblivenhet.

- Varför jämföra med Indien?

De menade att snart trettio års ansträngningar inte hade fört Kina fram ur sin tredje världsfattigdom.

Vad jag menade med att jämföra utvecklingen i Indien och och utvecklingen i Kina under efterkrigstiden - från Indiens självständighet 1947 och Kinas befrielse två år senare - var en jämförelse mellan situationen för de hundratals miljonerna fattigbönder i Indien och i Kina. Det var den jag ansåg relevant. I Indien hade planerna varit lika stora. De hade också sett nästan likadana ut. Indiskt Community Development och kinesiska

folkkommuner hade till stor del sina rötter i samma erfarenheter och i samma diskussioner kring utvärderingen av Indusco-rörelsen i Kina under kriget. De småskaliga industrikooperativen som byggdes upp med egen kraft i Kina och som visade sig kunna försörja Kina med industrivaror även fast Japan ockuperat de stora städerna och de stora industriområdena. Både Jawaharlal Nehru och Mao Zedong hade intresserat sig för detta och menat att erfarenheterna skulle utnyttjas i det nationella uppbygget. Men i Nehrus Indien hade det förblivit ord. Och en födkrok för utländska experter och inhemska byråkrater. I Mao Zedongs Kina hade dessa erfarenheter spelat roll i utformandet av såväl kollektiviseringen och Det stora språnget som under Kulturrevolutionen och Lära-av-Dazhai-kampanjerna. Det var också jämförelsen mellan indiska fattigbönder och kinesiska fattigbönder som jag ansåg vara den enda riktiga jämförelsen.

Ty om man strök fattigbönderna ur räkningen och lämnade åt sidan inlandets bondemassor och de sluminnevånare som överlever och fortplantar sig med fanatisk livskraft i storstädernas utkanter och blott jämför universitet och vetenskaplig undervisning och storavattenkraftprojekt och nya industrier och förmågan att överta Europas och Nordamerikas teknologi och överträffa den då kunde det gott tänka sig att jämförelsen utföll till Indiens fördel. Och vad den högre administrationen beträffar och de höga funktionärernas utbildning och kunnighet så var fortfarande den indiska administrationen vida överlägsen. Och de högre ämbetsmännen i Indien var minst lika obestickliga som de kinesiska. Så kunde Indien ses som föredöme.

Men det var inte det mina vänner menade. De var kinesiska kadrer och detta visste de inte om Indien. Vad de menade var att de inte ville jämföras med bondefattigdom utan med ett högutvecklat Asien. De talade om Korea och Japan. Några år därefter talade de om Korea, Japan, Taiwan, Hongkong och Singapore. Och när de tänkte på Korea var det inte säkert att det var det norra Korea de menade.

Den amerikanisering som blev alltmer tydlig under sjuttiotalet var inte som i Sovjetunionen och Östeuropa ett försök att direkt efterlikna Förenta staternas teknologi och levnadsvanor. Det var en amerikanisering så som den återspeglas i det utlandskinesiska - och japanska! - rummet i Östasien och Sydostasien. Det var inte populärmusik från Förenta staterna som togs upp på band och blev den spännande nya musiken för stadsungdom; det var kassetter med Taiwans och Hongkongs stjärnor.

När kadrerna då mästrade utländska gäster gjorde de det inte längre på politiska grunder som under kulturrevolutionen; de gjorde det på mer traditionellt sätt. Inte heller uppmuntrade de längre till kritik:

- Lär av japanerna! Tala hövligt! Uppträd värdigt! Japanerna vet hur de skall bete sig. Det vet inte ni.

Under början av åttiotalet rapporterades runtom i den internationella pressen om de följder den nya ekonomiska politiken och den nya öppenheten fört med sig. I söder, vid Hongkong, spred sig korruption och på många håll hade den nya valuta som införts för besökare från utlandet - turistvalutan - blivit en åtrådd handelsvara. Med den gick det att köpa importvaror, den var giltig i vänskaps-affärer där svåråtkomliga och hårt ransonerade varor var tillgängliga; då den var beviset på inväxling av främmande valuta kunde den återväxlas till dollar eller tyska mark eller yen eller vad man ville. Det blev spekulation och svartabörsaffärer i turistvaluta - men somden kinesiska staten ju varken förlorade eller skadades av dessa affärer då det bara blev spekulation inom landet och spekulationen inte påverkade den kinesiska valutans ställning på marknaden lät myndigheterna spekulanterna hållas.

I de speciella ekonomiska zonerna upprättades industrier vilka finansierades och drevs från Förenta staterna eller Japan eller Hongkong och där arbetarna visserligen fick högre lön men å andra sidan saknade anställningstrygghet och inflytande och kunde avskedas utan vidare om de inte dög eller inte passade ledningen. Dit sökte sig de unga, de kunniga och självständiga.

Man kunde börja se tecken på att Mao Zedongs Kina efterträddes av ett annat Kina. Men var fanns dess inspiration? Var dess förebild? Inte var det på Taiwan. Med hjälp från Förenta staterna hade där en förut japansk provins av kinesisk nation genomfört ett slags ekonomiskt under. Men det hade skett på villkor som var nationellt tvetydiga och även om regimen på Taiwan hävdade att den var det verkliga Kina och även om den kunde peka på en historisk kontinuitet så var denna regim belastad av sitt förflutna. Dess blotta existens gav också ständigt upphov till olika försök från främmande makters sida att förklara att det rörde sig om ett Kina och ett andra Kina. Trots de ekonomiska framstegen på Taiwan och trots att dess regim ännu hade inflytelserikt stöd i utlandskinesiska kretsar och säkert både agenter och sympatisörer även i Folkrepubliken så kunde Taiwan inte fungera som modell. Ett och annat kunde övertas och en politisk kompromiss som gav åt de ledande på Taiwan bevarat ansikte och en garanterad autonomi och ett fortsatt självständigt ekonomiskt system inom ett enhetligt Kina var alltid en möjlighet. Nu som tidigare. Men det var inte från Taiwan inspirationen kom till det Kina som börjat växa fram efter Mao Zedong.

Inflytandet från affärsmännen i Hongkong var tydligt. På gott och ont började södra Kina och kuststäderna präglas alltmer av Hongkong. Också korruption, kompradorbeteende och - till och med -narkotika började åter vinna insteg. Berättelserna om korruption bland kadrer blev allt vanligare. Det började också berättas om korrupta tjänstemän på kinesiska ambassader i Europa. Affärsmän kunde rapportera om olika fall där svåra frågor löstes med mutor. Man sade att det åter fanns prostituerade. Gott om dem skulle det vara i Kanton. Men de skulle också finnas i Shanghai och i Beijingkunde utlänningar åter köpa sig en flicka för natten. Sades det.

Men den utvecklingen var ingen modell. De högre kadrerna i Kina förblev omutliga. Korruptionen och fnaskeriet och ungdomsbrottsligheten, för att inte tala om narkotikamissbruket, såg de som ett ont vilket måste utrotas. En viss social upplösning inom vissa områden under en kortare övergångstid måste man ta med i beräkningen när hela Kina skulle ställas om till en ny modell. Men det skulle bara få bli en övergångstid. Kampanjerna för en ny socialistisk etik motsvarades av polisiär upprensning. Nu var det heller inte längre tal om att kritisera Konfucius. Nu var han åter en vördad lärare. Och det finns en tredje modell för Kina. En som varken är korrupt eller präglad av det förflutna från tiden före 1949.

Den modellen är inte Sovjetunionen. Relationerna mellan Kina och Sovjetunionen kan komma att förbättras; de kan till och med bli relativt goda. Att Mao Zedong påpekade att Sovjetunionen blivit en fascistisk stat och det sovjetiska kommunistpartiet ett fascistiskt parti i tjänst hos en liten härskande klass som kommit fram ur den proletära diktaturens förfall och att en sådan utveckling är en fara också i Kina och att frågan om vilka som segrar - det arbetande folket eller en ny bourgeoisie - inte är avgjord, det tillhör numera Mao Zedongs avvikelser från ett korrekt maozedongtänkande. Men någon modell blir Sovjetunionen inte för det. De misslyckanden som Kina drabbades av de år Sovjetunionen och den sovjetiska utvecklingen fungerade som modeller har inte glömts. Någon väg tillbaka till 1950 finns inte. Också från det sovjetiska förmynderskapet lyckades Mao Zedong befria Kina och även om en del kadrer under samtal på 70-talet såg tillbaka på 50-talet med en viss längtan och tycktes

villiga att nu låta sig inspireras av östeuropeiska exempel - i synnerhet av Ungern - var detta i början av 80-talet redan ett förbrukat och negativt exempel. Modellen är en annan. Och den är inte okinesisk.

Singapore är i färd med att ta språnget från vad som eufemistiskt kallas utvecklingsland till utvecklat industriland. Ännu har det inte nått fram. Ännu är alltför stor del av dess industri blott avläggare av utländska företag: sammansättningsfabriker. Men medvetet siktar Singapores ledare på sitt stora språng. Planmässigt satsas de statliga medlen på att främja utvecklingsindustrier.

- Vi gör inte som i Östeuropa; vi försöker inte bygga upp ader-tonhundratalsindustrier. Vi bygger framtidens industrier.

Skrattande talar man om de socialistiska ländernas efterstalinska industrialisering.

— En modell som var föråldrad redan när Stalin använde sig av den. Men som kunde genomföras i trettiotalets Ryssland. I de andra länderna har den bara producerat ovanligt dyrbart skrot. Stålverk färdiga att stängas innan de byggts. Petrokemiska industrier utan råvarubas. Mängder av gamla muskler utan hjärna. Dinosaurieeko-nomi!

Välfärdsstaterna i Västeuropa hålls upp som avskräckande exempel. Holland och Sverige stagnerar; de kvävs av sin byråkratiska välfärd. Allt initiativ upphör. Tidningarna redovisar de holländska socialbidragen. Sjukersättningen leder till frånvaro och låg produktivitet; arbetslöshetsersättningen leder till lättja. En svällande byråkrati äter upp det produktiva fåtalets arbete. Se på Storbritannien! Fackföreningsrörelsen som kortsynt förhindrat innovation och expansion och som omvandlar den forna industrinationen till ett industrialismens museum. Fattigdom och efterblivenhet.

Förenta staterna är fortfarande en expansiv industrimakt med stort teknologiskt försprång. Men också där fräter välfärdismen upp samhället. Allt större del av resurserna tas i anspråk för en parasitär socialvård. Det sociala förfallet sprider sig. Narkotikamissbruk och upplösning. Ett samhälle som inte ens kan se till att gaturenhåll-ningen fungerar eller att brev kommer fram i tid.

I alla dess samhällsmodeller premieras nu dumheten. De många små dumma håller ihop och leder varandra ner i träsket. De goda hjärnorna förtrycks och samhället stagnerar i missunnsamhet och dekadens.

Singapore är annorlunda. Man har beslutat att Singapore skall vara annorlunda och besluten genomförs. De bästa hjärnorna i Singapore har dragit upp riktlinjerna för den annorlunda politiken. Den stora majoriteten i Singapore stöder politiken och genomför besluten ty detta höjer det allmänna välståndet. Det lönar sig att arbeta och arbetaren är sin lön värd. Bruttonationalprodukten per capita är den högsta i Asien - näst Japan - och produktiviteten i ständigt stigande; den arbetande erhåller sin rättmätiga del av det stigande välståndet. Det rättmätiga visar sig i att kvalificerat arbete belönas och okvalificerat straffas. Var och en har inte bara rättighetatt förkovra och berika sig utan också skyldighet. Den lågproduktive får stå sitt kast och ta sitt straff. Men belöning och straff utdelas med rättvisa. I jämförelse med Singapore är den japanska organisationen lynnig och individualistiskt eftergiven och slapp. Singapore kommer med säkerhet att överträffa Japan. Dess väg bär - om det inte blir krig - blott framåt och uppåt.

I sin tids industriella revolution kunde den lilla brittiska ön utanför Europa bli sin tids ledande industrination; den rikaste och mäktigaste staten. Men dess enda egna råvara var kol. Singapore är en långt mindre ö men i vår tids nya teknologiska revolution söker den bli tidens ledande stat trots att den alls icke har några råvaror. Organisation och moral och effektivitet får ersätta naturliga förutsättningar.

Det var den demokratiska arbetarrörelsen som i Singapore skapade dessa förutsättningar. I samarbete med upplysta brittiska kolonialherrar kunde P.A.P. Peoples Action Party, besegra kommunisterna och den kommunistledda enhetsfronten: med inspiration och ideologisk och organisatorisk hjälp från Histadrut i Israel, jugoslavisk, västtysk och australisk fackföreningsrörelse och olika politiska och fackliga personligheter i Indien, Egypten och Kenya bland annat, kunde N.T.U.C., den nationella fackföreningsrörelsen, omvandlas från en antiimperialistisk kamporganisation till en nations-byggande och allomfattande facklig rörelse av ny typ.

Den 30 maj 1959 hade P.A.P. erövrat 43 av de 51 platserna i lagstiftande församlingen; Lee Kuan Yew kunde bli premiärminister och avkolonialiseringen genomföras. 1963 uppnåddes oberoende inom Malaysia med Lee Kuan Yew som premiärminister för Singapore. 1965 upprättades den självständiga republiken Singapore med Lee Kuan Yew som premiärminister. Han är så fortfarande.

De ledande politiska kadrerna i Singapore är alla skolade inom den demokratiska arbetarrörelsen och i det anti-kommunistiska fackliga arbetet. I vissa fall - som när det gäller presidenten för Republiken Singapore, den tidigare fackföreningsledaren Devan Nair — är de tidigare kommunister och kommunistsympatisörer vilka tänkt om.

Det finns en hel del sådana tidigare kommunister vilka tänkt om i Singapore. Singapore är en rättsstat med ett undantag. Detta undantag hyser den politiska oppositionen. Allvarligt sinnade opponenterhålls i fängsligt förvar till dess de kommit på bättre tankar. De torteras inte. De mördas inte. De bara hålls inlåsta i väntan på sinnesförändring. När de förändrat sitt tänkande kommer de ut. Blir ärade. Får stipendier. Kan göra karriär. Fängelset är så blott en station på vägen till de högre posterna i stat och samhälle.

Detta störde inte de demokratiska socialisterna i Europa så länge Singapore kunde betraktas som ett nykolonialistiskt experiment. Men när Singapore visade sig framgångsrikt uteslöts det ur den internationella socialistiska gemenskapen. I Singapore skämtade man om detta. Israel hade inte uteslutits och de olika kolonialäventyrarna i de europeiska socialistpartierna inte uteslutits och det fanns ju både det ena och det andra att berätta om socialistledare i Europa som godkänt såväl fängslingar som tortyr.

- Men vi är asiater som nått ekonomisk framgång. Då upplever the caucasian socialists sina grundläggande värden hotade!

Jag skämtar dock inte när jag påpekar att de ledande kadrerna skolats inom arbetarrörelsen och antiimperialistisk kamp och arbetarklassens fackliga aktioner och erhållit organisatorisk grundutbildning i partibygge. (Också det israeliska Histadrut bygger på lärdomar från Iskra.) Utan denna bakgrund hade det varit dem omöjligt att genomföra sin politik och Singapore skulle nu ha varit som Sri Lanka.

Fackföreningsrörelsen i Singapore blev stark och omfattande och väl organiserad. Därefter kunde den omvandlas från klasskamps-instrument till nationsbyggande organisation. Först gavs de fackliga kadrerna samma ekonomiska och sociala status som företagsledningarna. Det skulle löna sig lika mycket att vara arbetarnas fackliga ledare som att vara deras direktör. Därefter genomförde de fackliga kadrerna en ny politik och gav sina

medlemmar ett nytt medvetande. Inte i konfrontation utan i samverkan låg framtiden för arbetarklassen. Inte små framgångar på kort sikt utan stora framgångar på lång sikt var vad arbetarklassen borde sträva efter. Strejker och produktivitetsstörande agitation skadade arbetarklassen. Den fackliga rörelsens uppgift var att kontrollera arbetarklassen och genom samverkan med stat och näringsliv säkra åt de arbetande rättvis del av den allmänna produktivitetsökningen. Den fackliga rörelsens uppgift var att vaka över den sociala stabiliteten och garantera ett gott investeringsklimat.De statliga kadrernas uppgift var att vaka över att investeringarna fick en lämplig profil. De inhemska kapitalisterna var oerfarna och försiktiga. De måste ges inspiration till större initiativrikedom. Staten kunde gå före och bereda vägen för investering inom nya områden. Samtidigt skulle också internationellt kapital ledas in i landet att investera. De statliga kadrerna hade också att se till att företagen insåg att det var i deras eget intresse att de lönearbetande fick del av företagets framgång.

Staten, facket och företaget var tre sidor av samma enhet. Marknadsekonomin gav bästa utdelning. Marknaden rensade bort de onyttiga och de olönsamma. Staten vakade över att detta skedde på ett sätt som var långsiktigt förenligt med nationens intressen men lade inga onödiga hinder i vägen för marknadens självreglerande krafter. Staten vakade över att fack eller företagsledning inte genom själviska och kortsiktiga aktioner störde det nödvändiga samarbetet.

Singapore led av bostadsbrist. Det fanns stora slumområden. Dessa slumområden var också segregerade; de hade gettokaraktär och bidrog till att etniska motsättningar hölls vid liv.

Alltså inleddes ett storstilat allmännyttigt bostadsbygge. Nu har mer än två tredjedelar av befolkningen flyttats in i nya bostäder. Slummen byggs bort. Singapore skall bli en ren stad av planerad höghusbebyggelse och nya grönområden. Men byggnadsprogram-met har också andra fördelar. De etniska gettona upplöses. Friheten att välja bostad leder till sammanrotning och allmän ofrihet. På ett planmässigt sätt bryts kategoriklyvnaden och de nyinflyttade fördelas i våningsplan med gemenskapsutrymmen på så sätt att varje tidigare gruppering bryts ned och en ny gemenskap upprättas. Samtidigt införs hygienkontroller och övervakning så att de nyinflyttade inte tar inneboende. Vissa äldre kvinnor vilka bott hela livet på gatunivå blir oroliga och får viss ångest när de flyttas upp på tjugofemte våningen men undersökningar bekräftar att hyresgästernas trygghetsupplevelser befinner sig i snabb tillväxt.

Genom att högre inkomst ger högre bostadsstandard ges hyresgästerna också större orsak att förbättra sin produktivitet. Den genomsnittliga inkomsten för ettrumsfamiljen var år 1981 623 Singaporedollar. För femrumsfamiljen var den 2 168 Singaporedol-lar. I ettrumsfamiljen bodde nästan fyra personer i vart rum; i femrumsfamiljen var det knappt en person per rum. Det lönar sig attförbättra sin produktivitet! För de osedvanligt framgångsrika eller för de betydelsefulla specialister vilka måste bevaras i Singapore eller hämtas in från utlandet finns också enfamiljshus med trädgård.

Hälften av lägenheterna i de allmännyttiga bostadsföretagen säljs till de boende. Villkoren är förmånliga. 20 % när köpet registreras och resten i månatliga avbetalningar. Räntan ligger fast på 6,25 % per år. De boende använder vanligtvis sina fondmedel till detta. Varje löntagare tvångssparar i Central Provident Fund för att trygga sin ålderdom eller sin eventuella förtidspensionering vid olycka. Sparandet som sker genom arbetsgivarens löneavdrag uppgår till 37 % på lönen. Möjligheten att få ny bostad gör sparandet mer uppskattat.

Den centrala lönenämndens politik bidrar till den snabba ekonomiska utvecklingen. Genom årlig reallöneökning undviks strejker och oro. Samtidigt vakar lönenämnden över att det inte uppstår någon produktivitetsminskande krympning av gapet mellan lön för kvalificerade och för mindre kvalificerade arbeten. Det skall alltid löna sig att förbättra sitt arbete och sin produktivitet. Lönepolitiken bidrar till den strukturomvandlingen. Planmässigt bör arbetsintensiv verksamhet med lågt mervärde avskaffas. Från lågtillväxtindustrier tas därför en extra avgift till förmån för de tillväxande industrierna och de lågtillväxande företagen tillåts inte hålla nere sina löner för att överleva. Kan de inte förbättra sin produktivitet bör de struktureras bort.

Till en början påverkades också Singapore av välfärdssamhällets ideal. Sjukvården expanderade. Detta innebar att alltfler begåvningar gick till läkarutbildning och att då - som man påpekar i Singapore — antalet begåvningar i en viss befolkning är konstant detta samtidigt innebär att en orimligt stor del av den begränsade begåvningsreserven överförs från produktiva uppgifter till sjukvård och så småningom medför detta inte bara en allmänt lägre standard utan i takt med det då ständigt ökande behovet av läkare en så stor belastning på begåvningsreserven att följden även blir en minskande standard på läkarkåren. Sjukvårdsresurserna tär på produktiviteten. Man övergick alltså från sjukvård till friskvård. I stället för att ge sjukersättning belönades de friska. Detta medförde en snabb förbättring av närvarostatistiken. Många verkligt sjuka föredrog också att använda sin semester till sjukvård för att få del av friskvårdensnärvarobelöning. Sjukvårdspersonalen kan övergå till att kontrollera friskheten. Liksom varje bil behöver regelbunden service behöver den arbetande människan regelbunden kontroll.

Det europeiska välfärdssystemet med barnbidrag skulle i Singapore bidra till en olämplig befolkningsökning. Alltså infördes det negativa systemet med tilltagande förlossningskostnader för varje nytt barn. För klass C var kostnaden:

60 Singaporedollar för första barnet 100 Singaporedollar för andra barnet 200 Singaporedollar för tredje barnet 300 Singaporedollar för fjärde barnet 400 Singaporedollar för femte och ytterligare barn.

För de högsta inkomsttagarna med den högsta produktiviteten och de bästa hjärnorna anpassades systemet så att de skulle få relativt lägre straffavgift. För att förbättra befolkningsmaterialet och åstadkomma en ändring från muskler till hjärna, från kvantitet till kvalitet kan detta ytterligare utvecklas så att tillväxten av gott befolknings-material premieras. Dock på sådant sätt att inga sociala störningar uppstår.

Frågan om goda hjärnor avgör Singapores framtid som premiärminister Lee Kuan Yew påpekat. Det är ont om förstklassiga hjärnor. Ungefär en på tusen har en god hjärna som kan bidra till att utveckla samhället. Men - som Lee Kuan Yew framhållit - flera av dessa goda hjärnor har dålig karaktär, säregenheter i sin läggning eller bristfällig ambition. Endast en på tretusen blir brukbar för samhället och kan användas i ledande befattning.

För närvarande exporteras hjärnor från asiatiska länder till den engelskspråkiga marknaden. Där har bristen på goda hjärnor med ordentlig arbetsmoral och hög disciplinerad och kreativ förmåga lett till att man sett sig nödsakad att övervinna sin gamla rasism och motvilja mot färgade för att släppa in högutbildade asiater:

Australien lade om sin politik i mars 1966, Kanada i oktober 1967, Förenta staterna 1965-1968 och Nya Zeeland 1974. Fattiga asiater tar de naturligtvis inte emot, som Lee Kuan Yew påpekade. Singapore ger därför nu sina egna specialister sådana fördelar att de är beredda att stanna. Men Singapore ger nu också sådana fördelar åt goda hjärnor som vill bosätta sig i Singapore att många asiater som utvandrat till Förenta staterna eller Kanada eller Australiennu återvänder till Asien och bosätter sig i Singapore:

- Det är inte trevligt att vara färgad i de kaukasiska länderna och man vill ju inte att en dotter skall gifta sig med en kaukasier! Singapore strävar efter att bli ett asiatiskt hem för goda hjärnor för Asien.

Då det är viktigt att samhället under en omvandlingsperiod som denna inte besmittas av den dekadans som präglar samhällena i Nordamerika och Västeuropa och som gjort städer som Bangkok och Manilla till resmål för europeiska och amerikanska narkomaner, pedofiler och gangsters genomförs vissa polisiära åtgärder. Varje utländsk besökare som misstänks vara dekadent sänds omedelbart hem. Män med hår som räcker ned på skjortkragen släpps inte in i landet. Tidskrifter som Playboy returneras till avsändaren eller förstörs. Innehav av 15 gram heroin medför ovillkorlig dödsdom. Vilken ovillkorligen verkställs. Minsta haschinnehav ger fängelse och böter. Var och en som misstänks inneha eller ha brukat narkotika måste undergå urinprov.

Men inte bara brottsligheten bekämpas, också det dåliga beteendet måste bort. Hövlighetskampanjer genomförs. Myndigheterna vakar också över att påbjuden hövlighet iakttas. Ovanan att föra oljud på gatorna liksom ovanan att kasta skräp omkring sig straffas bort. Det kostar 500 Singaporedollar i böter att kasta en fimp på gatan. Det går att vänja folket vid ordning:

- Redan går de över gatan blott vid övergångsställen ordentligt markerade. De stannar också vid rött ljus. Oljudet har minskat och endast sällan kastas skräp på gatan. Folk kan inte annat än uppträda anständigt. Det finns många poliser och polisen är civilklädd. Folk vet inte vem som är polis eller inte. Det är då bättre och ofarligare att iaktta renlighet och goda seder.

Men straffen är inte huvudsak. Bästa sättet att åstadkomma goda samhälleliga förhållanden har konfucianismen visat sig vara. Erfarenheten lär att så styres samhället bäst. Konfucianismen lärs nu ut på statens bekostnad. Radio och television ger konfuciansk samhällssyn.

- Aktningen för föräldrar och det rätta förhållandet mellan äldre och yngre, mellan överordnande och underordnande är inte bara allmänt lämpligt. Det etiskt rätta är också produktivitetsbefräm-jande. De goda hjärnornas verkliga belöning blir heller inte denhöga standarden. De bästa hjärnorna lever med måtta och i anständighet. Vetskapen om att göra det rätta är den verkliga belöningen.

- Konfucianismen respekterar det anständiga arbetet. Den vidmakthåller också familjen. Familjesamhörigheten är inte blott moraliskt lämplig, den tjänar också samhället. Endast i samhällen utan moral och anständighet behövs välfärdism. Den sonliga vördnaden för de gamla föräldrarna innebär också att man inte behöver åldringsvård annat än i undantagsfall. För närvarande uppmuntras därför också den utvidgade kärnfamiljen omfattande tre generationer; föräldrar, barn och föräldrars föräldrar. Detta löser också såväl barnomsorgsfrågan som äldravården i stort.

Singapore är inte bara en stadsrepublik - en örepublik. Det är en kinesisk republik. Alla raser och folk är likvärdiga i Singapore och varje form av rasism fördöms men hankineserna utgör 76 %. De flesta bland dem kommer från ursprungligen sydkinesiska emigranter och talar ursprungligen som i Hongkong mest Kantondialekt. Planmässigt förenhetligas de nu. Endast riksspråket - mandarinkinesiska (den Beijing-dialekt som i Beijing kallas folkspråk och i Taipeh kallas riksspråk) - är nu accepterat som kinesiskt språk i Singapore. Singapore är rikskinesiskt och inte som Hongkong blott sydkinesiskt. Engelska bibehålls för världshandelns och teknologins skull. Malajiska och tamil erkänns och respekteras på det att minoriteterna inte skall behöva känna sig förorättade. Malajiska är officiellt som mongoliska i Inre Mongoliets hanmajoritetsområden. Singapore är det tredje Kina.

Singapore visar också hur utmärkt det skulle kunna bli i Shanghai om det inte fanns 800 000 000 improduktiva fattigbönder som tärde på resurserna och drog ner levnadsstandarden.

För många kadrer i Shanghai och Beijing nu i början av åttiotalet är den konfucianske Lee Kuan Yew - vare sig de erkänner det eller inte - en lika inspirerande gestalt som Mao Zedong var för Kinas bönder under revolutionen.

Och man bör inte glömma att av de fyra små tigrar vilka nu tar språnget i östra och sydöstra Asien utanför Kina och Japan - Korea, Taiwan, Hongkong och Singapore - är tre hankinesiska. Man kanske skulle kunna säga att redan har tigerungarna i Shanghai-bortom-havet tagit språnget och nu väntar de blott på tigrinnan själv.Utsikt över Liu Lin

Vi har gått upp på höjden norr om Liu Lin för att återse gravskulpturerna längs prins Yun Qus andeväg. Templet därnere förstördes under de japanska bombraiderna för två generationer sedan men häruppe står fortfarande några ämbetsmän i sten och vakar över graven och dalen. Flera av djuren har fallit omkull. Men ingenting är förstört sedan vi första gången var häruppe för tjugo år sedan.

Jag har inte tagit rätt på i vilken regeringsperiod han dog eller varför han begravdes här. Han var en ung prefekt för Heijian härad i vad som nu är Hubei under Ming-dynastien. Han tillhörde kejsar-familjen. Det står på gravskriften. Mer vet jag inte om honom. Jag har med jämna mellanrum föreslagit att monumentet skulle förklaras skyddat. Men Kina har många monument. Dessa skulpturer förfars inte. Dessutom är nog brigaden lite orolig för vad som kan hända om arkeologerna förklarar monumentet skyddat. Då får folk kanske inte bo kvar längre. Så brukar det ju gå. Så gick det med familjerna som bodde vid Tiotusenbuddhagrottan i Yanan. De fick alla flytta bort och där de bott byggdes nya tempel och lusthus och allt blev skyddat monument och ingen fick ens fotografera. Jag har menat att man kunde gå en medelväg och sätta upp en liten skylt som berättade vem prins Yun Qu var och peka ut stigen som för upp till andevägen med stenskulpturer. Men Feng Changye har sett lika misstrogen ut som Li Youhua före honom. Det är som om de inte trodde att det fanns några medelvägar för arkeologerna.

Därborta på andra sidan dalen bolmar cementfabriken. Det är tung trafik på vägen. Staden växer fram mot det som var grönsakslagets åkrar; det är den bästa jorden i brigaden. Där skall järnvägen gå. Häruppifrån syns folkkommunens nybyggda kontorshus och det är inte bara staden som vuxit ut över åkrarna; också bebyggelsen i Liu Lin har spillt över och kommit ut på åkrarna och börjat sprida sig.

— Tror du den gamle hade rätt? säger Gun.

En svensk resegrupp som besökt Liu Lin i juni 1981 hade rappor-terat att Feng Changye menat att man fick huvudvärk av de många

omkastningarna i partiets politik. Landsbygdskadrerna får sitta emellan och försöka förklara kursändringarna. Det vore bättre om partiet tog stabila beslut och höll fast vid sina ståndpunkter. Då på sommaren 1981 diskuterades Mao Zedong i Liu Lin. Det fanns två uppfattningar. Den ena var att Mao hade helt rätt. Den andra att Mao gjorde vissa misstag och att några bland dem var stora.

1981 ansågs det i Liu Lin att den stora jordbrukspolitiken skapade problem. Bland annat med familjeplaneringen. Man hade fritt val att införa det nya ansvarighetssystemet eller ej. En tredjedel av folkkommunerna i Yanan hade då börjat med det nya systemet men i Liu Lin tillämpades det inte. Stadsborna tycker om det nya systemet, hade man sagt, de kan få mer och bättre grönsaker och bönderna kan tjäna mer och regeringen är positiv till det nya systemet. Men det passade inte riktigt för Liu Lin. Man hade ju haft en produktionsökning med 20-30 % per år utan detta system.

— Skulle vi upplösa arbetslagen inom jordbruket till familjekon-traktens fördel innebar det ett hårt slag mot familjeplaneringen. Då gav ju varje arbetsför individ extra inkomst för familjen, hade Feng Changye sagt 8 juni 1981.

Men han hade också sagt:

- Man måste tillämpa partiets politik.Partisekreterare Li Qisheng diskuterar produktionsresultat 1982

Han är son till Li Xingzheng och växte upp i Liu Lin och gick i skola här. Som mellanskoleelev i Yanan var han ledande rödgardist och år 1967 sändes han som representant för Yanans rödgardister till partikommittén i Xian för att hjälpa dem med kulturrevolutionen och bidra till att kritiken kom fram på rätt sätt. 1968 återvände han till Liu Lin som lärare. 1975 var han vice partisekreterare; 1978 var han partisekreterare (hade tillträtt 1977); den 5 september 1982 beskriver han situationen i Liu Lin:

- Brigaden har 6 arbetslag i 4 byar. 220 hushåll med en sammanlagd befolkning på 1 045 varav 530 arbetande. Sedan 1979 har vi steg för steg kunnat bekämpa ultravänstertendenserna och infört ansvarighetssystemet. Detta medför en stor produktionsökning.

1979 fick vi in 1 130 000 jin spannmål (565 ton)

1980 fick vi in 1 180 000 jin spannmål (590 ton)

1981 fick vi in 945 000 jin spannmål (472,5 ton)

1980 var regn och dåligt skördeväder. Men den genomsnittliga skörden dessa år är 26,7 % högre än 1978. (1978 års skörd var alltså 856 400 jin:428,2 ton.)

(Enligt den plan som en gång fastställdes för produktionsutvecklingen åren 1975 till 1980 skulle spannmålsproduktionen år 1980 ha nått 1 500 000 jin: 750 ton. Därav skulle 550 000 jin - 275 ton - levereras till staten.

Den 11 juni 1978 hade Li Qisheng om denna målsättning sagt:

- Just nu pågår i brigaden en diskussion om planen och möjligheten att förverkliga den. Det finns två olika uppfattningar. Några menar att vi verkligen kan nå 1 500 000 jin -750 ton - år 1980. Andra menar att vi måste nöja oss med att nå 1 300 000 jin - 650 ton. De som menar att vi måste sätta målet till den lägre siffran menar att erfarenheten hittills visat att planen är verklighetsfrämmande. Vi har icke kunnat komma över 1 004 000 jin - 502 ton - ochdärtill är vädret dåligt. De som menar att vi dock kan uppfylla planen hävdar att vi år 1980 kommer att ha fler maskiner, mer jord, ha gått över till att ha mer bevattnad jord och att om vi arbetar mycket hårt kan vi lyckas uppfylla planen.

- Diskussionen förs nu på olika nivåer. Partiet har gått till massorna med alla argument både för den högre målsättningen och för den lägre. Det gäller att kunna fatta ett korrekt beslut som utgår från de verkliga förhållandena. Första steget är att föra ut frågan. Det avgörande beslutet kan vi ta först när vi kan bedöma hur årets skörd blir. Den 1 oktober skall vi gå till beslut i frågan.

Så långt Li Qisheng år 1978. Det framgår att 1980 års verkliga resultat låg 70 ton under den lägre och 170 ton under den högre planen för år 1980 och att 1981 års resultat låg lika mycket under den ursprungliga planen för år 1980 som vad som enligt denna plan då skulle levererats till staten: 472,5 ton i verkligt resultat i stället för 750 ton av vilket 275 ton skulle levererats till staten. Om den statliga planeringen räknat med detta tillskott och om Liu Lins resultat är någorlunda karaktäristiska blir det helt förklarligt varför regeringen år 1980 och 1981 tvangs till så drastiska nedskärningar. Väldiga projekt avskrevs eller sattes på sparlåga och 1981 års budget skars ned med 13,4 %.) - Det totala produktionsvärdet har dock inte visat större ökning under dessa år. Spannmålsskörden har ökat men vår övriga produktion har inte varit bra. Det har uppstått allvarliga förskjutningar. Vår verkstad har till exempel inte haft sysselsättning. Det totala produktionsvärdet var:

1978: 380 000 yuan 1979: 390 000 yuan 1980: 495 000 yuan 1981:350 000 yuan

(Den 1 juli 1975 hade Li Qisheng sagt:

- Den plan vi diskuterat fram och i demokratisk ordning beslutat om för åren 1975-1980 innebär att vi år 1980 skall ha en kontantinkomst av 500 000 yuan från bisysslor sådana som verkstad och nudelfabrik.)Till staten levererar vi 145 000 jin - 72,5 ton - spannmål. Därav utgör 22 000 jin - 11 ton - jordbruksskatt och 23 000 jin - 11,5 ton — våra pliktleveranser. Det pris staten betalar för spannmål över pliktleveranser var före Tredje sammanträdet i december år 1978 30 % över det normala men höjdes då till 50 % över det normala priset.

— Levnadsstandarden har dock ökat dessa år.

1978 var den genomsnittliga spannmålstilldelningen 680 jin, 10 arbetspoäng var värda 1,59 yuan och den genomsnittliga kontantinsatsen blev 170-180 yuan.

1979 var motsvarande tal 850 jin, 2,20 yuan och 230 yuan. 1980 var det 1 090 jin, 2,70+bonus=3,20 yuan och 280 yuan. 1981 var det 1 050 jin, 2,70+bonus=2,80-2,90 yuan och 250 yuan.

I princip har varje hushåll överskott på spannmål samt sparmedel på banken. Det finns nu 230 cyklar, 300 armbandsur, 120 symaskiner (svårt att få tilldelning på bra och kända märken). Alltfler familjer har nu råd med nya möblemang och bostadsytan per capita är nu 16 m2. Hälften av alla bostäder är nybyggda sedan år 1979.

- Den privata ekonomin har starkt förbättrats. De privata jordlotterna har nu utökats från 0,16 mu år 1975 till 0,6 mu per person nu. 0,2 mu därav på

plan mark och 0,4 mu på sluttningarna. Därtill kan de få 0,3 mu på sluttningarna om de planterar träd. Det är ett sätt att uppmuntra trädplantering på kullarna. Om samtliga planterade träd överlever och arbetet alltså utförs på rätt sätt kan vederbörande erhålla ytterligare 0,2 eller 0,3 mu. Men denna jord tillhör kollektivet. Blott träden blir böndernas enskilda egendom. Denna jordfördelning ägde rum efter 1980 års befolkningstal och alla räknades. Ju fler barn desto större tilldelning av jord. Om man räknar samman allt de producerar för avsalu - bortsett alltså från vad de själva förbrukar - spannmål, olja, bomull, grisar och allt annat torde inkomsten bli mellan 70 och 80 yuan per person och år. Kanske upp till 100 yuan.Cao Zhengui ser tillbaka

Liu Lin är inte den ekonomiskt sett mest framstående brigaden i området. Den är strax ovan genomsnittet. Men politiskt har det varit en brigad som fostrat några kadrer som gått vidare till ansvariga befattningar. Liu Deqin som var en så entusiastisk vice partisekreterare 1969 är nu vice borgmästare i Yanan. Ansvarig för kulturfrågor, kvinnofrågor och familjeplanering. Och den evigt glade ”unge författaren” från år 1962 Cao Zhengui är nu partisekreterare för Dadelträdgårdens folkkommun. Det är inte bara en ansvarig post, det är en ärofull befattning. Dadelträdgården var ju ordförande Mao Zedongs högkvarter under många år. Nu år 1982 resonerar han kring de senaste två decennierna:

— Skriver skönlitteratur gör jag inte längre. Det blev ingen tid till det mer sedan jag blev heltidskader år 1963. Sedan dess har jag skrivit mycket men av annat slag. Tiden räcker inte. Men ibland försöker jag få en stund att läsa. Numera läser jag mest äldre litteratur. Men mycket blir det inte.

— 1963 blev jag alltså heltidskader och började arbeta i partikommittén. Jag var ansvarig för propagandaarbetet. Under kulturrevolutionen blev jag utsedd till vice ordförande i folkkommunens revo-lutionskommitté år 1970. År 1973 förflyttades jag till Yaodian folkkommun som vice ordförande. 1975 blev jag sekreterare i folkkommunens partiorganisation. 1978 överfördes jag till Dadelträdgården. Till en början som ordförande för revolutionskommittén och från 1979 som partisekreterare. Det är ingen stor folkkommun. Den har 8 500 invånare. Alla folkkommuner här runt staden har under 10 000 medlemmar. Min uppgift är att bidra till partiuppbygget och söka se till att partibesluten fullföljes. De ekonomiska frågorna sköts i samråd med folkkommunen. Jag är partiets man och ansvarig för partiet alltså.

— Du kan ju själv se utvecklingen sedan 1962. När du skall jämföra inkomster och investering och annat då och nu bör du dock se till att du inte läser din statistik fel. Såvitt jag minns är denstatistik du gett i din bok den gången riktig. Jag var ju själv med om att ta fram den. Men kom ihåg att det dåvarande arbetsdagsvärdet var ungefär 1,70 yuan och när du ger inkomsten i spannmål och därtill kontanter så blir detta oriktigt. Det kan du själv kontrollera mot dagsverkesvärdet. Kontantinkomsten var alltså totalinkomst uttryckt i kontanter.

- Politiken har ju svängt kraftigt fram och åter. 1958-1960 svängde den åt ett håll och denna brigad fick också lida. Folkkommunfrågan hade inte diskuterats ordentligt. Folkkommunen infördes utan noggrann förberedelse. Alltför stor del av arbetsstyrkan avdelades för annat än jordbruk. Men 1961 började det svänga igen. Då fick folk åter sina privata jordlotter. Jordbrukspolitiken rättades till och det blev bättre. Men man kan också säga att när du var här 1962 distribuerades det alltför mycket i förhållande till de nödvändiga investeringarna. När du kom tillbaka 1969 var det tvärtom. Då togs alltför stor del av produktionen i anspråk för investeringar och det som blev över för individuell konsumtion var alltför litet.

- Men hela tiden när man ser tillbaka och diskuterar de misstag som begåtts och jämför med dagens situation måste man hålla i minnet att dagens framgångar alltid är oupplösligt förbundna med vad som gjorts tidigare. Då lades grunden. Nu ser vi resultat. Detta är självklart egentligen. Det var till exempel 1956 vi tog beslut om fruktodling och 1959 vi planterade på allvar men det kom att dröja en del år innan detta gav inkomster.

- Om man ser från dagens utgångsläge kan man säga att det har varit fem perioder.

1958-1960, då var det överslag i politiken.

1962-1965, då rättades politiken till.

1966-1975 förekom de värsta överslagen.

1975-1978 började politiken rättas till.

Efter det Tredje sammanträdet 1978 har levnadsstandarden snabbt stigit.

- Dessa förändringar åstadkom problem för folk. Ett tag bekämpades de privata jordlotterna. 1961 tilläts de. Men folk utökade dem i smyg. Sedan under kampanjerna 1963 och 1964 kritiserades de för detta och 1965 under den socialistiska omskolningskampanjen blev gamle sekreterare Li Youhua angripen. Hans klasståndpunkt hade degenererat, sades det. Speciellt ansågs det att han brustit i vaksam-het mot klassfienden genom att ge Li Xutang förmåner. Han hade sänt ut honom att utföra kontaktarbete för brigaden. Han ansåg att Li Xutang var skicklig på att tala med folk och fixa saker. Vid samma tillfälle blev också Luo Hanhong mycket hårt kritiserad. Han var sekreterare för ungdomsförbundet men gifte sig med Li Xutangs dotter. Den kritiken medförde att Luo Hanhong icke kunde bli kader. Den avgjorde hans framtid.

(År 1980 fick Li Xutang och hans familj åter sina medborgerliga rättigheter och etiketten ”kontrarevolutionär” och ”jordägare” togs bort. Men Li Hongfu, vice partisekreterare och vice brigadledare sedan 1968, sade 1982 när han såg Li Xutangs son Li Damin:

- Den familjen har ingenting glömt. Fast Li Damin själv aldrig levt i det gamla samhället har han aldrig förlåtit att familjen förlorat sin jord. Han uppträdde mycket illa under kulturrevolutionen.)

— Kritiken mot Li Youhua var ganska allvarlig. Det var en arbetsgrupp av kadrer från staden som kom hit i oktober 1964 och inledde denna kritik. Mot Feng Changye var de än hårdare. De anklagade honom för korruption och förskingring. Han hade tagits in för magsår på folkkommunens klinik men de släpade ut honom för att kritisera honom. Men i maj år 1965 fann massorna att kritiken var obefogad och att Feng Changye var helt ren. När den gamle sekreteraren Li Youhua avled i cancer 1965 valdes Feng Changye till att efterträda honom. Det året var skörden bra och allt såg bra ut. Den gamle sekreteraren Li Youhua hade varit en mycket god man. Hans fall blev också ordentligt utrett år 1980 och han fick då också officiellt sitt goda namn åter helt och fullt.

- 1966 inleddes kulturrevolutionen. Här var ju lugnt i förhållande till vissa andra områden. Här förekom heller inget våld. Då kritiserades Feng Changye och Li Hongfu. De var ju ansvariga för produktionen. Man tog också upp frågan igen om de kontrarevolutionärer vi hade i Liu Lin. Partiet paralyserades och det blev i stället massorganisationen som tog ledningen. Där var det Xue Sijun som var den främste. Han var ansvarig inom Ledande gruppen för kulturrevolutionen i Liu Lin. Men kritiken mot Feng Changye blev aldrig riktigt allvarlig och när det kom ut några personer

från Yanan och ville göra revolution mot honom och sökte ta honom till Yanansamlades 300 bönder och tågade in till Yanan och sade att nu fick det vara nog och tog Feng Changye med sig hem. Det fanns bara en och annan som kritiserade hårt. Men, som sagt, det var aldrig något våld här.

— När revolutionskommittén sedan upprättades gjordes Feng Changye också till ordförande för den och när partiorganisationen kom igång blev han sekreterare för partiet.

- Kritiken mot vad man kallade kapitalismen på landsbygden pågick länge. Man sade att det inte gick att ta ett enda steg fram mot socialism utan att samtidigt kritisera den spontana kapitalismen på landsbygden. Man bekämpade de privata jordlotterna och när bönder sålde privata ägg på marknaderna sade man att det var ett steg på väg till kapitalism.

- 1973 började man tala om att det borde vara brigaden som var den lägsta nivån. Brigaden skulle bli basen. På så sätt skulle arbetslagen helt gå upp i brigaden och vi skulle ta ett stort kliv framåt till en kollektiv ekonomi sades det. Visst var vi inom ledningen mycket påverkade av allt detta. Men vi var också ganska självsäkra och tog det försiktigt med olika nyheter. Vi hade ju rätt stor prestige bland massorna eftersom den politik vi då under flera år fört hade visat sig ge goda resultat. Men den ena kampanjen följde på den andra. 1974 var det ”kritisera Lin Biao, kritisera Konfucius” och 1975 var det ”kritisera den borgerliga rätten”.

- Men också när det gäller dessa kampanjer bör man se noga efter. När det till exempel gällde att lära av Dazhai måste man skilja mellan de ideologiska lärdomarna och de praktiska. Det var korrekt att lära av Dazhai hur man kunde plana ut fält och hur man kunde förena små åkerlappar till stora fält och sådant. Det är lärdomar vi fortfarande utnyttjar oss av.

— Skälet till att utvecklingen inte gick snabbare mellan 1975 och 1978 var bristen på ansvar. Det fanns inget personligt ansvar för arbetet och det hindrade.

— Med det nuvarande ansvarighetssystemet får majoriteten en snabb förbättring av sina villkor. Men det är också sant att det uppstår olikheter i inkomster mellan olika familjer och att den familj som har ordentligt med arbetskraft får det mycket bättre. Det finns nu mer pengar att röra sig med. Man köper cyklar och radioapparater. I Dadelträdgården har bönder börjat köpa TV.- Dong Yangcheng har lämnat arbetet i kollektivet. Han och några andra gick samman och tog ut sina sparpengar och köpte en begagnad lastbil. Hans son Donghong kör den åt dem. De är ute på olika körningar. Jag tror inte att det var så klokt. Bilen är mycket gammal och jag tvivlar på att de kommer att få tillräckligt med körningar. Här i närheten har ingen annan försökt sig på att sätta upp åkeri med egen lastbil men en hel del personer köper handtraktorer och liknande.

- När det gällde ungdomarna som själva velat bosätta sig på landet har politiken varit att låta dem göra som de själva vill. Vill de stanna så kommer partiet inte att hindra dem. De talade mycket om hur de längtade efter att bosätta sig som bönder av ny typ i det gamla basområdet runt Yanan men det visade sig att de inte var uppriktiga. De fann livet för hårt här. Under kulturrevolutionen blev nog också en hel del ungdomar som kom från städerna orättvist behandlade. Fast många ville ut på landet också och kom också före kulturrevolutionen. Det fanns ju uppgifter för utbildade ungdomar. De arbetade i laboratorierna och daghemmen då till exempel.

- Men det är en svår fråga. Fast det är ju arbetslöshet i städerna. Och i framtiden när levnadsstandarden på landsbygden höjts och vetenskap och teknik utvecklats kommer nog ungdomar att vilja bosätta sig också på landet.Li Qisheng om den politiska utvecklingen 1975 och 1978

1975:

- Lin Biao baktalade bönderna. Han sade att vi inte hade någon mat och några kläder. Han sade att vår stat var i ekonomisk stagnation. Nu genomför vi ”kritisera Lin Biao, kritisera Konfucius-kam-panjen”. Vi jämför det förflutna med det nuvarande. Vi tog Ma Haixiu till exempel. I det gamla samhället var han tiggare. Nu bor han i en grotta av nytt slag. Han har tillräckligt att äta. Familjen har symaskin och radio och cykel. Alltså hade Lin Biao fel.

- Lin Biao sade att staten var rik men bönderna fattiga. Det var detsamma som jordägarna sade. Lin Biao ville vrida klockan tillbaka. På våra möten jämförde vi vad Lin Biao sagt med vad den förre jordägaren här hos oss har sagt. När vi började arbetet med mekanisering hånade han oss. Ni smutsiga bönder, sade han. Ni ropar mot himlen. Traktorer går inte att äta. Vi genomförde ordentliga kritikmöten mot Lin Biao och jordägaren. Nu sköter sig Li Xiutang bättre än förut men hans ideologi är fortfarande dålig.

- På dessa möten visar vi vad som är gemensamt för Lin Biao och Konfucius och alla reaktionärer. Det är sådant som tron att eliten vet bäst och att folket är dumt. Det är föreställningen om männens överlägsenhet och kvinnornas underlägsenhet. Det är sådant som att de intellektuella är till för att bestämma och att ämbetsmännens arbete är värdefullare än annat arbete. Det är sådant som föreställningen om medelvägen. Alla sådana föreställningar bidrar till att återuppliva det gamla och trycka ned folket.

- Vad blir resultatet av denna kritikrörelse? Den kollektiva sjukvården förstärks. Ungdomen från staden kommer hit och visar sig bra. Vi har haft 100 unga intellektuella här sedan 1969 och några bland dem stannar kvar. De gör mycket nytta. Ett par bland dem är så bra att bönderna här valt dem till ledande uppgifter.

(1975 diskuterade man såväl den ekonomiska framtidsplanen och de uppnådda resultaten som jämlikhetens nödvändighet i enlighet med de då pågående kampanjerna.Och Li Haicai - som år 1981 avled i gulsot - sade på kvällsmötet:

- Det finns sådana som när de fått 300 yuan i banken och har 500 jin undanlagda inte vill fortsätta revolutionen utan vill köpa jord åt sig själva. Men kommunism det är inte bara att ha tre stengrottor och ett armbandsur. Det är ett helt nytt samhälle.)

1978:

- Om man ser tillbaka till hela perioden från 1962 till nu kan man se att det hänt att vissa kadrer och medlemmar följt en felaktig linje. Men det har varit mycket svårt för oss att kunna se att det var i själva centrum, i Centralkommittén som det fanns förespråkare för en felaktig linje och som till oss spred dokument som egentligen var fel. År 1962 till exempel kom vissa kadrer så att följa Liu Shaoqis linje och började öppna eget och sålde till överpris och tog från kollektivet. Senare förstod vi inte att ”de fyras gäng” var ett de fyras gäng och att de var en partifientlig klick och att de egentligen förespråkade en revisionistisk politik utan vi trodde på de dokument som kom ner till oss. Men jag tror nästan att vi nu efter de erfarenheter vi haft under uppgörelserna med de fyras gäng och deras idéer skulle ha lättare att se om det kom felaktiga och falska instruktioner från

centrum.

- Flera gånger har på det sättet kritiken mot vissa äldre kadrer underblåsts. Det är särskilt Feng Changye och Li Hongfu som blivit måltavlor. De var inte tillräckligt revolutionära. De kallades då under den kampanjen för ”demokrater” och inte revolutionärer. Med det menades att de gjort stora insatser före 1949 och också senare under uppbygget av kooperativen men att de inte förmådde gå vidare. De kunde inte lära på riktigt från Dazhai. Men massorna var inte överens om kritiken. Massorna menade att dessa äldre kanske gjort lite misstag men att de var bra kadrer som gjorde mycket nytta och att vi verkligen lärde av Dazhai och det var fel att kalla dessa kadrer borgerliga. De fyras gäng sökte skapa splittring i hela landet. Man anklagade oss i Liu Lin för att inte ta spannmålsproduktionen tillräckligt på allvar och syssla alltför mycket med bisysslor. Vi tog då upp en massdiskussion om revolution och produktion. Socialismen kräver en ordentlig ekonomisk bas. Vi måste öka produktionen för revolutionens skull. I brigaden berömde vidärför de arbetslag och de individer som utfört ett bra arbete i produktionen och vi gav dem belöningar. Före 1971 var det bara symboliska belöningar men sedan har det hela tiden varit materiella belöningar. Man kan säga att det fanns en viss inverkan från de fyras gäng också hos oss men i huvudsak påverkades vi inte.

- När det gällde fördelningspolitiken fanns det olika uppfattningar. Några menade att de proportioner vi hade ledde till bristande jämlikhet och ökande klyftor. Vi fördelade spannmålstilldel-ningen till 70 % enligt familjestorlek och till 30 % enligt utfört arbete. Man menade att detta inte tog tillräcklig hänsyn till sådana som hade det svårt. I oktober 1975 ändrade vi fördelningsprincipen till 80 % av spannmålstilldelningen enligt familjestorlek och 20 % enligt arbetspoäng för utfört arbete.

- Men det ledde till nytt missnöje och nya diskussioner. De som arbetade hårt menade att de blev missgynnade. I teorin var det bättre med 80/20 men i praktiken fungerade det inte. Det fanns sådana som sade: ”Vare sig jag arbetar eller inte får jag lika mycket.” Medvetandet var inte tillräckligt högt för att den politiken skulle ha kunnat genomföras. Det var många samtal och en hel del oro och mycket argumenterande på båda sidor men till slut i oktober 1977 återgick vi till det gamla systemet med 70/30. Majoriteten var överens.

- En svårighet med kulturrevolutionen var att den gav upphov till en ultra-demokratisk inställning. Särskilt ungdomen påverkades. När arbetsledare kritiserade dem svarade de: ”Denna kritik och dessa regler förtrycker ungdomen och bondemassorna.” Några av dem gick från arbetet mitt på dagen för att gå på bio. När vi kritiserade dem svarade de: ”Ni borgerliga demokrater går mot marxismen-leninismen och underskattar filmens uppfostrande roll.” De yngre var ju vana vid att diskutera och kunde argumentera bättre än de äldre. Särskilt de äldre bönderna blev ofta förvirrade. Många ungdomar brydde sig heller inte om att följa mötesordningen. Detta kritiserade vi. Så har det varit till och från under alla dessa år. Det är inte så att ungdomen är dålig men det finns hos nästan all ungdom något av denna åsikt. Fast det har gått upp och ned. 1966 till 1969 gick det upp. Det gick upp också 1975. Likaså 1976. Just nu är det lugnare.

(Feng Changye som lyssnade på samtalet sade:

- Inom partiorganisationen fanns då två linjer. Jag självkom att representera den ena. Det talades om att bourgeoisien fanns inom partiet. Det trodde jag att jag förstod fast jag har sedan insett att det var fel. Men jag menade att partiet måste se till att föra revolutionen vidare genom att höja produktionen och så göra socialismen möjlig. Alltså angrep man mig och sade att jag bara talade om produktion och inte om revolution. Jag ville bara berika staten. Det var några yngre som påverkats av de fyras gäng i sitt tänkande men jag kunde inte reda ut frågorna då utan höll blott fast vid min ståndpunkt. Ibland blev diskussionerna häftiga. Man sade att jag utnyttjade produktionen för att undertrycka revolutionen. Jag svarade att spannmålen kom inte vandrande av sig själv till brigaden. Det var häftiga debatter. Jag tvangs ta till direkta metoder. Jag sade: Det är jag som är den ansvarige. Jag har beslutsmakten. Nu gör ni som jag säger. Den här diskussionen leder ingen vart. Jag gav order. Jag sade: Om vi inte gör arbetet färdigt i enlighet med den fastställda planen skadar vi partiet och folket. Låt oss nu genomföra planen. När det är gjort kan vi se vem som fått rätt. Planen måste genomföras till 1980. Det var ingen bra metod att diskutera men den var den enda möjliga just då.)Den stora planen av år 1975

1978:

Feng Changye sade:

- På den fjärde folkkongressen ställdes målet att Kina skulle moderniseras och jordbruket mekaniseras. Här i Liu Lin genomfördes i samband med detta stora diskussioner på våren 1975 om vår utveckling fram till år 2Ö00. Det långsiktiga målet var att vi skulle utveckla brigaden så att också för oss skillnaden mellan stad och land då skulle ha upphört. Det skulle år 2000 icke finnas en stads-värld och en landsbygdsvärld. Vår närmaste uppgift var dock att planera för tiden fram till 1980.

- Vi ställde till slut uppgiften att producera 1 500 000 jin spannmål - 750 ton - år 1980 och starkt utveckla bisysslorna. Bygga upp verkstaden till en småindustri och i grund förändra möjligheterna för Liu Lin. Just nu pågår diskussioner om huruvida det allmänna målet för spannmålsproduktion är möjligt att uppfylla men det rubbar inte planens allmänna innehåll.

- För att genomföra denna plan måste vi utföra stora anläggningsarbeten. Endast en del av vår jord lämpar sig nu för traktordrift. Vi är också mycket beroende av vädret. Skörderesultatet avgörs av väderleken. Vissa stora projekt måste därför utföras av eller samman med folkkommunen och/eller häradet. Så utför till exempel häradet en stor dammanläggning från vilken 10 000 mu kan bevattnas. Där arbetar såväl häradet som folkkommunen och de olika brigaderna. Vi har skickat dit folk från anläggningsarbetslaget. Också ungdomar från staden arbetar där. Det arbetet omfattar 100 000 m3 jord. Bevattningskanaler måste också grävas. Folkkommunen har därtill andra projekt. För att möjliggöra dessa har folkkommunen börjat uppföra en cementfabrik här i dalen 1977. Den behövs om dessa arbeten skall kunna utföras på rätt sätt.

- Detta arbete genomförs i enlighet med planer vilka upprättats på häradsnivå och folkkommunnivå. Det viktigaste för oss blir anläggningsarbeten inom brigaden. Det gäller erosionsbekämpningoch förvandlingen av dalgångarna till fält. Där genomförde vi ju stora arbeten år 1975 och dessa fortsätter. Detta innebär att mekaniseringen blir möjlig. Nu kan vi blott använda maskiner på fälten nere i den stora dalen. Ännu 1980 kommer vi inte att ha nått fram till att samtliga fält lämpar sig för maskinellt jordbruk; det målet har satts till 1985 och det bör vi kunna uppnå. Men det kräver mycket stora insatser i anläggningsarbeten. Det innebär också att vi steg för steg upphör med spannmålsodling på kullarna. Vi måste använda jorden på det mest förnuftiga sättet. Alltså trädplantering uppe på de högre kullarna och sluttningarna samt fruktträdgårdar längre ner och slutligen spannmålsodling och grönsaker på den lämpliga marken i dalen och på de nya fält vi skapar i ravinerna genom att dämma upp för erosionen och samtidigt plana ut de smärre kullarna.

- För att bli mindre beroende av väderleken övergår vi alltmer till bevattningsjordbruk. Men det gäller att ta vara på vattnet. Vi räknar med 40 m3 vatten per mu om vi bevattnar på vanligt sätt. Använder vi sprinklersystem når vi samma resultat med 18 m3. Alltså övergår vi till sprinklersystem. Det är vår egen verkstad som nu steg för steg byggs ut för att kunna förse brigaden med sprinklersystem. För fruktodlingarna använder vi droppbevattning.

- Hela denna plan diskuteras omsorgsfullt av massorna. Vi lägger fram den och sedan diskuteras den. Då kommer många idéer fram och många lösningar presenteras. Vissa av våra förslag visar sig olämpliga och förändras eller förkastas men om huvudlinjen är alla överens.

- Att genomföra planen innebär också att stärka tryggheten och den allmänna omsorgen. Det är inte bara så att alla familjer skall ha fått nya bostäder 1980, vi skall också ha inrättat ett bra hem för de gamla vilka är utan familj och vi skall ha uppfört en ordentlig klinik sängplatser för de sjuka.

- Vår största svårighet när det gäller att genomföra planerna är vår brist på arbetskraft. Det behövs stora arbetsinsatser. En viss hjälp vid anläggningsarbetena kan vi få av de ungdomar från städerna som kommer hit för att arbeta här ett par år. I år har det kommit 12 sådana ungdomar.

- Det var 1972 vi inrättade verkstaden. Dess uppgift var att reparera våra jordbruksmaskiner och redskap. I framtiden kommer den uppgiften att spridas så att varje arbetslag kan utföra nöd-vändiga reparationer. Nu håller vår reparationsverkstad på att utvecklas till en verkstad där vi tillverkar enklare maskiner och alltså bli en småindustri.

Li Qisheng sade:

- Vi började investera i verktyg och maskiner redan innan vi bildade verkstaden år 1972. De totala investeringarna har under den senaste tioårsperioden varit 270 000 yuan. Huvudsakligen sedan 1972. Så köpte vi till exempel en bulldozer 1976. Vi har varken tagit kredit eller lån. Den metod vi använt för att finansiera uppbygget av verkstaden har varit att vi använt överskott från bisysslor som nudelfabriken till att genomföra investeringar i maskiner och verkstadsuppbygge. Detta har varit förnuftigt ty vi använder maskinerna för att förbättra jordbruket och öka avkastningen. Nu försörjer verkstaden sig själv. Lastbilen betalar sin egen olja och bensin och sina egna reparationer. Vi håller en ordentlig bokföring och ser till att verkstaden går ihop. När vi utnyttjar lastbil så gott-skriver vi verkstaden kostnaden och under de tider när verkstaden tar körningar åt staten får den betalt av staten.

- Verkstaden tjänar jordbruket, den tillverkar jordbruksredskap, den utför olika arbeten och dess totalinkomst år 1978 kan beräknas till 100 000 yuan. Därav betalas 10 % till Liu Lin folkkommun, alltså 10 000 yuan och 20 000 yuan används till bränsle. Resten ingår i brigadekonomin och i princip bär verkstaden sig själv.

Ma Yucai, ansvarig för verkstaden och ledamot av Liu Lin brigadens revolutionskommitté sade:

- Det var Mao Peixin som började. När han återvände hem 1963 började han också reparera hackor och spadar och sådant. Sedan köpte brigaden maskiner och reparationerna på verkstäderna utanför brigaden blev dyra och tog lång tid och det hindrade jordbruksarbetet. Mao Peixin hade samtidigt varit drivande när det gällde elektrifieringen. På så sätt avlastades också kvinnorna det tyngsta arbetet; det att dra kvarnen. Nu fick vi elektrisk kvarn. Sedan skaffade vi också tröskverk. Vi började också använda traktor. Dessa förändringar medförde förändringar i tänkandet. Ordförande Mao Zedong hade påpekat att mekaniseringen var framtiden och att endast när den mänskliga muskelstyrkan ersatts av maskiner skulle man kunna utveckla landet ordentligt. Från bärstången till skottkärran till bulldozern alltså. Fattigbönderna och de lägreBilder från Liu Lin brigadDe fält som terrasserades och bereddes för traktorbruk under kulturrevolutionen börjar nu delas upp mellan grupper och till små privata lotter.

Nya huvudgatan i Liu Lin by. Folkkommunens kontorslängor till höger.Partisekreterare Li QishengVerkstaden tillverkar nu järnsängar av det material som skulle blivit sprinkleranlägg-ningar. Marknaden styr.Från Liu Lin beger sig bönderna med sina produkter till fria marknaden i YananLi Hongfus barnbarn i andra klass under modersmålstimme.I Liu Lin har massorna, hälsovårdsarbetarna och partiet beslutat att icke överge den kooperativa medicinen. Sjukkassan bevaras.Cao Zhengui.mellanbönderna diskuterade detta och kände starkt behovet av att upprätta en verkstad. Den kunde ta hand om enklare redskap som skottkärror och liknande. Det var vid den tiden jag kom hit. Jag var smed och jag togs med i laget. Vi beslöt sedan utvidga verkstaden för att klara större uppgifter.

- Till en början visste vi inte så mycket. Men brigaden skickade olika medlemmar till fabriker för att lära. De stora fabrikerna var också mycket hjälpsamma. De brukade sända ut arbetslag för att lära bönderna mekanisera. De kom också hit till oss och hjälpte oss tillrätta. Dessutom studerade vi olika böcker.

- 1972 började vi skicka ut folk på längre studiekurser. Vi skickade 5 personer att studera tre månader vid verkstadsskolan i Yanan för att lära sig svarvar och reparation av svarvar. Mao Peixin och fyra andra skickades till Xian för att lära svetsning. Det var det året vi skaffade de första maskinerna. En ordentlig borr, en gammal svarv och svetsutrustning. Då kunde vi sköta tröskmaskinen och kvarnen och liknande redskap och maskiner. 1972 köpte vi också den första lastbilen och lärde oss reparera enklare fel på den.

- 1975 tog vi nästa större steg. Då kom äldre arbetare från fabrikerna till oss och undervisade oss och vi lärde oss gjuta och lärde hur vi skulle kunna göra delar enligt ritningar. De var mycket omsorgsfulla. Det året var vi 22 personer som arbetade i verkstaden. Nu är vi 27.

- Nu kan vi tillverka och installera sprinkleranläggningar och, vi kan tillverka skördemaskiner enligt en modell från Beijing. Vi kan reparera brigadens maskiner och även göra reservdelar. 1980 kommer vi inte bara att kunna utföra samtliga små och stora reparationer utan även tillverka jordbruksmaskiner av medelstorlek. År 1980 kommer vi att producera såningsmaskiner och plogar och även kvarnar, pumpar och skördemaskiner. Vi går steg för steg och med inkomsterna från nudelfabriken fortsätter vi att bygga upp verkstaden. Under perioden efter 1980 när brigaden blir alltmer helt mekaniserad kommer vi att bygga upp reparationsverkstäder i varje arbetslag och denna verkstad kommer att mer och mer gå över till att bli en småindustri. Det är nu ungdomar från Liu Lin som arbetar här och som har lärt sig här.

- Vi arbetar nu också åt andra brigader inom kommunen och utför även vissa arbeten åt häradet.Den nya situationen

Li Qisheng 1982:

- Det har varit mycket förvirring bland bönderna här. Efter Tredje sammanträdet i december 1978 förändrades partiets politik. Mot slutet av 1980 var förvirringen särskilt stor och ingen visste ut eller in. Mot slutet av år 1981 hade vi en hel månads diskussion om vilket system vi skulle välja.

Det är ju på vintern efter skörden folk har riktig tid att diskutera.

- Vissa kadrer och bönder hade svårt att godta ansvarighetssystemet. Särskilt svårt fick de när de upplystes om hur man på vissa ställen gjorde kontrakt med enskilda hushåll. Några fick då den felaktiga uppfattningen att detta innebar en återgång till det förflutna när det inte fanns något kollektiv utan var och en ansvarade för sig. Partiet har därför organiserat studier för folket så de skall förstå partiets politik och besluten från Tredje sammanträdet. Dessa studier har till syfte att övertyga folket om att det nya systemet motsvarar produktionens behov och att det inte är ett steg tillbaka.

- Även i de brigader där det gjorts kontrakt med enskilda hushåll ägs jorden fortfarande av kollektivet. Det är inte att var och en är självständig. Man måste betala jordbruksskatt, uppfylla pliktleveranserna till staten och bidra till de gemensamma fonderna. Inte heller får familjerna på dessa ställen använda jorden hur de vill. De måste fortfarande följa den enhetliga statliga planen. Åtgärderna är blott till för att främja produktionen.

- Studieverksamheten är till för att övertyga folket om att också med dessa åtgärder rör det sig fortfarande om en kollektiv ekonomi och socialismen har inte övergetts.

- Studierna syftar också till att övertyga folket om att systemet i Liu Lin måste förändras. Den kollektiva vägen hade varit riktig. Men vi hade begått vissa misstag. Det hade varit för mycket order-givning. Vi hade inte anpassat oss efter förhållandena utan gett order.(Det kan dock påpekas att detta i Liu Lin varit en kulturrevolutionär kritik mot bristande intresse för revolutionens och kollektivets behov. När folket i Liu Lin nu skall studera detta för att övertygas om den nya jordbrukspolitiken så är det närmast ett uttryck för ett centralt direktiv än en konkret diskussion om förhållandet i Liu Lin. Folk slog vakt om Feng Changye därför att han tagit kamp för produktion och inte blott sysslat med slagord. Nu ombeds de kritisera honom för att han kommenderat fram produktion.)

- Ett annat misstag var att vi var alltför ensidigt inriktade på spannmål. Vi gav också alltför stor plats åt hirs. Det är ingen högvärdig gröda.

(Avvägningen mellan sädeslagen kan diskuteras. Även om jag aldrig haft intrycket att hirsodlingen premierats av ideologiska skäl. Men kritiken mot att ha haft en ekonomi ensidigt inriktad på spannmål tycks mig helt abstrakt. Det kännetecknande för Liu Lin 1969, 1975 och 1978 var tvärtom just satsningen på bisysslor som fick utvecklas till småindustri. Den kritik som förekom då och som till en del uppmuntrades av partiet var ju att Feng Changye och de andra kadrerna visade för litet intresse för spannmål. En kritik jag för övrigt med hänsyn till den verkliga situationen fann lika abstrakt som den nuvarande kritiken.)

- Det Tredje sammanträdet avskaffade den subjektivism som bestod i att man skulle sätta politiken främst. Tredje sammanträdet gav självständighet åt bönderna och lämnade oss möjlighet att välja olika vägar. Vi skulle också befria oss från jämlikhetsidéerna. Och här i Liu Lin hade vi gjort oss skyldiga till mycket jämlikhet. Distributionen ägde inte rum enligt arbetsinsats. Det minskade entusiasmen. Alla åt från samma gryta. Vi ledde studierna av dessa misstag för folket och kom till slut inför det nya året 1982 fram till ett avgörande i frågan om vilket system vi skulle välja. När det gällde brigader som nått en viss framgång och där den kollektiva ekonomin var relativt stark och den politiska medvetenheten ganska hög var det inte nödvändigt att göra kontrakt med enskilda hushåll. Då kunde man göra kontrakt med de olika arbetslagen i stället och låta dem stå för sina egna vinster och så småningom också sina egna förluster.- Om arbetslaget visar förtjänst så får var och en i laget del av denna. 1980 var skörden mycket god. Alla arbetslagen kunde få bonus. Vi delade ut 22 000 yuan.

- Fruktodlingen gick särskilt bra 1981. De hade fått en plan på 63 000 yuan men lyckades sälja för 78 000 yuan och där blev då bonus upp till 190 yuan per arbetande. Men verkstaden som inte lyckats så bra kunde inte ge något bonus alls. I år har vi infört straffavgifter och avdrag för underskott. Nu blir olikheten ungefär 280 yuan per år beroende på vilket arbetslag man tillhör och vilket resultat det fått.

(Märk att olikheten mellan fruktodlingen och verkstaden inte var en olikhet i fråga om arbetsinsats utan en olikhet i försäljningsresultat. Marknaden och inte arbetet var bestämmande.)

- Detta nya system tillfredsställer såväl bönder som kadrer och ger fullt spelrum åt det personliga initiativet. Men diskussionerna pågår än. Ett litet fåtal menar att vi bör gå helt över till kontrakt med enskilda hushåll men vi anser att vi bör bibehålla kollektivet och gå den nuvarande vägen. Ännu är vi inte helt färdiga med utarbetandet av systemet. Vi har skickat ut 42 personer, såväl massor som kadrer, att besöka olika föregångsbrigader av vår typ. Sådana där man beslutat bibehålla så mycket som möjligt av det kollektiva och lösa problemen utan att gå hela vägen och dela ut jorden på kontrakt till enskilda hushåll.

- Partiorganisationen har nu fullt arbete med att genomföra uppdelningen. Ty arbetslagen delas i grupper. Om ett lag delas i fyra grupper hur skall man då förfara med spannmålslager och boskap och redskap? Det är ett svårt arbete och kräver många möten och det blir mycket diskussion. Det visade sig också att det behövdes fler kadrer. Varje grupp måste ju ha egen bokföring. Partiet har uppmanat ungdom att åta sig uppdragen. Partiet får se till att de får så de kan gå iland med uppgiften.

- Det finns stora problem med det nya systemet. Hur skall man kunna uppnå en rättvis fördelning mellan olika arbetslag med olika uppgifter, spannmål, grönsaker, bisysslor, industriproduktion? Det är svårt att utforma logiska kontrakt. Det borde kunna gå att genomföra en korrekt arbetsvärdering som grund för belöningar och bestraffningar men vi kadrer har inte den utbildning som fordras förnågot sådant. Detta är en verklig svårighet. Partiet har uppmanat utbildad ungdom att skaffa sig goda professionella bokföringskun-skaper och överta uppgiften. Ty för den som inte har specialutbildning blir denna uppgift omöjlig att genomföra även om han har en rik erfarenhet av praktiskt arbete.

- En svårighet som nu visar sig är att det blir nödvändigt att stärka samverkan mellan olika lag och specialgrupper. Detta samarbete behövs till exempel när det regnar och en jordvall brister. Men då säger vissa att det inte är deras sak längre. Till och med sådana som varit med länge och som borde ha starkt politiskt medvetande säger att det inte angår dem och att det får någon annan ta rätt på. Vi måste hitta ett sätt att förena de långsiktiga och gemensamma intressena med de kortsiktigt lönsamma.

- När dammluckorna brast uppe i ravinen tog vi omedelbart kontakt med de ansvariga i de båda arbetslagen i Liu Lin by men det gick inte att få dem att samarbeta. Det var skördetid. Den frågan gick inte att lösa. Vi har ännu inte löst den. De vägrar. Det tog slut med samarbetet när vi övergick till det nya systemet och bördan på kadrerna blev tyngre. Vad själva katastrofhotet angår så satte vi in anläggningsarbetslaget och vissa medlemmar gjorde också frivilliga insatser. Brigaden betalade. Men lagen hävdade att det inte ingick i deras åligganden.

- Ett annat problem är att det visat sig mycket svårt att övervinna jämlikeriet. Vi har övervunnit tendensen att alla äter ur samma gryta men nu har vi i stället den situationen att man äter ur små grytor. Det vill säga att man inte inför individuell arbetsvärdering utan delar lika inom laget. Så är det när det gäller fruktodlingen. De har hittills inte gått med på att införa individuell arbetsvärdering utan betalar enligt poäng som förut oavsett hur stort det individuella arbetet egentligen är. Och de har haft bonus så alla har delat på förtjänsten. Nu försöker vi övertyga dem om att träden bör bli individuellt ansvar. Men hittills har vi i partiet inte lyckats.

- När det gäller den stora planen på nya åkrar och stora jordförbättringsarbeten så är den uppskjuten. Efter 1978 har inte genomförts något sådant arbete. Vi har heller inga arbeten på förslag. Nu planterar vi dock träd. Spannmålslagret är nu nere i 180 000 jin - 90 ton - vi brukade hålla ett lager på 260 000 jin - 130 ton - men vi minskade lagret för att kunna dela ut mer till bönderna.- De direkta administrationskostnaderna, alltså de arbetspoäng som ges till kadrer och som ersättning till sådana som reser till möten och till arbetsmaterial och sådant har inte förändrats nämnvärt sedan 1968. Man kan säga att administrationen kostar ungefär 1 000 yuan om året.

- Feng Changye är nu vice partisekreterare i Liu Lin folkkommun. Han är alltså statsavlönad kader nu. Partier har 52 medlemmar i brigaden och ungdomsförbundet 39. Det har inte varit någon nyrekrytering på tre år. Under år 1981 var det fyra eller fem representantskapsmöten för brigaden. Folkkommunen är fortfarande den lägsta statliga nivåo. I augusti 1981 hölls folkkommunens representantskapsmöte. Delegaterna hade valts på brigadmöten. Folkkommunen gör den allmänna planen och sätter målen för spannmålsproduktion och inkomster av bisysslor och fastställer de statliga inköpskvoterna. Det är också folkkommunen som ger bidrag till behövande familjer ibland. Ibland är det brigaden. Det har inte varit någon skillnad där.

- 1980 återfick Li Xutang sina medborgerliga rättigheter. Man sade att han omvandlats nog. Även Duan Fuyin återfick sina medborgerliga rättigheter.

(Han hade varit gruppchef för KMT i Liu Lin under ockupationen 1947.)

- Vi har alltså inte längre någon person etiketterad som kontrarevolutionär eller så här i brigaden. De har återfått sina medborgerliga rättigheter. Det har gjorts i enlighet med partiets och statens centrala beslut. När det gäller He Talu som felaktigt betecknades som kontrarevolutionär år 1969 gjorde vi en omprövning och tog bort beteckningen och återställde helt hans goda namn år 1978.

(He Talu hade kritiserat partiet och dess politik år 1969 och ansågs då ha gjort det på ett vulgärt och kränkande sätt. Han var fattigbonde.)Brigadens bokhållare

Li Hongyi, 41 år, brigadens bokhållare sedan år 1977:

- De sex arbetslagen är grundenheterna för bokföringen. Vi upprättar kontrakt anpassade efter förhållandena. De kan upprättas med arbetslagen men de kan också omfatta kontrakt för visst arbete under viss tid. De kan också röra arbetsuppgifter för bestämda enheter. Arbetslagen 1, 2, 4 och 5 är stora och omfattar 170 till 200 personer vardera. De delades alltså vid årsskiftet 1981/82 i två arbetsgrupper vardera. Arbetslag 6 som har sin jord uppe på sluttningarna delades i 6 arbetsgrupper om 4 hushåll vardera. Skälet till denna olikhet är att arbetslagen 1, 2, 4 och 5 hade åkermark mer lämpad för maskiner och alltså kunde bevaras som större enheter.

- Såväl de speciella arbetsgrupperna som arbetslagen får egna kontrakt. Varje enhet får alltså en egen bokföring. I början hade vi bara belöning om kontraktet överträffades men sedan årsskiftet 1981/82 motsvaras belöningen av straff om kontraktet icke fullföljs. Belöning och straff är ordentligt specificerade i kontrakten och räknas på procent av överskott respektive underskott och skall verka direkt på de enskilda bönderna.

- Brigadledningen bestämmer:

1) Vilka ledare som skall tillsättas för grupper och lag.

2) Areal, redskapstilldelning etc.

3) Investeringar. De lag som sysslar med enbart jordbruk kan erhålla investeringar såväl in natura som i kontanter; de speciella grupperna blott i kontanter.

4) Brigaden fastställer kvoter och uppgifter.

5) Brigaden fastställer belöningar och straff.

- Om man ser till jordbruksarbetslagen så har de fem första god jord såväl i dalen som på sluttningarna, de kan använda maskiner. Alltså fastställs en kvot som motsvarar 800 jin per mu och år. Om detta överträffas får de bonus. Det blir ungefär 10 fen per jin. Om laget alltså får ett överskott på 10 000 jin då erhåller det 350 yuan att dela på. Om det icke uppnår det fastställda resultatet har vi nuinfört att varje arbetande förlorar arbetspoäng räknat efter 10 % på underskottet. Men man måste vara anpassningsbar. Antag att laget erhåller 790 jin per mu. Då vore det inte rätt att göra avdrag.

- Tanken är att alla lag med likartade förhållanden inom ett begränsat område borde få samma resultat. Om det finns olikheter så beror dessa på subjektiva faktorer. Alltså att belöna eller straffa. Om något lag skulle visa extremt dåligt resultat, till exempel nå blott 300 jin, då räckte det inte med att dra 10 % av underskottet, då måste extraordinära åtgärder till.

- Men ta arbetslag 6. Dålig mark. Där sätts målet till 700 jin per mu och år. De får alltså mindre utdelning om de överträffar målet och mindre straff om de misslyckas. Vi jämför alltså inte insatsen i arbetslag 5 och arbetslag 6. Förhållandena är olika och inkomsterna blir därefter. Om nu alla höll på med spannmål vore det inte så svårt. Men det är svårt att finna fram till enhetliga normer när det gäller så olikartade grupper som vi har med så olika arbetsuppgifter. Det ställer mycket stora krav på kadrerna.

- Vi började ställa kvoter för år 1979. Vi har ännu inte lyckats hitta en riktigt bra beräkningsgrund. Vi fastställer kvoterna år från år och vi befinner oss i konkurrens med andra brigader som sätter kvoter för andra arbetslag. Vi måste nu arbeta bättre och arbeta fortare ty konkurrensen i samhället ställer objektiva krav på oss.

- När det gäller anläggningsarbetslaget och verkstaden är det ju staten som sätter priserna och köper produkterna. I år hade anläggningsarbetslaget uppfyllt sin årskvot redan i juni under det att verkstaden ligger långt efter sin. Anläggningsarbetslagets medlemmar kommer att få en stor belöning

och verkstadsmedlemmarna kommer att bestraffas.

- Kadrerna erhåller sin inkomst från de arbetslag de tillhör med arbetspoäng. Arbetslaget erhåller från brigaden en summa som motsvarar kadrernas arbetsinsats för brigaden räknat efter brigadens arbetspoängsvärdering. Arbetslagen betalar sedan ut till kadrerna enligt sammanlagd arbetspoäng enligt sin arbetspoängsvärdering. Då brigadens värdering är betydligt högre än lagets uppstår här en viss fördel för laget.

- Det ekonomiska arbetet har blivit mer komplicerat och ställer större krav nu. Inför arbetet håller Folkets jordbruksbank kurser för bokhållare. De är på 3 till 4 dagar årligen. Där lär vi oss mer. Sedanundervisar jag dem som arbetar med de ekonomiska frågorna i arbetslag och specialgrupper. Men ännu har vi inte den bokföring som skulle behövas för detta nya system. Vi tar bara upp inkomster och utgifter och en viss avskrivning. Vi har inte nog erfarenhet. Arbetslagen saknar kadrer som kan dessa frågor. Detta ansvarighetssystem ställer mycket högre krav. Det förs nu många diskussioner där hela gruppen deltar. Alla bör säga sin mening om de nya formerna och vi måste följa majoritetsbesluten. Men kring uppdelningen av arbetslagens djur och redskap har det varit svåra avgöranden. Värderingen har inte varit lätt och den har fört till långa diskussioner.

- Då distributionen har ökat har övriga fonder fått minskas. Till den ackumulationsfond vilken används för inköp av maskiner, större anläggningsarbeten som brigadkontorshus eller dammanläggningar eller brobygge och liknande avsattes:

1978:50 037,42 yuan 1979:39 955,66 yuan 1980:20 492,20 yuan 1981: 13 783,68 yuan

1978 och 1979 byggde vi till exempel den stora samlingslokalen med plats för 430 personer. Den kostade oss 50 000 yuan. I september 1981 tvangs vi lägga ut 26 000 yuan på brobygge åt arbetslag 1 och 2. Det borde nog ha tagits ur välfärdsfonden eller så. I varje fall var det ett gränsfall. Nu har vi 15 000 yuan kvar i denna fond.

- Välfärdsfonden har genomgått en motsvarande utveckling. Dit avsattes:

1978:20 017,07 yuan 1979: 3 669,66 yuan 1980: 3 830,27 yuan 1981: 5 505,50 yuan Nu finns där ungefär 13 000 yuan.

- Brigadens utgifter för hälsovård har sjunkit med nuvarande system:

1978:2 011,62 yuan 1979: 1 128,24 yuan 1980: 26,75 yuan

1981: 15,13 yuanDe direkta nödhjälpskostnaderna har dock stigit något:

1978: 110,00 yuan 1979: 40,00 yuan 1980: 160,00 yuan 1981: 300,00 yuan

Brigadens kulturutgifter har varit rätt konstanta:

1978: 3 079,29 yuan (Däri ingår inköp av TV-apparat.)

1979: 958,61 yuan

1980: 1 732,24 yuan

1981: 2 437,94 yuan (Däri ingår brigadens utlägg året innan för den stora dansfestivalen i Yanan.)

- De direkta produktionskostnaderna med foder och utsäde och konstgödsel och liknande bärs av arbetslagen.

- För att du skall förstå hur vi nu lägger upp arbetet bör du se på brigadens plan för år 1982. Det har gjorts vissa justeringar i den under de nio månader som gått, men den ger en god överblick och den visar hur vi nu planerar verksamheten.

(Denna plan hade utarbetats inför årsskiftet 1981/82. Den hade föregåtts av mycket långa diskussioner. Men den var inte förankrad bland bönderna. Det visade sig till exempel under våren när massorna - som det sades - under intensiv debatt tvingade fram ett beslut om att upphäva planen när det gällde kliniken. Det var oriktigt att driva den för vinstens skull. Den skulle tjäna folket som förr och det gamla kooperativa sjukvårdssystemet skulle återinföras.

Man bör nog närmast se planen som ett uttryck för den ståndpunkt de centrala parti- och statsorganen lyckats pressa den lokala partiledningen och de lokala kadrerna att inta.

Inbyggd i denna planering är stora och ofrånkomliga belöningar. Men bara för vissa. När det gäller jordbruksproduktion är målsättningen så låg att det nästan vore omöjligt att inte överträffa den och bli belönad. För bisysslorna — anläggningsarbetslag och verkstad till exempel -förhåller det sig annorlunda. De blir helt avhängiga av marknaden. Den kan varken de eller Liu Lin brigad påpeka. Det är en plan som premierar spannmål och försvårar utveckling av sidosysselsättning. Det är alltså en plansom står i direkt motsättning till den stora plan vilken upprättades 1975.

Till en del förklaras detta av att Liu Lin brigad tvingats förändra kvotsystemet. 1981 hade de flesta arbetslag i jordbruket inte förmått uppfylla de kvoter de getts och därför inte erhållit någon belöning. För att åstadkomma en mer positiv atmosfär i brigaden hade denna gång kvoterna satts så att samtliga arbetslag i jordbruket skulle få belöning.

Men resultaten för verkstaden och fruktodlingslaget och anläggningsarbetslaget blev beroende på faktorer utanför brigadens kontroll. De allmänna åtgärder som genomförts bromsar diversifiering och utveckling av sidonäringar.)PLANERING

Liu Lin Brigad. Produktionsplan för år 1982. Jordbruk

Produkt Spannmål, jin Antal mu dubbelplogade och utjämnade Oljeväxter, jin Trädplantering, areal i mu Antal träd planterade utanför hus, längs vägar och vattendrag, styck Frukträdsplantor, kultivering av, mu Kalvar, styck Killingar och lamm, styck Betesmark, mu Uppfödning av smågrisar, styck Grisar till avsalu Färska ägg, kvot i jin Slaktfår till försäljning, styck Skogsplantering, mu Lag 1 180 600 333 3 200 10 1 130 78 2 12 30 37 i 252 7 Lag 2 177 100 324 3 200 10 1 130 78 2 12 30 41 ii 279 5 Lag 3 165 300 250 3 000 10 1 130 78 1 10 30 33 10 228 3 Lag 4 201 000 378 3 400 12 1 240 113 2 13 32 44 13 299 5 Lag 5 198 000 869 3 400 12 1 240 113 2 12 32 39 12 265 4 Lag 6 128 000 236 2 800 6 1 130 70 2 10 23 26 7 177 4 Skogslag 20 Totalt: 1 050 000 1 890 19 000 360 7 000 530 10 69 177 220 64 1 500 28 20

Anmärkning: Totalsiffran för spannmål innefattar också produktionen på de privata jordlotterna. Avkastningen per mu beräknas i genomsnitt för brigaden till 800 jin/mu i dalgången och 300 jin/mu på

________________sluttningarna.____MÅLSÄTTNING

Målsättning Produktion Spannmål, jin. Specialgrupp, yuan. Belöning vid överträffande (%) Straff vid underskott (%) Kontantintäkt, yuan Belöning vid överträffande (%) Anmärkningar Lag och grupper orippä 67 200 35 10 2 520 10 Målsättningen utgör grunden för beräkning av belöningar och straff. Den beräknade totalproduktionen är betydligt högre då den innefattar såväl den beräknade produktionen utöver målsiffran som produktionen på de privata jordlotterna. Lag i Grupp B 67 200 35 10 2 520 10 i a,, i Grupp A 66 400 35 10 2 490 10 Lag z. Grupp B 66 400 35 10 2 490 10 Lag 3 117 600 35 10 4 440 10 i 4 Grupp A 74 800 35 10 2 805 10 Lag 4 Grupp B 74 800 35 10 2 805 10 Grupp A 76 800 35 10 2 880 10 Lag j Grupp B 76 800 35 10 2 880 10 Lag 6 80 500 35 10 (ingen uppgift) 10 [-Drifts-Verk--] {+Drifts- Verk-+} g^pp 12 000 yuan 35 10 Kassören och bokhållaren är gemensamma för såväl driftsgrupp som fordons-grupp och bonus fördelas enligt samråd mellan de två grupperna. Brigaden har rätt att utnyttja lastbilarna, bulldozern och traktorerna respektive 30 dagar, 150 timmar och 30 dagar. stad Fordons-grupp 26 000 yuan 20 5 Fruktodlingsgrupp 63 000 yuan 15 10 Anlägga terrassfält om sammanlagt 10 mu. Anläggn. ar b. grupp 30 000 yuan 20 10 Varje arbetande erhåller en mathållningsersättning om 0,80 yuan per dag mot att han själv håller sig med en iin majs och en iin hirs ger dag. Grönsakslag 8 500 yuan 25 10 Nudelfabrik 7 000 yuan 22 10 Kliniken 700 yuan 20 10 Kliniken är skyldig utföra de hälsouppgifter och de veterinäruppgifter som högre myndigheter ålägger den. Skogsvårdsgrupp Denna grupp si kvalitet och huri tall utöka skogsplariteringsområdet och verksamheten skall inspekteras och bedömas av partikommitté och brigadkommitté vid årets slut; område, avida planen uppfyllts eller överträffats och huruvida belöning eller straff skall utgå skall beslutas av de två kommittéerna i samråd.Femte arbetslaget

Det som för tjugo år sedan var Liu Lin arbetslag delades så småningom i Fjärde och Femte arbetslagen. Zhang Yusheng, 23 år, gick igenom skolan i Liu Lin och därefter i mellanskola i Yanan tre år. Han valdes till bokhållare för Femte arbetslaget år 1979.

- Huvudsakligen arbetar jag med jordbruk. Men jag har att föra böckerna för arbetslaget. Det gör jag på fritid. Ibland tar jag dock en eller två arbetsdagar till bokföringsarbetet. Tillsammans med mig arbetar en kassaförvaltare för laget. Det är Gao Bingyin. Han är mycket erfaren. Vi arbetar åt bägge grupperna.

- 1981 var totala inkomsten 40 502,45 yuan. Utgifterna 9 641,83 yuan. Resten delades ut till de arbetande enligt arbetspoäng. Bortsett då från 7 000 till 8 000 jin spannmål som gavs till 5 familjer med många familjemedlemmar och få arbetande. I princip går 5 % av bruttoproduktionen till brigadens ackumulationsfond och 2 % av bruttoproduktionen till brigadens välfärdsfond. De medlemmar vilka arbetar utanför brigaden är fortfarande medlemmar. Om de arbetar i fabrikerna till exempel betalar fabriken hela deras lön till arbetslaget och arbetslaget betalar dem därefter i arbetspoäng. Likaså betalas de personer vilka arbetar i de olika specialgrupperna. De kan få bonus och belöning från sina grupper men sin egentliga inkomst erhåller de i form av arbetspoäng från arbetslaget och arbetslaget erhåller betalt för deras arbetspoäng från specialgruppen. Detsamma gäller kadrer på brigadnivå. Högre kadrer är ju statsanställda. Men det finns en olikhet mellan vad arbetspoängen är värd på brigadnivå och vad den är värd på arbetslagsnivå. Det femte arbetslaget är nu uppdelat i två grupper. Arbetspoängen har något olika värde i dem. Den är ju beroende på produktionen. I grupp A är 10 arbetspoäng värda 2,55 yuan. I grupp B är 10 arbetspoäng värda 2,36.

På brigadnivå är 10 arbetspoäng värda 4 yuan. Det uppstår alltså en viss differens till lagets fördel. Men detta räknas icke som inkomst.

- I hela arbetslaget finns 103 arbetande. Det innefattar ocksåkadrer på brigadnivå och personer vilka arbetar i fruktträdgårdslaget. 30 bland dem räknas som fullvärdig arbetskraft och erhåller 10 poäng per arbetsdag. Det rör sig om män. En kvinna når upp till 7,5 poäng. De andra kvinnorna har 6,5 poäng per arbetsdag.

Tidigare hade laget ett bankkonto. Nu är detta uppdelat på grupperna. 1980 hade laget lånat ungefär 15 000 yuan för att köpa en traktor. Lånet är nu återbetalat. Räntan var ungefär 400 yuan. Laget äger fortfarande traktorn men inkomster och utgifter för den har delats upp på grupperna.

- När uppdelningen genomfördes hade grupp A 21 hushåll och grupp B hade 19 hushåll. Sedan dess har familjer delats upp och andra har gift sig och just nu har grupp A 25 hushåll och grupp B har 21 hushåll.

Li Qisheng inflikar:

- Det händer att folk vill byta från en grupp till en annan. I princip bör folk inte välja själva och bilda kotterier. Det kan bli farligt för sammanhållningen. Vi försöker också avråda. Egentligen bör frågorna uppskjutas till årsmötet och avgöras av brigaden. Men det uppstår ju olika problem. I Femte arbetslaget var det ledaren för den ena arbetsgruppen som inte kunde samarbeta med vissa personer. Han ville flyttas. Det gick brigaden med på. Nu går det bra och det är inga samarbetssvårigheter.

Om medlemmarnas arbete utanför brigaden säger bokhållaren för Fjärde arbetslaget Cao Ruwa:

- När det inte är säsong i jordbruket kan vi ju göra upp om annat arbete. I Fjärde arbetslaget har vi gjort upp med Yanan stad om att transportera grus. På det får vi in 1 000 yuan. Vi har också gjort upp om att skicka ut folk på vägbygge och vägunderhåll. På det får vi in 700 till 800 yuan. De betalar oss enligt de statliga taxorna för de olika arbetsmomenten och vi betalar medlemmarna enligt arbets-poäng som vanligt. Vi satte in 12 personer under 2 veckor. Vi tog sådana som inte var helt fullvärdig arbetskraft och kunde undvaras. Vi hörde talas om detta kontrakt, det var ett bygge för de centrala oljetanksanläggningarna. Vi får försöka höra oss för och snappa upp vad vi kan få tag i. Men anläggningsarbetslaget är något annat. De är högkvalificerade. Vi gör ströarbeten.

Gao Bingyin är kassaförvaltare i Femte arbetslaget. Han blev vald till kassaförvaltare i Liu Lin jordbrukskooperativ år 1955. Sedan harhan fortsatt på samma post under det jordbrukskooperativet först blev ett högre jordbrukskooperativ och sedan en del av en folkkommun och vidare under det att arbetslaget delades och han är ännu kassaförvaltare när det Femte arbetslaget sedan delats i två grupper.

— Jag gör samma arbete som jag alltid gjort. Det är det enda jag kan.

Li Qisheng säger:

— Massorna har stort förtroende för Gao. Han tillåter inget slarv. Han är fullkomligt pålitlig och tar ansvar för varje minsta korn av den kollektiva egendomen. Han avskyr slöseri.

Gao Bingyin säger:

— Man kan säga att det går bättre nu. Två grupper är bättre. Ty detta innebär att medlemmarna får en starkare ansvarskänsla. Förr när alla fick lika mycket var de inte så effektiva. Nu har värdet på arbetspoängen stigit. Nu när de två grupperna får konkurrera med varandra plöjer de bättre och är noggrannare med gödslingen.

Li Qisheng säger:

— Femte arbetslaget var det första som delades. Tredje arbetslaget behövde inte delas. Det fungerade så bra. Det var dock bara Tredje och Femte arbetslagen som uppfyllde produktionsplanerna. Första, Andra, och Fjärde arbetslagen skötte ogräsrensningen dåligt 1981. De gjorde blott 2 rensningar. I år när de delats upp har de redan rensat tre gånger och i något fall fyra gånger. Och uppdelningen visar sig också i större ansvarskänsla på annat sätt. I år har det varit torrt. Men när brigaden beslöt om åtgärder hade Femte arbetslagets grupp 1 redan bevattnat i 20 dagar. Nu får de arbetande mer betalt för den direkta arbetsinsatsen och det är ett tydligare samband mellan arbete och inkomst och det förbättrar arbetsmoralen.

Gao Bingyin säger:

— Det är arbetsintensiteten som ökat. Folk arbetar hårdare nu. Tidigare kunde det hända att folk kom till arbetet bara för att få arbetspoäng. De fick sina poäng för att de var där. Gjorde de så nu då skulle de kritiseras ty nu är allt beroende på arbetet och folk är inställda på att arbeta hårt för att få mer.

— Själv har jag en familj på fyra och alla arbetar. Nu får vi mer spannmål och mer kontanter. Jag hade tio poäng till för två år sedan. Då sades det att jag blivit äldre men fortfarande var mycket kunnig.Nu har jag 9,8 poäng. Min son som just i år börjat arbeta efter att han gått ut skolan, han misslyckades i inträdesproven till mellan-skolan, har 5,5 poäng, min dotter som är minbanlärare (”min” av ”renmin” som betyder folk, ”ban” som betyder sköta) - en lärare tillsatt och avlönad av brigaden - har 6 poäng och min hustru har 5 poäng. I år är vi fyra arbetande. Tidigare var vi tre. Inkomsterna var:

1978: 2 000 jin spannmål och 300 yuan i kontanter.

1979: 3 200 jin spannmål och 300 yuan i kontanter.

1980: 4 200 jin spannmål och 700 yuan i kontanter.

1981: 5 400 jin spannmål och 700 yuan i kontanter.

- Jag håller ett spannmålslager för ett eller två års förbrukning i reserv. Folk som vuxit upp i fattigdom som vi oroar oss alltid för katastrofer i framtiden. De gamla känner till hur livet varit men ungdomarna vet det inte och de är heller inte intresserade av att höra om det.

- Jag säljer grönsaker men inte spannmål från den privata jordlotten. I år har jag redan sålt två grisar på marknaden för 290 yuan. Samtidigt köper jag kött på marknaden när vi skall äta kött. Detta är en förändring under senare år. I stället för att lägga in köttet säljer vi det och köper färskt och magert kött. Vi säljer det feta och köper det magra. Vi köper också vete på marknaden för att få finare mat ibland. Jag tror att denna förändring där vi använder oss av marknaden och köper och säljer gäller nästan alla familjer.

- Jag har köpt cykel och två armbandsklockor. Klockorna är till barnen. Jag bryr mig inte om sådant. Klockorna är egentligen en prydnad. Ungdomar vill ha sådana smycken. Det rör sig om ett mode mer än ett behov. En symaskin skulle vi behöva men det finns inga bra märken att få. Billiga och dåliga märken är det gott om men de goda och hållbara märkena är det ont om.

- År 1975 när brigaden inledde arbetet med den nya byn blev min gamla grotta förstörd. Den låg i vägen. Jag erhöll 1 400 yuan i skadestånd och flyttade in i en av brigadens bostäder. Jag har ännu inte beslutat om jag skall bygga nytt själv eller köpa från brigaden så pengarna har jag inte rört. Om jag köper stengrotta med gård och avträde och svinstia från brigaden kan jag få den för 1 000 yuan som mest. Kanske jag dock bygger. Skulle kunna behöva tre eller fyra nya stengrottor. På banken har jag i alla fall 1 700 yuan.Li Qisheng skrattar och säger:

- Om det inte var några brigadledare här skulle du fått höra en helt annan siffra tror jag.

Alla skrattar.

(Banksekretessen är sträng. Brigaden kan icke skaffa några uppgifter om banktillgodohavanden för privatpersoner. Redan 1975 diskuterades detta. Bönderna antas ha betydligt större bankkonton än de vill uppge för ledningen.)

Gao Bingyin säger:

- Allt betalas nu efter arbete. Det skulle kunna skapa svårigheter för de familjer som saknar familjeförsörjare. Men vi löser detta på annat sätt nu. Vi försöker hitta på något lättare arbete att utföra åt de överlevande så att vi kan ge dem arbetspoäng. På så sätt råkar ingen i nöd med det nya systemet.

Li Qisheng säger:

- I det gamla systemet skyddades familjer med många munnar att mätta men få arbetande. De fick mer spannmål. Nu söker vi ge arbete åt barnen och förse familjerna med arbetspoäng i stället. Om vi hade gått in för systemet att göra kontrakt direkt med enskilda hushåll då hade dessa familjer fått det mycket svårt. De hade inte haft nog att äta. Därför anser vi att vårt system är bättre och mer utvecklat. Sådana familjer kan också syssla med grisuppfödning och få kontantinkomster från sin privata jordlott. Nu när vi utökat de privata jordlotterna från 100 mu till 600 mu i brigaden måste vi börja föra statistik över vad familjerna tar in på dem. Nu vet vi inte det. Men vi börjar planera för det. Annars blir ju vår bild av brigaden helt orealistisk.

Gao Bingyin säger:

- Ett problem under senare år har varit att det blivit svårt att bli av med överskottsspannmål för att få in kontanter. Det är ont om statliga silor och det är svårt med transporterna. Förra året när vi levererat vår kvot och även fyllt vår överkvot ville vi sälja mer. Men det fick vi inte. Då lyckades vi leta rätt på en annan brigad som hade plats i sin överkvot och kunde bli av med vår spannmål i deras namn. Men majs till exempel bör inte lagras mer än två år.

- I september månad 1981 föreskrev staten att alla folkkommuner skulle bygga siloanläggningar. Förr sålde vi till häradet. Nu skulle vi sälja till folkkommunen. Våra egna tre sädesmagasin ibrigaden har byggts i enlighet med gällande bestämmelser. De har ordentlig ventilation och inga råttor kan komma in. Där har vi plats för 260 000 jin för brigaden.

(Men då brigaden sålt ut sina reserver för att kunna distribuera mer finns nu blott 180 000 jin i reserv. Tidigare var magasinen fulla.)

— Vi har gjort en undersökning som visat att mer än hälften av hushållen har spannmålsreserver som täcker deras förbrukning under två år. Jag har till exempel 8 000 jin. 3 500 räcker för familjens behov under ett år. Vi anser att de enskilda hushållen tar väl vara på sin spannmål. Den förfars inte. I synnerhet inte nu när kylan kommer.EKONOMISK REDOVISNING FEMTE ARBETSLAGET

Tillgångar 1/11981 (före uppdelningen av arbetslaget).

Större kreatur (oxar, åsnor), 27 styck 10 350,00 yuan Mindre kreatur (getter, får), 108 styck 2 120,00 yuan 16 stengrottor 12 800,00 yuan Jordbruksmaskiner, 24 styck 7 453,75 yuan Jordbruksredskap, 185 styck 429,00 yuan Bankkonto 2 499,02 yuan Spannmålsreserv, 11 396 jin 1 392,83 yuan 37 044,60 yuan Skulder 1/11981 Banklån 9 300,00 yuan Tillgångar att dela 1/11982 51 232,31 yuan därav till: Grupp A 25 616,11 yuan Grupp B 25 616,11 yuan Grupp A Större kreatur, 12 styck 3 591,00 yuan Mindre kreatur, 46 styck 902,00 yuan 8 Stengrottor 6 400,00 yuan Jordbruksmaskiner, 13 styck 12 770,12 yuan Jordbruksredskap, 93 styck 215,00 yuan Bankkonto 1 041,58 yuan Spannmålsreserv, 5 698 jin 696,41 yuan Grupp B Större kreatur, 11 styck 3 430,00 yuan Mindre kreatur, 45 styck 882,00 yuan 8 Stengrottor 6 400,00 yuan Jordbruksmaskiner, 13 styck 12 952,11 yuan Jordbruksredskap, 92 214,00 yuan Bankkonto 1 041,58 7uan Spannmålsreserv, 5 698 jin 696,42 yuan Skulder 1/11982 Inga Produktionsutgifter för år 1981 ur 1980 års produktion: 3 615,24 yuan Produktionsutgifter för år 1982 ur 1981 års produktion: 2 869,19 yuanArbetslag 5, grupp A, resultat 1981

Jordbruksinkomst:

Total spannmålsproduktion, 111 202 jin 11 317,92 yuan Därav: Majs, 48 mu, 46 475 jin 4 275,70 yuan Vete, 44 mu, 12 553 jin 1 694,66 yuan Hirs, 52 mu, 23 217 jin 2 182,40 yuan Klibbig hirs, 25 mu, 8 369 jin 795,06 yuan Bovete, 6 mu, 653 jin 71,83 yuan Gaoliang, 8 mu, 5 132 jin 394,90 yuan Annat, 33 mu, 14 803 jin 1 903,37 yuan Denna skörd kom att utnyttjas på följande sätt: Jordbruksskatt, 1 738 jin 275,63 yuan Statsinköp, 3 420 jin 393,45 yuan Foder, 5 862 jin 622,13 yuan Utsäde, 4 853 jin 560,81 yuan Spannmålsreserv, 541 jin 61,52 yuan Till medlemmarna, 94 788 jin 9 404,38 yuan Animaliska produkter 549,82 yuan Därav: Ull 376,82 yuan Fårkött 110,30 yuan Fårskinn 62,70 yuan Bisysslor 5 154,32 yuan Därav: Inkomst av traktor 2 774,05 yuan Arbete utanför brigaden åt härad och stat 2 380,27 yuan Övrig inkomst 2 641,97 yuan Total inkomst 1981 19 664,03 yuan Utgifter för grupp A: Ränta på banklån 207,00 yuan Produktionsutgifter för jordbruket 896,53 yuan Utsäde 1 045,32 yuan Konstgödsel 586,74 yuan Bekämpningsmedel 30,00 yuan Vatten och elektricitet 71,75 yuan Utgifter boskapsskötsel 297,43 yuan Foder 281,93 yuan Bisyssloutgifter 1 387,76 yuan Därav: Drivmedel för traktor 639,05 yuan Reservdelar för traktor 497,87 yuanVägskatt 188,00 yuan Skatt 62,84 yuan Diverse utgifter 42,71 yuan Kontorsmaterial etc. för bokhållare och ledare 26,11 yuan Bidrag till kadrer för konferensbesök 16,60 yuan Totala utgifter 1981 4 847,17 yuan Återstår till distributionsfond för grupp A 14 816,86 yuan Avgår: Jordbruksskatt 275,63 yuan Bidrag till brigadens ackumulationsfond 1 652,11 yuan Bidrag till brigadens välfärdsfond 393,28 yuan Bidrag till brigadens distributionsfond 1 646,50 yuan Återstod att fördela 10 849,34 yuan Betalning från brigaden för medlemmar vilka utfört arbete som kadrer i brigaden eller arbetat i special- grupper som fruktodlingslag enligt 4 yuan per 10 poäng. 10 914,40 yuan Sammanlagt att fördela enligt arbetspoäng 21 763,74 yuan Antal arbetspoäng i grupp A under år 1981 85,348 10 arbetspoäng bli värda 2,55 yuan

(Märk att brigadkadrers arbete och medlemmars i specialgrupper arbete och arbete utanför brigaden räknas i gruppens arbetspoängvärdering och att fördelning sker därefter.)Särskillnader

Anläggningsarbetslaget har redan fullgjort sin kvot för i år. Det går med stor vinst. Ta Zhenyan säger:

- Jag blev ledare för anläggningsarbetslaget 1973. Med undantag för den tid 1981 då laget hade upplösts har jag fortsatt med samma uppgift hela tiden.

- 1979 bestod laget av 43 arbetande. Då byggde vi verkstadslokaler åt verkstadsgruppen. Vi tog också ett kontrakt på att bygga 6 stora tunnvalvshus åt kreditbanken för deras avdelningskontor i Liu Lin. Kontraktet löd på 12 000 yuan. Vi höll med virke för 300 yuan, sand för 400 yuan och kalk för 600 yuan. Det var ett svårt arbete. Till hälften rörde det sig om berggrund och till hälften om lös sand. Vi fick både hugga ut berg och lägga ordentlig grund. Det tog ungefär 2 000 arbetsdagar och gav brigaden ungefär 5 yuan per arbetsdag. Det var inget lönsamt kontrakt.

- Samma år arbetade vi med att bygga den stora samlingssalen och ett antal byggnader åt brigaden. Det året betalade brigaden till de olika arbetslag där vi erhöll tilldelning på våra arbetspoäng 5,30 yuan för 10 arbetspoäng. Jag tillhör Första arbetslaget. Där räknades då 10 arbetspoäng som 2,05 yuan. Det året höll Första arbetslaget fast vid en fördelning där vi först delade ut 80 % i enlighet med antalet familjemedlemmar och sedan delade de återstående 20 % i enlighet med arbetspoäng.

- 1980 byggde vi två mycket stora fruktmagasin åt staden Yanans fruktbolag. De var 60 meter långa vardera och 4 meter breda och 5 meter höga och ligger nedgrävda i jorden uppe vid terrasserna mot fruktodlingarna. De ligger nedgrävda för att temperaturen skall hållas konstant. Arbetet tog 2 000 arbetsdagar. Brigaden fick 60 000 yuan. Men det var ett för allt; arbete, sten, mark, förstörda träd. Då höll vi ännu fast vid samma system vid fördelningen inom Första arbetslaget.

- 1981 byggde vi tre tunnvalvshus åt brigaden uppe vid fruktodlingarna på våren. Sedan försökte vi skaffa kontrakt på någotarbete. Men det fanns inga kontrakt att få. Det fanns inget arbete. Då upplöste vi anläggningsarbetslaget och gick var och en tillbaka till sitt gamla arbetslag. Jag och de andra blev vanliga jordbrukare. Det året blev det mycket diskussion. På hösten avskaffades också fördelningsprincipen. Nu skulle det enbart vara arbetspoäng. Ingenting skulle längre lämnas ut annat än för arbetspoäng.

- I år återupprättades anläggningsarbetslaget och jag blev åter ledare och vi fick en bestämd kvot. Vi skulle ta in 30 000 yuan. Vi är nu 32 personer. Lyckas vi ta in mer pengar så tar brigaden 80 % av överskottet och vi får 20 % att dela på i laget. Skulle vi inte lyckas ta in 30 000 yuan så får vi avdrag. Men redan i juli månad i år hade vi fullgjort årets kvot. Nu går allt som överskott.

- På våren tog vi ett kontrakt för Yanan stad. De skulle bygga flervåningshus nere vi floden här. Vi utförde förstärkningsarbeten och invallning av

flodbädden. Det gav 20 000 yuan. Vi uppförde en skyddsvall åt brigaden. Det bokfördes enligt de statliga prisavtalen och gav 8 000 yuan. Vi utförde arbeten uppe i ravinen för 3 000 yuan. Vi hade satt in 5 000 arbetsdagar och tagit in 31 000 yuan.

- Nu har vi skaffat ett kontrakt med oljetanksenheten. Vi skall bygga murar. Vi skaffar nu in kontrakt från olika håll i närheten. Vi har gott rykte. Vi arbetar bra. Vi kan vårt arbete. Vi rekommenderas från den ena till den andra. Vi har också folk ute som letar kontrakt. Det är svårt att säga med hur mycket vi överträffar kvoten i år. Kanske fördubblar vi den.

Samtalet om verkstaden förs i en laddad atmosfär. Motsättningarna är helt tydliga. Mao Peixin är fåordig. Han varken ler eller ens bryr sig om att se på Li Qisheng. Han säger vad han anser nödvändigt och deltar därefter inte i samtalet. Men utanför samtalet, när han är hemma hos sig med familjen, är han som vanligt. Där är han glad och skrattande och stolt. Nu säger han bara:

- Jag har lämnat brigaden. Vi bara bor här. Min son arbetar i brigaden men jag är chaufför åt folkkommunen nu. Jag kör lastbil och transporterar konstgödsel och maskiner och annat till de olika brigaderna. En gång i veckan kör jag ner till Xian för att hämta gods. I och för sig är det ett intressant arbete. Jag är också statsanställd nu med 51 yuan i månaden. Jag är en fjärde gradens tjänsteman och har såväl trygghet som sjukvård och annat. Det var 1978 jag lämnade brigaden. Min lastbil kan jag ju reparera själv.- Här har väl mekaniseringen genomförts så som det varit möjligt. Sedan 1962 har det skett stora förändringar. Nu är det väl närmast transporter och bevattning det är fråga om.

Ma Yucai är fortfarande ansvarig för verkstaden. Han säger:

- Vi är ungefär lika många som förut; 25 personer. Några har gått och några har kommit. Vi har bytt en lastbil och skaffat en större och bättre. Vi har också skaffat ytterligare en traktor om 50 hästkrafter.

- Det kommer inte in några order. Vi försöker hitta olika utvägar. Vi gör möbler. Det är många familjer som köper möblemang nu. Vi har också fått ett kontrakt på järnsängar till en skola. Till de sängarna använder vi rören vi brukade tillverka sprinkleranlägg-ningar med. Vi försöker också hitta andra verksamhetsområden. Vi bränner kalk, vi hämtar grus åt staden. Där bygger man ju mycket.

- Vad som hänt är att vi får färre uppdrag. Tidigare arbetade vi ju som underleverantörer och gjorde delar av jordbruksmaskiner och liknande. Vi arbetade såväl åt vår egen brigad som åt andra brigader också med sprinkleranläggningar och sådant. Så kom den nya ekonomiska politiken. Småindustrierna vi arbetade åt var mindre lönsamma och fick färre order och så fick vi färre order.

- Särskilt sedan slutet av 1980 har det blivit svårare. 1980 tog vi allt som allt in en förtjänst på 42 000 yuan. 1981 blev den 28 000 yuan. Men 1981 fanns inget system med straff. I år har det också införts straff för medlemmarna av verkstadslaget om de inte kan ta in tillräckligt. Men vad är det för orsaker som gjort att vi inte visar någon förtjänst? Jo:

1) Hela nationens ekonomi befinner sig i omvandling. Detta påverkar vårt arbete.

2) Ansvarighetssystemet införs på olika håll. Detta skapar större effektivitet och gör konkurrenssituationen svårare.

3) Andra enheter är försiktigare nu och tar tillvara sina resurser och kommer med färre uppdrag.

- Vi kommer att analysera situationen mycket omsorgsfullt. Ty om nedgången i förtjänsten och om bristen på order inte beror på brister i planeringen eller dålig ledning eller illa utfört arbete då rör det sig ju inte om sådana subjektiva faktorer som skulle berättiga straff.

Li Qisheng ingriper och säger:- I fjol hade vi inga regler. Naturligtvis måste vi undersöka orsakerna till att verkstaden inte uppfyller sin kvot. Men det rör sig om såväl subjektiva som objektiva faktorer. Man har inte nämnt de subjektiva faktorerna. Det är dålig kvalitet på det utförda arbetet och dålig arbetsledning. Nu kräver alla beställare hög kvalitet. Kvoten är heller inte utarbetad på en slump. Den grundas på tidigare erfarenheter och grundliga studier. Fast naturligtvis om en ny grundlig undersökning skulle visa att det var objektiva faktorer enbart som betingade den dåliga lönsamheten då skulle det inte bli något straff.

- Brigadens ledning har ju haft denna fråga uppe flera gånger. 1979 hade vi en stor konflikt med verkstaden. Då kunde de inte säga att nedgången berodde på orderbrist. Då kom vi till den slutsatsen att verkstaden var misskött. Kvaliteten var låg. Arbetet illa lett. Organisationen dålig. Efter den kritiken bättrade verkstaden sig under år 1980. Den hade ju varit den enda enhet som gått dåligt 1979.

- 1981 var det dags igen. Det är oriktigt att säga att det bara beror på orderbrist. Det är dålig ledning också. Och illa utfört arbete. Men de var då inte den enda enhet vilken misskötte sig 1981. 4 arbetslag fick dåliga resultat. Detta berodde på olika uppfattningar om hur arbetet skulle bedrivas.

Ma Yucai säger:

- Vi tänker inte upplösa verkstaden eller minska antalet arbetande. Vi kan få nya order. Vi kommer att få order på underleveranser av delar. Naturligtvis är frågan om kunnig ledning och skicklighet i arbetet och maskiner viktig men i brist på annat är det bättre att bränna kalk än att inte göra någonting.

Li Qisheng säger:

- Egentligen skulle vi behöva lösa frågan om mekanisering av ogräsrensning och helt mekanisera skördearbetet. Vi hoppas kunna lösa frågan om mekaniserad majsskörd men tror inte det går med hirs. Det vi mest av allt skulle behöva nu är transportmöjligheter på sluttningarna.Det skall vara riktiga hjältar

Qiao Fengcong blev ansvarig för fruktträdgården 1972. Året därpå blev han vice partisekreterare och vice brigadledare. 1981 övertog han ansvaret för kulturfrågor och välfärdsfrågor i brigaden. Den tidigare ansvarige - Xue Sijun - var ju död.

— Förr byttes folk ofta ut. Ena året arbetade de med fruktträden och året därpå gjorde de något annat. Jag ansåg detta felaktigt. När jag blev vald till ledare 1972 ansåg jag att laget skulle vara stabilt. Sedan dess har vi haft samma ledning och samma tekniska ledning och samma personal. Någon gång ibland sker någon förändring. Sådana förändringar är ju naturliga under en tioårsperiod i ett arbetande lag. Men det händer dock inte ofta.

— Tidigare gavs inte tillräckligt med gödning och bevattningen var inte vetenskaplig. Därför växte träden dåligt. Under den senaste tioårsperioden gödslar vi bättre, såväl med komposterad gödsel som med konstgödsel. Vi har också lärt oss bevattningen. Detta kan vi genomföra just därför att vi

inte förändrar laget. Vi erövrar gemensamt erfarenheter och förbättrar alltså arbetet år från år. Antalet arbetande förblir detsamma. Vi är 42.

— Någon plan för utökning av fruktträdgården har vi inte. Men vi byter ut äldre träd. Vi övergår till bättre och mer givande sorter. Det är genom att höja kvaliteten vi ökar produktionen.

— Medlemmarna i laget har valts ut från olika arbetslag. Till dessa arbetslag betalar brigaden arbetspoäng för dem och från dessa lag erhåller de sin del av distributionen enligt arbetspoäng. Men de arbetar enbart med fruktträdgården. På vintern arbetar de med kompost och beskär träd och gör annat sådant arbete. Arbetet i fruktträdgården är inget säsongsarbete utan ett stabilt helårsarbete. Nu får de också bonus för sitt arbete i fruktträdgården. Det delas ut gemensamt inom laget. År 1980 var det en halv yuan per arbetsdag.

— I år är systemet något annorlunda. Men vi har bestämt ansvarigheten för två år framåt. Inkomsterna från fruktodlingen tillhör hela brigaden. Om det blir belöning eller straff för att målsättningenöverträffats eller inte uppfyllts så delas den av medlemmarna i detta speciallag men sin ordinarie inkomst erhåller de också i fortsättningen från det arbetslag de tillhör.

- Före Tredje sammanträdet 1978 hade vår högsta inkomst varit 60 000 yuan. Ibland var den 40 000 yuan. Sedan dess har den ökat.

1979 var den 80 000 yuan, 1980 var den 63 000 yuan, 1981 var den 65 000 yuan. Den målsiffra som beslutats för 1982 och som skall gälla även för 1983 är 63 000 yuan.

- Strax efter det att jag övertagit ansvaret för fruktträdgården blev jag vald till vice partisekreterare. Sedan dess har jag arbetat på samma sätt. Här i Liu Lin är den ledande gruppen stabil och enhetlig och den har så varit under mycket lång tid. Vi har inte behövt genomföra några stora förändringar.

- 1981 övertog jag ansvaret för kulturfrågorna. Tidigare ledde brigaden också skolan. Brigaden var ansvarig för skolarbetet och hade överinseende över undervisningen även om den följde allmänna läroplaner. 1980 övertog staten skolan och nu leds den av de statliga myndigheterna. Men 2 minbanlärare är kvar. De avlönas av av brigaden genom arbetspoäng från sina respektive arbetslag.

(På andra ställen höll nu dessa lärare som kom från arbetslag och brigader på att avskaffas. Där skulle enbart vara statliga lärare.)

- Men brigaden får fortfarande betala underhåll och reparationer av skollokaler, inredning och liknande. Från juli 1981 när jag övertog ansvaret för kulturarbetet till nu fjorton månader senare har brigaden fått lägga ut mer än 3 000 yuan för sådant.

- Vi har skaffat TV-apparater för att folk skall kunna följa vad som händer. Nu har vi 7 TV-apparater i brigaden. En av dem är privat. Det är Li Piyun som har egen TV-apparat. Folk samlas var kväll för att titta på TV. TV har fått en masspublik nu ute på landet.

- Men fortfarande är dock filmen det viktigaste. Vi köpte en bra projektor år 1972. Under högsäsong när det är mycket arbete i jordbruket har vi 2 föreställningar i veckan i brigaden, under övriga årstider har vi 5 eller ibland 6 föreställningar i veckan. Dessa föreställningar äger rum på olika platser så att alla får möjlighet att se film. Vi har två utbildade filmmaskinister. En ordinarie och en extra som kan rycka in när det behövs. De har båda fått gå kurs i Yanan. De tillhör Fjärde arbetslaget. Man kan betrakta den ordinariemaskinisten som en brigadkader. Brigaden betalar arbetspoäng för maskinisternas arbete till arbetslaget och arbetslaget tillgodoräknar dem dessa poäng i distributionen som i alla andra liknande fall.

— Vi väljer filmerna själva från filmdistributionscentralen i Yanan. Vi betalar 1,50 yuan i hyra för varje föreställning och med transportkostnad och elektricitet och underhåll av projektor kostar filmerna oss ungefär 800 yuan om året. Ibland vill man i Yanan att vi skall visa någon bestämd film men vanligtvis väljer vi.

— Det är ju så att folk i brigaden har en mycket bestämd smak. Många av de nya filmer som visas i staden tycker folk här inte om. Man vill inte ha sådana där kärleksfilmer. Bäst tycker man om krigsfilmer och andra filmer där det finns riktiga hjältar och där det är lätt att känna igen skurkarna. Men filmer om landsbygd vill man också se. Vi visar också dokumentärfilmer om jordbruk och jordbruksfrågor.

— Mest är det kinesiska filmer men koreanska filmer är också mycket omtyckta. Vi har dessutom visat jugoslaviska och rumänska filmer om krig och industri.

— Det är inte så lätt att få de krigsfilmer folket vill se. Det är lång kö på dem och filmdistributionscentralen sänder ut dem i tur och ordning. De är ju de mest eftersökta. Kärleksfilmer av nytt slag kan man alltid få. Men sådant vill folk inte se.

— Brigaden har ingen orkester eller teatergrupp men ungdomsförbundet arbetar med sådant. Några ungdomar är duktiga på att sjunga och spela. Mao Peixins äldste son är faktiskt en riktigt god sångare. Ungdomsförbundet arbetar med att sätta upp lokaloperor på traditionella melodier. Under vårfesten ordnas också stora tillställningar. i Yanan stad numera. Mängder med lyktor och långa ringlande danståg av yanggedansare. Brigaden är med att betala. Dit går då alla.Skolan

Yin Gaoan gick ut seminariet i Yanan 1960. Nu är han lärare och partisekreterare i Liu Lin skola. Det är en femklassig skola.

- 98 % av barnen i skolåldern går i skola. 2 pojkar stannar hemma för att se efter småsyskon. 2 åttaåringar är sent utvecklade och har ännu inte börjat skolan. 2 fick lämna skolan i klass 4 på grund av efterblivenhet. Av de 39 vilka gick ut femte klass våren 1982 kunde 35 gå vidare till mellanskolan. De 4 som misslyckades i inträdesproven hade svårt för sig. Men föräldrarna ville att de skulle gå vidare. Förr gick alla vidare men nu har vi prov som sållar bort sådana som inte kan fortsätta.

- Alla barn vill nu gå vidare och studera. Också alla föräldrar vill det. Men frågan om intelligensen avgör. Bristande begåvning sätter gränser. Intelligensen måste vara den utslagsgivande faktorn vid intagning till högre utbildningsanstalter.

- Förr var barnen trögare. Nu är de mer begåvade. Men det är en stor olikhet mellan barn i staden och barn på landet. På landet blir barnen mer efter. Det är inte bara så att det finns förskolor i staden och att skolorna i staden är bättre, också föräldrarna kan hjälpa till mer. Här på landet kan föräldrarna knappt hjälpa sina barn i första klass. I staden kan de hjälpa sina barn även på mellanskolenivå.

- Lärarens status är nu högre. Sedan Tredje sammanträdet läggs större vikt vid de intellektuellas behov. Också de pedagogiska metoderna har förbättrats och nu planeras studierna bättre.

(Läroplan och undervisningsmetoder verkar vara ungefär desamma som 1962. Den nuvarande överläraren är också densamme som var överlärare 1954-1958. Undervisning om världen utanför Kina förekommer inte. Möjligtvis har gymnastik och idrott skurits ned. Elever i klasserna, 1, 2, och 3 betalar en terminsavgift på 2 yuan i terminen. Klasserna 4 och 5 betalar 2,50 yuan i terminen. Därtill betalar varje elev 1 yuan var vinter för uppvärmning av skolan. För pennor, pennvässare, suddgummi, linjal betalar varje elev1 till 2 yuan. Papper och skrivböcker kostar 0,50 yuan per termin ungefär. Böcker och undervisningsmaterial kostar 1 yuan i terminen för de lägre klasserna och 2,04 yuan i klass 5.

De två minbanlärarna hoppades kunna komma in i seminarium och få examen som riktiga lärare. Det fanns inte längre några disciplinsvårigheter. Undervisningen skedde enligt traditionell metod. Alla barn läste högt i kör.)Landsbygdsläkare Wang Youneng

Wang Youneng har åldrats, håret har börjat gråna. Han talar med stort lugn, han är mycket respekterad. Han är omtyckt och när han uttalar sig om hälsovården gör han det med stor självsäkerhet:

- 1969 upprättade vi kliniken här. Till år 1981 betalade medlemmarna 1,50 yuan om året och 0,05 yuan i registreringsavgift vid besök och all vård var i övrigt avgiftsfri. Vi diskuterade även att ta bort också dessa avgifter. Sedan infördes ansvarighetssystemet och kliniken skulle gå med vinst och varje behandling skulle bära sina egna kostnader och därtill ge överskott.

- Våren 1982 diskuterades detta mycket av massorna och hälso-vårdsarbetarna. Detta nya system fungerade inte alls. Det var ett dåligt system. Partiet och massorna var helt överens om detta. Vi hade prövat systemet och fakta visade att det var fel. Den gamla metoden var riktigare. Det beslöts att från och med 1983 skulle Liu Lin brigad återgå till den kooperativa medicinen.

- Fördelarna med den kooperativa medicinen är mycket stora. Huvuduppgiften för all hälsovård måste ju vara att förebygga sjukdom. Med det kooperativa systemet kan vi fördela resurserna riktigt. Vi är nu 20 hälsovårdsarbetare på olika nivå här i brigaden. Alla de sex arbetslagen och alla de olika specialgrupperna får hälsovård. Mellan sju och åtta gånger om året genomför vi allmänna skyddsåtgärder. Vi vaccinerar mot difteri och kikhosta, encefalit och mässling typ B. Mot polio ger vi piller. Därtill kontrollerar vi avträden och svinstior och ser till att den hygieniska standarden uppehålls och förbättras.

- Att den kooperativa medicinen är det rätta svaret är jag övertygad om. Ty år 1969 hade vi ungefär 10 eller fler besökare var dag till kliniken. Nu är det 4 eller 5. Skälet till detta är att vi i den kooperativa medicinen två gånger om året besöker och undersöker varje hushåll. Vi undersöker var och en. Det innebär att vi kan vidta åtgärder i tid. Vi kan förebygga många sjukdomar som med ett profitsystem för sjukvården skulle utvecklas till verklig och allvarligsjukdom innan patienten kom till läkare.

- En annan uppgift för den kooperativa medicinen är att hjälpa medlemmarna med familjeplanering. Vi propagerar sena äktenskap och få barn. Männen bör inte gifta sig förrän vid 25 år och kvinnorna inte förrän de blivit 23.

- Det finns i brigaden 198 kvinnor i barnafödande ålder. 168 bland dem är fertila. Av dessa har 10 steriliserats, 72 använder spiral, 51 använder piller och 14 använder kondom eller liknande. 89 % av paren vidtar skyddsåtgärder.

- Vi förespråkar ett barn i familjen nu. Om kvinnan blir havande en andra gång rekommenderar vi abort inom tre månader. Den utförs i folkkommunens sjukhus. De kvinnor vilka genomgår abort får 14 dagars ledighet. Under denna tid tillgodoräknas de sin vanliga arbetspoäng. Ledigheten är alltså betald av kollektivet.

- Nu har vi också börjat en aktiv anti-rökkampanj. Fast luftföroreningen har blivit mycket svårare. Den har medfört fler fall av övre luftvägsinfektion. Särskilt barnen är utsatta. Cementfabriken har börjat vidta åtgärder för att minska utsläppet.

- Magsjukdomar och tarmsjukdomar har minskat. Det har flera orsaker. Dels har kosthållet blivit bättre. Vi har förordat en modernare diet. Dels har vattnet blivit renare och den allmänna hygieniska standarden har höjts. Det beror på de kampanjer vi genomför. Fyra gånger om året har vi kampanjer för renlighet och gott vatten och kamp mot smuts och flugor. Vi tillsätter också jod nu till det salt som säljs här i trakten. Men barnen har fortfarande svårt att iaktta renlighet och lära sig att inte stoppa saker i munnen och därför förekommer mask och parasiter hos dem. Det söker vi förebygga med uppfostran. Vi går till skolan och talar om vikten av renlighet och visar bilder på olika sorts parasiter man kan få i sig om man inte är försiktig. De som blivit infekterade får maskmedel.

- En god sak under senare år är att fortbildningen för oss inom hälsovården har systematiserats. I varje lag finns ju hälsovårdsarbe-tare. De har fått en enkel utbildning i första hjälp och liknande. De kan nu gå på kurser och vidareutbilda sig och efter en examen blir de barfotaläkare som kan ta hand om olika enklare sjukdomar och lära sig vilka fall de kan klara själva. Examen genomförs av häradet och omfattar såväl skriftliga prov och muntliga förhör som praktik under överinseende av examinatorer.- Barfotaläkarna kan sedan fortbilda sig till landsbygdsläkare. Det innebär att man når högre fackskolenivå. Själv genomgick jag denna undervisning här på sjukhuset i häradet. Det var teoretisk undervisning och sjukhuspraktik under längre tid. Examen gällde sedan mest frågor om diagnostik. Jag fick ta emot fall och undersöka och föreskriva behandling under överinseende. Jag gick fyra årliga enmånadskurser. Dessa studier har hjälpt mig mycket. De har givit mig mer säkerhet och mer insikt. Jag följer också regelbundet Shaanxi medicinska tidskrift. Den kommer en gång i kvartalet och redovisar både nya rön och beskriver olika fall. Som landsbygdsläkare har jag nu också till uppgift att handleda och hjälpa hälso-vårdsarbetarna i deras fortbildning.

- I år har Yanan stad inrättat en medicinsk högskoleutbildning som omfattar sex månader till ett år och är avsedd för erfarna landsbygdsläkare. Vi landsbygdsläkare har gjort upp en plan för hur vi i tur och ordning skall kunna fortbilda oss där. Efter genomgången examen blir man sedan praktiker. I de större städerna finns sedan högre utbildning för sådana som går vidare.Med elva grottor har familjen det bättre

Fu Haicao säger:

- Vi har det bättre. Nu har familjen elva grottor. 4 jordgrottor och 7 tunnvalvshus av sten. Vi har också byggt ett hus. Jag sköter hästar och åsnor i Femte arbetslaget. Jag har 10 arbetspoäng om dagen och vi är tio i familjen och alla tio arbetar och livet blir bättre och bättre.

- Nu har jag 12 barnbarn. Min gifte son har 6 barn och min gifta dotter har 6 barn. Av de tolv barnbarnen är 5 pojkar och 7 flickor. Det är mest för barnbarnen jag sjunger. De kommer till mig och ber mig sjunga. När jag sjunger då kommer också andra barn för att lyssna. Ibland ber man mig sjunga för brigaden också. Men mest sjunger jag som sagt för mina barnbarn.

- Vissa av barnbarnen går i skolan, andra är ännu för små och är hemma. I år byggde vi 4 stengrottor. Förra året tog vi in 6 000 jin spannmål och 1 000 yuan i kontanter. Därtill sålde vi grönsaker för 200 yuan från den privata jordlotten och sålde två grisar för 300 yuan och lade undan 2 000 jin spannmål för att ha i reserv och pengar på banken har vi också. Vi äter våra egna grönsaker och våra egna grisar och familjen håller ihop och det går rätt bra allting.

Luo Hanhong är nu sedan 1979 ledare för Andra arbetslaget. Han summerar erfarenheterna av de senaste årens omläggning av jordbruksarbetet:

- Vi plöjer djupt och gödslar med 2 000 jin kompostfolkskit och kodynga och fårspillning - samt 30 jin fosfat och 30 till 45 jin nitrat per mu. Detta har vi funnit vara det rätta. Vi kan säga att kostnaderna nu blir högre men skörden blir också den större. Det lönar sig. Vi har nu fått hela Yanan att övergå till bättre vete och nya metoder. Det rör sig om 800 000 mu som brukas med ny teknik. Det är ju så att om folk ser att en metod ger gott resultat då accepterar de den även om den innebär lite mer arbete och lite större omkostnader. Ansvarighetssystemet innebär att vi själva kan bestämma mer. Brigaden sätter bara ett mål.— Jag har nu fem barn. De tre äldsta arbetar i jordbruket, pojken som är 19, flickorna som är 17 och 15. Flickan som är 11 pojken som är 8 går i skolan. De två äldsta är nu redo att gå in i ungdomsförbundet. Att barnen arbetar i mitt arbetslag gör ingen skillnad. När de sköter sig berömmer jag dem som andra och när de inte sköter sig kritiserar jag dem som andra.

— I hemmet studerar vi så att barnen bättre skall förstå samhället. Vi har i vår familj sedan i mars i år iakttagit de fem tonvikterna:

Tonvikt på anständighet (civilisation, kultur).

Tonvikt på hygien.

Tonvikt på ordning (allmänna ordningen).

Tonvikt på artighet, hövlighet.

Tonvikt på moral.

Samt även studerat de fyra renheterna:

Renhet i sinnet.

Renhet i språket.

Renhet i uppförandet.

Renhet i omgivningen.

— Av sig själva vet ju inte ungdomar hur de skall uppföra sig. Det är hemmens uppgift att ge dem en moralisk grund att stå på. Det gör vi i denna kampanj för socialistisk etik.

— Vi bor fortfarande kvar i samma gamla grottor. Men vi har låtit förstärka de fyra grottorna med balkar. Nu kommer vi dock att bygga nytt. Jag har redan låtit göra och bränna 30 000 sten tegel. Vi skall bygga tunnvalvshus av tegel. Vi skall bygga 5 sådana hus. Det har vi pengar till. Jag har också lagt undan 4 000 jin spannmål. Jag har gett min hustru och min äldste son var sin armbandsklocka. Jag har köpt cykel och radio. I fjol köpte jag två stora skåp och en ordentlig byrå. Jag väntar med att köpa symaskin till dess jag kan få ett gott märke. Det är ju så att det nu finns gott om cyklar och symaskiner i affärerna och folk har också gott om pengar men de cyklar och symaskiner som finns att köpa är av dåliga och lokala märken. Folk ser ner på sådana som köper sådant. Det är som med riktigt tyg och hemvävt tyg. Ingen vill gå i kläder av hemvävt tyg. Den som gör det ser man ner på. När det gäller cyklar och symaskiner är det likadant. Priset spelar ingen större roll. När det gäller cyklar skall det vara en riktig Flygande duva från Shanghai eller åtminstone en Evigheten. Annars kan det vara.Personer och skeenden

Under åren före kulturrevolutionen hade två ungdomar från Liu Lin gått till högskolestudier. Ingen av dem från själva Liu Lin arbetslag. Under kulturrevolutionen sändes två arbetar-bonde-soldat- studenter från Liu Lin brigad till högskolestudier. Liu Deqin och Cao Zhenguis dotter Cao Aiping som studerade vid Xians telekommuni-kationsinstitut.

Under åren efter 1976 hade sju ungdomar gått vidare till högre studier; därav hade tre redan utexaminerats. Av de sju ungdomarna var tre från själva Liu Lin; från familjer som beskrivits i tidigare rapporter:

Feng Changyes dotter Feng Guangling hade utexaminerats från Yanan medicinska högskola;

Gamle sekreterarens, Li Youhua, son Li Haifas son Li Zhigang gick nu på Xian högre tekniska mellanskola.

Liu Zhenrongs och Li Yangqins (Husmodem) dotter Liu Lancun hade gått på seminariet i Yanan och arbetade som förskolelärare.

Av de sex personer från Liu Lin brigad som nu är kadrer utanför Liu Lin i parti eller stat var fyra kadrer redan 1962. De har dock stigit till högre befattningar:

Li Haijun var ansvarig för Liu Lin Folkkommuns kreditkassa år 1962, han är nu vice direktör för Yanans byggnadskontor;

Li Haizhen var ledare för Liu Lin härads jordbruksredskapsfabrik och är nu direktör för Yanans skogsforskningsinstitut;

Ren Tewan som var partisekreterare vid Yanan krukmakeri är nu partisekreterare i Yuanlong folkkommun;

Xue Tongli, Tian Guihuas man som var partisekreterare vid kolgruvorna i Yanan är nu avdelningsdirektör vid den statliga anlägg-ningsarbetsbyrån i Yanan.

Tre personer från Liu Lin har under dessa tjugo år gått från politiska uppdrag i brigaden till befattningar som politisk kader:

Feng Changye är nu vice partisekreterare i Liu Lin folkkommun;Cao Zhengui är nu partisekreterare i Dadelträdgårdens folkkommun;

Liu Deqin är vice borgmästare i Yanan.

(Den unga entusiastiska lärarinnan Wang Shijie från 1969 är nu fabriksarbetare i Xian för övrigt.)

Det är en stabil brigad i en stabil folkkommun i ett gammalt befriat basområde där de politiska förhållandena är fasta genom åren. Liu Deqin med vilken jag hade så hårda diskussioner 1969 -då var hon ju som Cao Zhengui sade på den tiden ännu rätt naiv och oerfaren - hämtar mig i brigaden för att äta middag och gå på bio med de ledande kadrerna i Yanan. Hon säger:

- Jag har ofta tänkt på våra diskussioner 1969. Nu förstår jag bättre. Jag har ofta diskuterat med kamraterna om detta sedan.

(Hon tog upp frågan vid middagen igen. Då inflikade borgmästaren att så var det. Hon hade flera gånger resonerat med dem om dessa diskussioner.)

- I oktober 1970 rekommenderades jag till Qinghua-universite-tet i Beijing. Där studerade jag tre och ett halvt år och utexaminerades 1974. Vi kadrer skulle återvända till de orter vi kom från och 1975 kom jag hit tillbaka. Jag blev partisekreterare i en förortsfolk-kommun och fortsatte med den uppgiften till 1978 då jag valdes till vice ordförande i Yanans revolutionskommitté. Nu när revolutions-kommittén omvandlats till folkregering är jag vice borgmästare med ansvar för utbildningsfrågor, kulturfrågor och hälsovårdsarbete.

- Vi har otillräckligt med förskolor. I Yanan har vi 2 daghem för lite äldre barn och 1 daghem för spädbarn. Vi försöker nu uppmuntra olika institutioner och arbetsplatser att satsa pengar på att öppna daghem. Men det är inte alltid så lätt.

- I en arkeologisk undersökning som vi nu genomför över hela Yanan län har vi kunnat kartlägga buddistiska grottor och monument. De finns i varje folkkommun. Det är viktigt att få dem förtecknade.

I det mottagningsrum vi sitter fylls fondväggen av en stor bild av Mao Zedong. Det är en gammal bild. Hemma hos vissa äldre bönder i Liu Lin hade jag sett bilder av Mao Zedong. Men detta var det enda stora Mao-porträtt jag sett i en offentlig lokal under denna resa i Kina.

Partisekreterare Yang Chunrong sade:- Ja, vi har stabila kadrer här i Yanan men det är nu nödvändigt att fostra unga kadrer. Den viktigaste uppgiften blir att skola nya kadrer på gräsrotsnivå. Yanan skall förbli ett jordbrukscentrum med blott viss industri. Vi genomför nu de nödvändiga omläggningarna. Förutom jordbruk blir boskapsskötsel och skogsbruk våra huvudnäringar. Till stöd för dessa skall vi upprätta högre jordbruksteknisk utbildning här. Vi skall inrätta ett antal skolor.

- Järnvägen kommer att byggas. Den är blott tillfälligt uppskjuten på grund av den allmänna ekonomiska omställningen. Men det betyder blott att denna järnvägslinje senarelagts något. Vi fortsätter vår planering. Den nya stationen kommer att byggas under Liu Lin. Alla planer finns redan utarbetade.

- Det är väl ännu lite oklart vad som kommer att ske med Liu Lin i framtiden. Brigaden ligger ju åt väster till och är inte riktigt lämpad för grönsaksodling. Troligen blir den en servicebrigad åt staden. Man kan förutsätta att den kommer att fortsätta med fruktodling och även till en del bli ansvarig för stadens köttförsörjning.Samtal i huvudstad

På väg till Beijing är landsbygden ett panorama utanför tågfönstrets ruta. Byar långt borta syns länge; kanske en minut. Byar nära kommer in från vänster och försvinner mot höger. Hjulen dunkar skenskarvarna och vagnen kränger i kurvorna och hela tiden byar och fält och nya byar och enstaka träddungar och här och där en kanal som skär över blickfältet för att sedan åter försvinna och grupper av män vilka lyfter blicken och ser mot tåget. Ett ögonblick skymtar deras ansikten, så är de åter borta.

I några av dessa byar är det kanske som det var i Fengyang härad förut. Eller som man berättade för mig att det varit. Jag förstod aldrig och förstår fortfarande inte varför det skulle vara så dåligt där. Jag kan tänka mig olika förklaringar men jag vet inte tillräckligt för att begripa. Dock hörde jag tillräckligt för att undra om framtiden. Föreställningen att folk som har det fattigt och svårt som de flesta hade det nu i Fengyang härad skulle gripas av entusiasm och framtidstro därför att några blev rika och så smittas av exemplets makt och själva berika sig är med säkerhet en vanföreställning. Särskilt när de nyrika exemplen är partimedlemmar och samma personer som de vilka nyss var arbetsledare och bokhållare och ledning i kollektivet. Men kanske var problemet att bönderna i Fengyang härad var lata? Fast jag har svårt att riktigt tro på bönders lättja. Att folket latar sig är en uppfattning som - för att tala med Mao — skvallrar om en mycket bestämd klasståndpunkt. Men de kanske inte fann det meningsfullt att arbeta tidigare? Eller de kanske nu är så illa tvungna att gå upp och gå till åkrarna några timmar tidigare på morgonen och gå hem för att äta och sova några timmar senare än förr. Nog finns det gamla beprövade sätt att få folket flitigt. Men sådant brukar sluta illa för somliga däruppe.

Om det inte finns något oförklarat och dolt och om det system som nu utarbetas i Fengyang verkligen blir det system som skall drabba de 800 000 000 på Kinas landsbygd då tror jag nog denbittre gamle veteranen får rätt. Men hur och när och under vilka fanor det kan ingen då veta.

Från en brigad i Kina vet jag tillräckligt mycket att kunna se mönstret tydligt. Det finns andra brigader som liknar Liu Lin. Det vet jag. Jag har till exempel denna resa också besökt Fenghuo brigad. Den ligger också i Shaanxi men nära Xian. Till skillnad från Liu Lin har den under olika tider varit ett nationellt föredöme. Jag har besökt den förr. Också där satt det bilder av ordförande Mao Zedong hos kadrerna. Mao hade ju också själv visat intresse för Fenghuo redan på femtiotalet. Där anpassade man sig efter den nya jordbrukspolitiken men gjorde det utan överdrifter. Och huvudgatan i byn - som nästan var en småstad - hette fortfarande Antire-visionistgatan. Namnet hade gatan fått 1975 när brigaden lärde av Dazhai och med egen kraft byggde upp kollektivet till folkets tjänst. Det var en rikare brigad i ett rikare jordbruksdistrikt än vad Liu Lin brigad är. I Fenghuo hade bönderna börjat skaffa TV-apparater. Man hade också börjat med kvoter och med specialkontrakt men kollektivet fanns kvar. Fast jag kan inte säga mycket om hur de inre motsättningarna utvecklats. Dock - om en stor del av de byar som drog förbi i en tillsynes ändlös procession utanför tågfönstret var som Liu Lin eller som Fenghuo, eller åtminstone hade stora likheter med Liu Lin och Fenghuo då tror jag inte den bittre gamle veteranen har rätt. Då behöver man inte börja från början. Det kan finnas sämre eller bättre folk i ledningen för kollektiven och lösningarna kan komma att se olika ut men efter denna' tid av ökad distribution kommer då oundvikligen en ny period av masskampanjer och ackumulation. Kanske inte i samma former som 1959-1960 eller 1968-1970 men med motsvarande drivkrafter bakom sig. Det finns då tillräckligt många som kommer att kräva att man går samman för att organisera bevattningssystemet bättre (som 1959-1960) eller som kommer att kräva gemensamma investeringar för mekanisering och anläggningsarbeten (som 1968-70). De ideologiska klädnaderna blir säkert annorlunda men den stora och förnuftiga tanken bakom Det stora språnget eller Kulturrevolutionen kommer att vara ledande.

Men det kan också vara så att det som nu pågår är en ny klassdifferentiering på landsbygden och att ledningen faktiskt varit så usel som ledningen i Fengyang måste ha varit och att vad vikommer att se blir en ny uppdelning i en halvsvulten och onödig fattigbondemassa och en handfull miljoner framgångsrika - och därmed även rika i annan mening - bönder av ny typ. Kanske de till och med - som städernas hantverkare kommer att

tillåtas/tvinga sig till rätten - att ha två hjälparbetare och fem lärlingar. Från den stora jordproletära fattigbondemassan.

Utanför tågfönstret drar byarna förbi. Här och där lyfter männen blicken från åkern och ser mot tåget. Jag skymtar deras ansikten ett helt kort ögonblick. Sedan är de åter försvunna.

Från maktens centrum är perspektivet annorlunda. Det vet jag. Men det är inte uppifrån man kan skaffa sig överblick. Där skiftar synen med de olika maktkonstellationerna. Jag har läst vad ledarna säger och skriver. Jag har också samtalat med ledare och hört nyanser. Hört sådant som inte alltid skrivs. Eller inte än skrivs. Eller inte längre. Det kan finnas ledare med annan syn än den officiella men det får vi i så fall veta i morgon eller nästa år eller årtionde eller — om dokumenten inte förfalskas - så får historikerna veta det om hundra år.

Men det är inte ledarna som avgör. Deras politik och deras beslut styr inte utvecklingen. De är symptom. De förstärker tendenser. Den ende politiske ledare som varit ledande i verklig mening detta århundrade var Mao Zedong och han var det inte i kraft av sina politiska och militära beslut (som i och för sig var viktiga även de och som spelade en stor roll på det plan där politiska och militära beslut spelar roll) utan genom att han förmådde samla upp och ge form åt enkla och efteråt tillsynes helt självklara tankar och önskningar. Hans var den stora metoden. Den som heller inte kan fångas i en dogm.

Här skiljer jag mig medvetet från det som nu i Kina sägs om Mao Zedongs verk och om maozedongtänkandet. Jag anser att det Mao Zedong står för är en maoism; inte bara en tillämpning av marxis-men-leninismen på de konkreta kinesiska förhållandena. Att hans tänkande hade med de konkreta kinesiska förhållandena att göra är en självklarhet. Annars hade det varit värdelöst. Men han var nyskapande så som Marx varit på sin tid. Att Mao såg på sådana som ville bli maoister och därför förklarade sig icke maoist är inte konstigare än att Marx såg på sin tids marxister och menade att han själv i varje fall inte var någon marxist. Men både Marx och Mao represen-terar nya kvaliteter. Frågorna ställs olika före Marx och efter Marx liksom de måste ställas olika före Mao och efter Mao.

Men detta diskuterar jag inte i Beijing. Man vet att jag är av denna uppfattning. Jag känner den officiellt fastslagna sanningen om Mao Zedong. Jag anser den osann. Man vet detta och jag vet att man vet det och det finns inget att säga. Jag kan ju inte slå fast någon sanning vare sig i Beijing eller någon annanstans och i Beijing är det åter så som före kulturrevolutionen att sanningar läggs fast och betraktas som sanna efter klubbslaget.

Jag talar med en gammal vän. Vi har känt varandra i trettio år. Min vän är inte partimedlem och har aldrig varit det. En patriotisk och progressiv kinesisk intellektuell; en sympatisör som stått partiet nära i fyrtio år.

- Efter befrielsen dansade vi på gatorna. Åh vad vi dansade och var lyckliga.

Men det är längesedan nu och min vän undrar om jag inte kan skaffa uppehållstillstånd och arbetstillstånd i Sverige åt några släktingar. De är redan högutbildade. Tekniker på högskolenivå:

- Sverige kan väl ha användning för dem.

- Är de arbetslösa? frågar jag.

- Nej inte är de arbetslösa, inte med den utbildningen men de skulle tycka det vara trevligt att arbeta i Sverige eller USA.

Min vän hatar kulturrevolutionen. Inte för att den drabbade familjen fysiskt med hugg och slag eller stölder; det gjorde den inte. Zhou Enlai beskyddade för övrigt själv familjen då den var värdefull för Kina och min vän behövde aldrig gå på kaderskola eller ens flytta från sitt hus i Beijing. Men kulturrevolutionen innebar att några släktingar fick arbeta på landet under en följd av år.

- Deras utbildning försummades. En av dem kom inte in på universitet sedan. Kvällskurser vill han inte gå. Han har blivit chaufför.

Det är första gången på många generationer någon i den familjen har blivit annat än intellektuell och ämbetsman. Kulturrevolutionen förnedrade familjen som intellektuell familj och förvandlade en av dess yngre medlemmar till arbetare. Det förlåter min vän aldrig. Och det är Mao Zedong som inte förlåts.

- Det var han som bar ansvaret.

Jag berättar om Liu Lin och om arbetet där och om kadrerna och om stabiliteten.- Vänta du bara. De kommer att rensas ut. Sådana som var med under kulturrevolutionens tid kommer att sopas ut med järnkvast. Partiet kommer att inleda en verklig utrensning nu. Äntligen skall de bort!

Jag försöker säga något om hur Liu Deqin utvecklats men min vän säger bara förnöjt:

— Ja, sådana kommer att rensas ut. Hon kommer att få gå tillbaka till åkrarna!

Dock är min vän en nära vän och en gammal vän och vi borde kunna tala med varandra. Men inga ord når fram och inga argument. Min vän är intellektuell och hatar.

Jag träffar författare. Vi dricker vin. Vi äter och pratar. Jag har läst något av vad de skrivit och de är inte dåliga men de skriver inte om det folk jag träffat och lärt känna under åren och mest talar de med mig om PEN-klubben och olika PEN-författare och olika PEN-möten runtom i världen där de varit eller dit de skall.

Jag undrar hur de skildrar den kinesiska verkligheten och jag berättar om flickan som drömmer om att få gå i skola men måste stanna hemma och sköta sin sjuklige far och gifter sig med en man som flyttar hem till fadern och tar hand om honom och nog är snäll men inte intresserad av vad hustrun drömde om som flicka och om hur hon får barn och drar den tunga kvarnstenen och tänker på hur barnen skall få det och hur barnen sedan alls inte bryr sig om skolan utan blir lata elever och inte ens duktiga jordbrukare och jag vet ju detta ty jag har känt henne under tjugo år och hört om detta. Jag frågar om de skildrar sådana öden och hur de gör det. Men man skrattar bara lite förläget och säger:

— Ja det finns sådana där efterblivna områden där sådant kanske sker. Men om du hade rest till brigaderna utanför Beijing och Shanghai hade du sluppit se det. Här kan alla gå i skola och utbilda sig till vad de vill.

Jag berättar andra historier. Jag berättar om den lille kontrarevolutionären och om hur han höll sig undan men hämtades till läger och sedan kom tillbaka och hur han höll på att trassla sig upp genom att vara tjänstvillig när det kom en ny kampanj och om hans sons bitterhet och om hur han

återfått sina politiska rättigheter men att de gamla motsättningarna fanns kvar och man säger:

- Alla gamla etiketter har tagits bort men det finns naturligtvissådana som fortfarande är fast i ultravänstertankar och inte tänkt om när det gäller personer som tidigare getts etikett av ett eller annat slag.

Efter ytterligare ett par försök ger jag upp. De är inte intresserade. De är inte ens intresserade när jag berättar om vad folk i Liu Lin tyckte om de nya filmerna, de som handlar om kärlek och hur vackra unga människor åker vattenskidor och annat. (Jag gick ju på bio i Yanan och såg sådana filmer med kadrer och bybor från Liu Lin och deras ansikten var som huggna i sten. De log inte åt några av skämten om kärleken mellan odågan på fabriken och direktörens bortskämda dotter.) Det enda mina kolleger svarar är:

- Ja, det finns efterblivna områden där folket inte lärt sig förstå det nya än.

Dagen innan vi skulle lämna Beijing står Gun och jag på balkongen till vårt rum på Beijing Hotell. Det är morgon och därnere är gatan fylld av bussar och väldiga mängder cyklister och en och annan bil. Det är tusen sinom tusen ämbetsmän som är på väg till sina kontor i den gamla huvudstaden i världens folkrikaste land med världens äldsta intellektuella ämbetsmannatradition.

- Huvudstaden växer, sade Gun. Därnere drar ämbetsmännen till sina verk och runtom i staden väntar arbetslösa ungdomar på att hitta någon bakdörr in i ett verk eller en institution av något slag ty det är både trevligare och mer ärofyllt att gå som arbetslös i Beijing än att gräva i jorden ute på bondlandet.

- De arbetslösa ungdomarna har gått i skola och är något slags intellektuella, sade jag. De är innerligt övertygade om att Mao Zedong inte bara hade fel när han menade att de skulle ge sig ut på landsbygden och lära sig stå på egna ben och bidra till Kinas uppbyggnad utan att denna Mao Zedongs uppfattning var reaktionär och skadlig och att inget värre öde kan drabba framåtsträvande ungdom än att behöva vara bland bönder.

- Ja, sade Gun, vi är alltså tillbaka i Indien. Och det gick för Mao som för Gandhi. Gandhi menade att det var nödvändigt bryta kasten och volontärerna hans tvangs att göra rent latriner. Mao använde samma metod och i det fallet av liknande skäl och nu är de döda och förvandlade till nationalhelgon men kasten består.

- Men frågan är om vi är i ett Indien utan naxaliter, sade jag.dem.

- Men det är inget att vara besviken över, sade jag. Också detta förutsåg Mao. Kinas folk hade rest sig och det skakade världen. Sedan förändrades situationen och det blev nya motsättningar. Det blir nya uppror i framtiden. Och även om till och med namnet Mao Zedong glöms bort kommer folk att veta även om tusen år och tiotusen år att det är rätt att göra uppror.Ordförklaringar

1 jin 500 gram KMT Guomindang (kuomintang) bildades 1912 av Sun Yat-sen som borgerligt demokratiskt nationellt parti. Inträdde senare i Komintern och Kinas Kommunistiska Parti ingick som beståndsdel av guomindang. Sun Yat-sen avled mars 1925. Slutligen när guomindang tycktes segra över hela landet genomförde Chiang Kai-shek sitt länge planerade dråpslag mot kommunister och vänsterelement i de stora ”aprilmassakrerna” 1927. Slutresultatet av denna aktion blev Chiang Kai-sheks flykt till Taiwan 1949 tillsammans med spillrorna av guomindang. Lössjord Vindavlagrad gul jord. Kornstorlek 0,04-0,02 mm. Fruktbar. Bildar mäktiga lager i vilka vattnet skär ned djupa raviner. 1 mu 1/15 hektar 1 yuan 3,80 sv. kr., 0,52 dollar (9/12 1982)